

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรพหุของคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาแนวทางการสร้างเสริม
คุณธรรมจริยธรรมของราชนาวิไทย

นาวาโทหญิง อารภรณ์ พลเสน

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

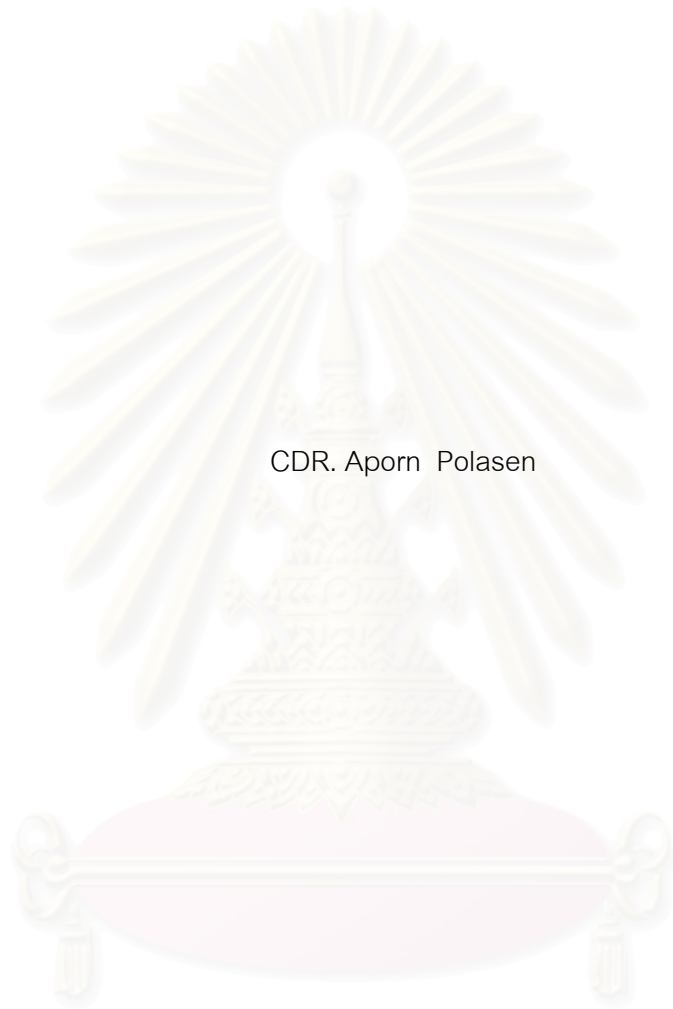
สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RESULTS OF A MULTIVARIATE ANALYSIS OF MORAL VIRTUES TO DEVELOP
GUIDELINES FOR MORAL VIRTUES ENHANCEMENT OF ROYAL THAI NAVY

CDR. Aporn Polasen

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Research

Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรพหุของคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนา

แนวทางการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมของราชนาวิไทย

โดย

นาวาโทหญิง อภรณ์ พลเสน

สาขาวิชา

วิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา บวรกิตติวงศ์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็นส่วหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

คณบดีคณะครุศาสตร์

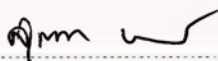
(รองศาสตราจารย์.ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา บวรกิตติวงศ์)

กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร)

สถาบันวิจัยบรึการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาภรณ์ พลเสน: ผลการวิเคราะห์ตัวแปรของคุณธรรมจริยธรรม เพื่อพัฒนาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของราชนาวีไทย.
(RESULTS OF A MULTIVARIATE ANALYSIS OF MORAL VIRTUES TO DEVELOP GUIDELINES FOR MORAL VIRTUES
ENHANCEMENT OF ROYAL THAI NAVY) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ.ดร.สุชาติดา บวรกิตติวงศ์, 171 หน้า.

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบและศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน ของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ ตามตัวแปรต้น ได้แก่ ประเภทของบุคคล ระดับชั้นปี และประสบการณ์การทำงาน วิธีการเก็บข้อมูลมี 2 ประเภท คือ (1) การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ จำนวน 165, 280 และ 105 คน ตามลำดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติภาคบรรยาย และ MANOVA (2) การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา สร้างข้อสรุปแบบอุปนัยและเปรียบเทียบ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เมื่อเปรียบเทียบระดับคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน ของราชนาวีไทย ระหว่าง

1.1 นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ พบว่า

1.1.1 นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ มีระดับคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่านักเรียนนายเรือ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความมีวินัยและความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.1.2 ข้าราชการทหารเรือ มีระดับคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่านักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความขยันหมั่นเพียร และความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.1.3 ข้าราชการทหารเรือ มีคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่านักเรียนนายเรือ ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน พบว่า

1.2.1 นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ชั้นปีที่ 3 มีระดับคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่า ชั้นปีที่ 1 ใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ และด้านความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.2 นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ชั้นปีที่ 3 มีระดับคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่า ชั้นปีที่ 2 ใน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 นักเรียนนายเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน พบว่า

1.3.1 นักเรียนนายเรือ ชั้นปีที่ 1 มีระดับคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่าชั้นปีที่ 3 ใน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3.2 นักเรียนนายเรือ ชั้นปีที่ 4 มีระดับคุณธรรมจริยธรรม สูงกว่าชั้นปีที่ 3 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ ความมีวินัย และความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.4 ข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน พบว่า

1.4.1 ข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีระดับคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 6 ปี ทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.4.2 ข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีระดับคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี ใน 1 ด้าน คือ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และ ข้าราชการทหารเรือ พบว่า

1) สำหรับนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือและนักเรียนนายเรือ ด้านกองทัพเรือต้องมีนโยบายเป็นรูปธรรม ด้านโรงเรียนเตรียมทหารและโรงเรียนนายเรือ มีความร่วมมือและประสานงานระหว่าง 2 โรงเรียน และกับสถาบันครอบครัว คัดเลือกครูและนายทหารปกครอง และจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ด้านหลักสูตร บรรจุเนื้อหาจริยศึกษาและสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในชั้นเรียน ด้านครู/นายทหารปกครอง แสวงหาความรู้อยู่เสมอ และด้านตัวนักเรียน มีการสอบคัดเลือก ทั้งด้านความรู้และด้านคุณธรรมจริยธรรม และ 2) สำหรับข้าราชการทหารเรือ ด้านกองทัพเรือ ต้องมียุทธศาสตร์ชัดเจน ด้านหน่วยขึ้นตรงของกองทัพเรือ จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม สนับสนุนให้มีการวิจัย และใช้ประกอบการพิจารณานำเน็จ การโยกย้าย และบรรจุลงตำแหน่ง

ภาควิชา.....วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา.....ลายมือชื่อนิสิต.....ภาวาทิพนธ์, อาภรณ์ พลเสน
สาขาวิชา.....วิจัยการศึกษา.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา.....2550.....

4983786227: MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH

KEY WORD: MULTIVARIATE ANALYSIS / MORAL VIRTUES / DEVELOP GUIDELINES/ ROYAL THAI NAVY

APORN POLASEN: RESULTS OF A MULTIVARIATE ANALYSIS OF MORAL VIRTUES TO DEVELOP GUIDELINES FOR MORAL VIRTUES ENHANCEMENT OF ROYAL THAI NAVY. THESIS PRINCIPAL ADVISOR: ASSOC.PROF. SUCHADA BOWARNKITIWONG, Ph.D., 171 pp.

The purposes of This research were to compare various factors affecting moral virtues which are honesty, consciousness, responsibility, justice , diligence , discipline and endurance of naval precadets, naval cadets and naval officers by using independent variables such as categories of naval cadets and officers, classes of cadets and work experiences, and to develop guidelines for moral virtues enhancement of Royal Thai Navy. Two types of research data used in this study were (1) quantitative data through the use of questionnaires. Sample used in this research were 165 naval precadets, 280 naval cadets and 105 naval officers. The quantitative data were analyzed by employing descriptive statistics and MANOVA. (2) qualitatively data through interviewing 3 experts. Data were analyzed by employing content analysis, inductive conclusion and comparison.

The research findings were summarized as follows:

1. The research findings by comparing multivariate factors affecting moral virtues such as honesty, consciousness, responsibility, justice , diligence , discipline and endurance of the Royal Thai Navy were as follows :

1.1 to compare between naval precadets, naval cadets and naval officers were as follows :

1.1.1 Naval precadets had higher degree in moral virtues than naval cadets in honesty, consciousness, discipline and endurance with statistically significant at 0.01.

1.1.2 Naval officers had higher degree in moral virtues than naval precadets in diligence and endurance with statistically significant at 0.01.

1.1.3 Naval officers had higher degree in moral virtues than naval cadets in consciousness, responsibility, justice , diligence , discipline and endurance with statistically significant at 0.01.

1.2 to compare between naval precadets which had different class were as follows :

1.2.1 Third-class naval precadets had higher degree in moral virtues than first-class in consciousness and endurance with statistically significant at 0.05.

1.2.2 Third-class naval precadets had higher degree in moral virtues than second-class in endurance with statistically significant at 0.05.

1.3 to compare between naval cadets which had different class were as follows :

1.3.1 First-class cadets had higher degree in moral virtues than third-class in endurance with statistically significant at 0.01.

1.3.2 Fourth-class naval cadets had higher degree in moral virtues than third-class in consciousness, discipline, and endurance with statistically significant at 0.01.

1.4 to compare between naval officers which had different work experiences were as follows :

1.4.1 Naval officers having work experiences more than 10 years would have higher degree in moral virtues than those who had work experiences less than 6 years in every factors with statistically significant at 0.01.

1.4.2 Naval officers having work experiences more than 10 years would have higher degree in moral virtues than those in between 6-10 years in consciousness with statistically significant at 0.01.

2. Guidelines for developing moral virtues enhancement of naval precadets, naval cadets and naval officers were as follows : (1) Royal Thai Navy must have a tangible policy regarding moral virtues. Furthermore, military preparatory school must corporate and coordinate with naval academy and also with naval families. Teachers , naval commanding officers and cadets must have activities on moral virtues. In addition, military preparatory school and naval academy must have a course on moral virtues. (2) Royal Thai Navy must have tangible strategy regarding moral virtues and support research for personnel posting and promotion.

Department : ..... Educational Research and Psychology ..... Student's Signature : ..... CDR. APORN POLASEN .....
Field of Study : ..... Educational Research ..... Principal Advisor's Signature : ..... Suchada .....
Academic Year : ..... 2007 .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความสามารถ และความเอาใจใส่ดูแลอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติดา บวรกิตติวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้คำแนะนำในด้านวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้และมอบความเป็นห่วงเป็นใยให้แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณนักเรียนและข้าราชการของโรงเรียนเตรียมทหารและโรงเรียนนายเรือ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณกองทัพเรือที่สนับสนุนทุนการศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิต ทำให้ผู้วิจัยมีโอกาสทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้เสร็จสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกความปรารถดีจากน้องๆ สาขาวิจัยการศึกษา และสาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา ปีการศึกษา 2549 ทุกคนที่มอบกำลังใจและความห่วงใยให้ผู้วิจัยเสมอมา ทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นพยายามในการทำวิทยานิพนธ์นี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงยิ่งต่อคุณพ่อบุญเทอม-คุณแม่มาลี พลเสน บิดาและมารดา ที่ให้ชีวิตและกำลังใจ รวมทั้งนาวาเอก สมรสิทธิ์ งามสวย สามี และ ด.ญ.ร่วมพิชา งามสวย บุตรสาว ที่เป็นกำลังใจสำคัญและเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ จนทำให้ผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ที่พึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้เป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา-มารดา ครู-อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ตอนที่ 1 ความหมายและความสัมพันธ์ของคุณธรรมจริยธรรม.....	9
ตอนที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม.....	16
ตอนที่ 3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรบางประการที่มีอิทธิพลต่อ คุณธรรมจริยธรรมและกรอบแนวคิด.....	46
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ.....	49
ตอนที่ 2 การศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	56
ตอนที่ 3 การสังเคราะห์ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและ เชิงคุณภาพ.....	59
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ.....	61
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	81
ตอนที่ 3 ผลการสังเคราะห์ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและ เชิงคุณภาพ.....	103

บทที่	
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	105
สรุปผลการวิจัย.....	106
อภิปรายผลการวิจัย.....	110
ข้อเสนอแนะ.....	114
รายการอ้างอิง.....	117
ภาคผนวก.....	124
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	125
ภาคผนวก ข การปรับปรุงแบบสอบถาม.....	133
ภาคผนวก ค คุณสมบัตินายทหารเรือไทย.....	135
ภาคผนวก ง ตัวอย่างผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุของคุณธรรมจริยธรรม ด้วยโปรแกรม SPSS.....	138
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	171

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญญัตราง

ตารางที่	หน้า
2.1	18
2.2	20
2.3	44
3.1	50
3.2	51
3.3	54
3.4	55
3.5	56
4.1	61
4.2	64
4.3	67
4.4	68
4.5	70
4.6	71
4.7	73
4.8	74
4.9	76

ตารางที่

4.10	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมของ ข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ด้วยวิธี Dunnett T3.....	77
4.11	สรุปผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ.....	79
4.12	กลวิธีในการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในชั้นเรียน.....	92
4.13	สรุปผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	102
4.14	สรุปผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	104

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	48
4.1 กราฟแสดงระดับคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 7 ด้านของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นปีและประสบการณ์การทำงาน.....	81

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาที่ประเทศไทยตลอดจนสังคมของเราได้ประสบในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาและกำลังประสบอยู่ในปัจจุบันเป็นปัญหาที่สำคัญในประเทศ ได้แก่ ความเสื่อมศรัทธาในการบริหารราชการแผ่นดิน ความไร้ประสิทธิภาพในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน และการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ ทำให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างกว้างขวาง โดยไม่อาจหาตัวผู้กระทำ ความผิดมาลงโทษได้ อันเป็นวิกฤติการณ์ร้ายแรงทางการเมืองการปกครอง และปัญหาความขัดแย้งในมวลหมู่ประชาชนที่ถูกปลุกปั่นให้แบ่งแยกเป็นฝักเป็นฝ่าย จนเสื่อมสลายความ “รักรักสามัคคี” ของคนในชาติ เป็นวิกฤติการณ์รุนแรงทางสังคม วิกฤติการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งนับเป็นภัยอันตรายใหญ่หลวงต่อระบอบการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ และความสงบเรียบร้อยของประเทศ (บุญรอด สมทัศน์, 2550) ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่ของปัญหาเหล่านี้มาจากการขาดคุณธรรมจริยธรรม สังคมของประเทศไทยจะก้าวไปสู่ความมั่นคง โดยดำรงอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างยั่งยืน สังคมไทยและคนไทยจำเป็นต้องมีผู้นำที่มีความพร้อมในด้านของคุณธรรมจริยธรรม ดังเช่นนักปราชญ์ในสมัยโบราณ เช่น โสเครตีสเห็นว่าผู้นำ ผู้ปกครองต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมสูง ส่วนเพลโตกล่าวถึงนักปกครองว่าต้องมุ่งกระทำประโยชน์ให้กับรัฐและส่วนรวม การขาดคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน ย่อมส่งผลกระทบต่อการพัฒนาโดยตรง โดยเฉพาะหากผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาขาดคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารราชการแผ่นดินย่อมส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศโดยรวมอย่างแท้จริง (อภิชาติ ปัญญาภิตติวัฒน์, 2550)

จากปัจจุบันที่ประเทศไทยประสบปัญหาเกี่ยวกับวิกฤติการณ์ในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมที่เกิดขึ้นในสังคมไทยได้ส่งผลกระทบต่อผู้นำทางทหารของกองทัพไทยซึ่งเป็นสถาบันหลักที่สำคัญสถาบันหนึ่งของประเทศชาติ มีหน้าที่หลักในการป้องกันประเทศจากภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอกประเทศ และรักษาเอกราชความมั่นคงของชาติ ถือเป็นบริการสาธารณะที่ให้กับสังคมประเทศชาติและประชาชน ทุกกลุ่ม ทุกหมู่เหล่า อาชีพ ให้ได้รับผลประโยชน์จากความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย รวมทั้งส่งผลกระทบต่อผู้นำในส่วนของกองทัพเรือในการบริหารจัดการและการพัฒนาบุคลากรของกองทัพเรือด้วย รัฐบาลไทยได้มีมาตรการหลายอย่างออกมาบังคับใช้จนเป็นวาระแห่งชาติ ในด้านการส่งเสริมและปฏิบัติในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ในส่วนของกองทัพเรือ

ซึ่งเป็นองค์กรหนึ่งที่ได้รับผิดชอบภารกิจสำคัญในการรักษาอธิปไตยและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลด้วยกำลังทางเรือ ทางบก และทางอากาศ บุคลากรในการบริหารจัดการ ควบคุมบังคับบัญชากำลังพลของกองทัพเรือจึงต้องมีความเป็นผู้นำ มีความรู้ในวิชาชีพ มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และที่สำคัญจะต้องมีคุณธรรมจริยธรรม จากนโยบายของผู้บัญชาการทหารเรือ พลเรือเอกสถิตพันธ์ เกยานนท์ (2550) ปีงบประมาณ 2550 ได้กำหนดให้กำลังพลของกองทัพเรือต้องตระหนักและปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย ทั้งในด้านการแต่งกาย การทำความเคารพ และการปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีทหารเรือ รวมทั้งความมีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อความสมัครสมานสามัคคี เป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อดำรงรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของกองทัพเรือและเอกลักษณ์แห่งความเป็นสุภาพบุรุษของทหารเรือในสายตาประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ (2550) ที่ได้กล่าวไว้ว่า “รัฐบาลมีความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาการทุจริต และประพฤติมิชอบในภาคราชการ ปัญหาความเสื่อมศรัทธาในการบริหารราชการแผ่นดิน...ซึ่งจำเป็นต้องฟื้นฟูระบบคุณธรรม จริยธรรมในการบริหารราชการแผ่นดินอย่างเร่งด่วน...โดยเฉพาะคนที่ผู้นำต้องเป็นตัวอย่าง...” ผู้นำทางทหารมีคุณลักษณะเฉพาะคือ มีวินัยสูงมีความกล้าหาญและกล้าตัดสินใจ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่มีวิกฤตต่อความมั่นคงปลอดภัยและอธิปไตยของชาติ เนื่องจากเป็นผู้ที่มีอำนาจตามกฎหมาย (Legitimate power) นอกจากนั้นผู้นำทหารยังเป็นผู้ที่สามารถให้คุณให้โทษต่อผู้ใต้บังคับบัญชาได้มาก และหลายตำแหน่งที่ผู้นำทางทหารต้องเข้ามาเกี่ยวข้องและมีบทบาทสำคัญในการบริหารงบประมาณแผ่นดินซึ่งเป็นเงินจำนวนมาก สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนนำมาซึ่งโอกาสในการละเมิดคุณธรรมจริยธรรมสูง ในปัจจุบันพบว่า มีปัญหาในด้านของการละเมิดคุณธรรมจริยธรรมในหลายประเด็นของผู้นำ เช่น การมีอคติต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ทำให้ขาดความเป็นธรรมในการปกครอง หรือการเบียดบังทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีการล่องละเมิดทางเพศ และการใช้งบประมาณแผ่นดินอย่างไม่โปร่งใส เป็นต้น (อภิชาติ ปัญญาภิตติวัฒน์, 2550) ถ้าผู้นำทางทหารไม่มีจิตใจที่เข้มแข็งเพียงพอ หรือไม่ได้รับการอบรมสร้างเสริมในด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง อาจทำให้เกิดความเสียหายต่อกองทัพโดยรวมได้

ผู้นำทางทหารที่สำคัญอันเป็นรากแก้ว เป็นผู้กำหนดอนาคต รวมทั้งเป็นกลไกหลักในการปฏิบัติราชการทั้งปวงตามภารกิจหลักของกองทัพเรือ คือ นายทหารสัญญาบัตรหลักที่กองทัพเรือผลิตเองในแต่ละปี ซึ่งจบการศึกษาจากโรงเรียนเตรียมทหาร และโรงเรียนนายเรือ ตามลำดับ ในการศึกษาของโรงเรียนเตรียมทหารนั้นได้มีการคัดเลือกจากบุคคลพลเรือนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างอายุ 15-17 ปี เข้าศึกษาเป็นระยะเวลา 3 ปี จากนั้นจะเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่โรงเรียนนายเรือเป็นระยะเวลา 4 ปี และเมื่อเป็นข้าราชการของกองทัพเรือแล้ว จะได้รับการบรรจุ การแต่งตั้งยศ และการเลื่อนยศของนายทหารสัญญาบัตร ตามระเบียบ

กระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการแต่งตั้งยศ และการเลื่อนยศของข้าราชการทหาร พ.ศ. 2541 (ฉบับที่ใช้ในปัจจุบัน) โดยจะได้รับพระราชทานการแต่งตั้งยศครั้งแรกเป็นที่เรือตรี

การที่สภาพสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางวิทยาการ เทคโนโลยี และการรับเอาวัฒนธรรมของต่างชาติเข้ามามากเกินไป ทำให้เยาวชนไทย มีค่านิยมทางด้านวัตถุสูงขึ้น มีการเอาวัตถุเปรียบ การใช้จ่ายที่ฟุ้งเฟ้อ เกิดปัญหาผู้สาว ปัญหา ยาเสพติด การพนัน การเที่ยวสถานบันเทิงที่ไม่เหมาะสม ดิเดเกมส์ อินเทอร์เน็ต การเข้าถึงสื่อลามก อนาจาร หรือสื่อที่แสดงความรุนแรง สังคมไทยในอนาคตมีแนวโน้มที่อาจนำไปสู่สังคมล่มสลายได้ จึงนับเป็นตัวแปรที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงระดับคุณธรรมจริยธรรมส่วนบุคคล ปัญหา ดังกล่าวนี้ได้ส่งผลกระทบต่อนักเรียนเตรียมทหารและนักเรียนนายเรือซึ่งเป็นเยาวชนกลุ่มหนึ่งในสังคม ปัจจุบันพบว่าการกระทำผิดต่อกฎระเบียบ และการประพฤติตนไม่เหมาะสมของนักเรียนเตรียมทหารและนักเรียนนายเรือมีมากกว่าในอดีต ได้แก่ กรณีการลักทรัพย์ ยักยอก การขโมย และการพยายามฝ่าฝืนกฎระเบียบ คำสั่งต่าง ๆ โดยเฉพาะการทุจริต ประพฤติมิชอบอันร้ายแรงในช่วง 5-6 ปีที่ผ่านมาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเตรียมทหารและนักเรียนนายเรือจำนวนหลายนายที่ผู้บังคับบัญชาสูงสุดของโรงเรียน เห็นควรให้ปลดออกจากฐานะนักเรียนเตรียมทหารและนักเรียนนายเรือ โดยเฉพาะในปีการศึกษา พ.ศ. 2539 ที่ได้เกิดคดีที่สร้างความกระทบกระเทือนแก่ขวัญ กำลังใจ และชื่อเสียงของนักเรียนนายเรือเป็นอย่างมาก คือ กรณีนักเรียนนายเรือร่วมกันก่อคดีฐาน ประพฤติชั่วอย่างแรง โดยการทำร้ายผู้อื่นจนถึงแก่ความตายโดยการไต่รตรองไว้ก่อน (วรท รีมฝ่าย, 2546) และกรณีการเสียชีวิตของนักเรียนเตรียมทหาร อันสืบเนื่องมาจากการอ้างวินัย การรักษาหรือ ปลุกฝังค่านิยม และการปรับปรุงข้อบกพร่อง ด้วยการลงโทษโดยใช้การออกกำลังกาย ที่ผิดจากแบบ ธรรมเนียมและระเบียบปฏิบัติของโรงเรียน ในปีการศึกษา พ.ศ.2550 (พรพิพัฒน์ เบญญศรี, 2550)

อนึ่ง ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524) ได้กล่าวเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการจริยธรรมของ Piaget ไว้ว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคล นั้นเอง และยังกล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg ซึ่งทำการศึกษาค้นคว้าโดย อาศัยแนวคิดของ Piaget เป็นพื้นฐาน Kohlberg เชื่อว่าพัฒนาการทางการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของมนุษย์เป็นไปตามลำดับขั้น ซึ่งวัยและวุฒิภาวะของนักเรียนเตรียมทหารและนักเรียนนายเรือ เป็นวัยที่มีระดับจริยธรรมสูงสุดตามทฤษฎีของ Kohlberg บุคคลในวัยนี้จะเป็นผู้มองการณ์ไกลไป กว่ากลุ่มและสังคมปัจจุบันไปสู่อนาคต และกลุ่มมนุษยชาติโดยส่วนรวม จริยธรรมในระดับนี้ เรียกว่าระดับเหนือกฎเกณฑ์ ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีความเจริญทางจิตใจอย่างเต็มที่ โดยเริ่ม ตั้งแต่อายุ 16 ปี ขึ้นไป ดังนั้นการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหาร และนักเรียนนายเรือจึงมีประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือที่จะ เจริญเติบโตไปเป็นนายทหารสัญญาบัตรหลักของกองทัพเรือต่อไป

นอกจากนี้นักทฤษฎีในกลุ่มการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ยังเชื่อว่าสิ่งแวดล้อมทางสังคมหรือวัฒนธรรมเป็นตัวสำคัญตัวหนึ่งในการกำหนดเงื่อนไขทางสังคม (Asocial Contingency) ให้แก่เด็กตั้งแต่เล็ก โดยนำเอาหลักการเสริมแรงหรือหลักการเชื่อมโยงมาอธิบายวิธีการ เช่นเดียวกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1977) ที่กล่าวว่าจริยธรรมเป็นผลของสังคมประกิต เป็นผลของการซึมซาบ และเป็นผลของการถอดแบบหรือเลียนแบบนั่นเอง

ด้วยแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมของมนุษย์มีการพัฒนาตามอายุและสติปัญญา โดยเป็นไปตามลำดับขั้นตั้งแต่ไม่มีคุณธรรมจริยธรรมเลยจนถึงขั้นสูงสุด คือ การปฏิบัติดีแก่คนอื่น ๆ นอกจากนี้พฤติกรรมของแต่ละบุคคลเกิดจากการเรียนรู้ด้วยการสังเกตและการเลียนแบบอีกด้วย ดังนั้นการที่บุคคลจะมีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่นๆ ทั้งทางกายภาพ บุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อม ซึ่งทำให้การพัฒนาการและระดับคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกัน

จากเหตุผลและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือที่เป็นนายชั้นสัญญาบัตรหลักของกองทัพเรือ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม 7 ตัว ที่ได้จากการศึกษาและพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมของนางลักษณ วิรัชชัย และคณะ (2550) เนื่องจากเป็นตัวบ่งชี้ที่ควรมีในทุกกลุ่มวิชาชีพ/อาชีพ และเป็นตัวบ่งชี้ที่เร่งด่วนสำหรับการเฝ้าระวังระดับคุณธรรม (moral watch) ในสังคมไทย ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย ความอดทน และความยุติธรรม มาศึกษาเปรียบเทียบว่าคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร ซึ่งเป็นประโยชน์กับกองทัพเรือในการนำข้อมูลนี้ไปเป็นแนวทางในการสร้างเสริมพัฒนาจริยธรรมของบุคลากรในกองทัพ ให้ได้บุคลากรที่มีทั้งความรู้ ความสามารถและความดี (คุณธรรมจริยธรรม) สามารถนำพากองทัพเรือให้บรรลุวิสัยทัศน์ของกองทัพเรือที่ว่า “กองทัพเรือจะต้องเป็นกองทัพเรือชั้นนำในภูมิภาค ด้วยขนาดกำลังรบที่สมดุล ทันสมัยภายใต้การบริหารจัดการที่เน้นคุณภาพเป็นสำคัญ” (สถิตพันธ์ุ เกยานนท์, 2550) สามารถพัฒนากองทัพให้เจริญก้าวหน้าตลอดจนสามารถตอบสนองนโยบายรัฐบาลในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติได้ตลอดไป นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยของผู้ที่สนใจต่อการศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในลักษณะการศึกษาที่ต่อเนื่องตั้งแต่ในวัยเรียนถึงวัยทำงานต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ระดับคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน ของราชनावิไทย ระหว่าง
  - 1.1 นักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
  - 1.2 นักเรียนเตรียมทหาร แต่ละระดับชั้นปี แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
  - 1.3 นักเรียนนายเรือ แต่ละระดับชั้นปี แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
  - 1.4 ข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือ และ ข้าราชการทหารเรือ มีอะไรบ้าง อย่างไร

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน ของ ราชनावิไทย ดังนี้
  - 1.1 ระหว่างนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ
  - 1.2 นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน
  - 1.3 นักเรียนนายเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน
  - 1.4 ข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน
2. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ ให้มีระดับสูงยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

คือ นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ ประเภทของบุคคล ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

- 1) นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ แบ่งเป็น ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3
- 2) นักเรียนนายเรือ แบ่งเป็น ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4
- 3) ข้าราชการทหารเรือ แบ่งเป็น ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 6 ปี. 6 - 10ปี และมากกว่า 10 ปี

ตัวแปรตาม คือ ระดับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ปีการศึกษา 2550 ซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรของโรงเรียนเตรียมทหารแล้ว จะมีศักดิ์และสิทธิ์เทียบเท่า ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นพื้นฐานในช่วงชั้นที่ 4 ของกระทรวงศึกษาธิการ

นักเรียนนายเรือ หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนนายเรือ ปีการศึกษา 2550 ซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรของโรงเรียนนายเรือแล้ว จะมีศักดิ์และสิทธิ์เทียบเท่า ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย

ข้าราชการทหารเรือ หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนนายเรือ ปีการศึกษา 2550 ขึ้นยศตั้งแต่เรือตรีขึ้นไป ซึ่งจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากโรงเรียนนายเรือ

คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่เป็นความดีงามและถูกต้องตามมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับของสังคม ตามตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมที่ควรเฝ้าระวัง 7 ตัว ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาความหมายของคุณธรรมจริยธรรมและตัวบ่งชี้จากงานวิจัยเรื่อง “ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม: การพัฒนาและพัฒนาการ” ของนางลักษณ วิรัชชัย และคณะ (2550) ดังนี้

ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงการยึดมั่นความจริง ความถูกต้อง ดีงามเป็นหลักในการดำเนินชีวิตทั้งทางกาย วาจา และใจ มีความจริงใจ ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ไม่ปิดเบือน รู้จักรักษาความลับ หลีกเลี่ยงการมีผลประโยชน์ทับซ้อน มีความละเอียด และเกรงกลัวที่จะประพฤติชั่ว

ความมีสติสัมปชัญญะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงการรู้ตัวทั่วพร้อม การรู้เท่าทันในสิ่งต่าง ๆ โดยสามารถพิจารณาหาวิถีทางที่ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยใช้เหตุผลที่ดีประกอบการตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำการใด ๆ

ความรับผิดชอบ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความเอาใจใส่ จดจ่อและมุ่งมั่นต่อหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ภายในเวลาที่กำหนด การเสียสละกำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การรู้จักสิทธิหน้าที่ของตน และบำเพ็ญตนให้เป็น

ประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ พร้อมทั้งจะยอมรับผลการกระทำของตนเอง และปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

ความยุติธรรม หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงการให้เกียรติในความเป็นมนุษย์ การยอมรับและเข้าใจในอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดของผู้อื่น การคิด และการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน และมีความเที่ยงตรงในการตัดสินใจ

ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ/ความเป็นเลิศ ทุ่มเททั้งกำลังกาย กำลังใจ โดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลดียิ่งขึ้น

ความมีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความเคารพและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย รวมถึงค่านิยมที่ดี และจารีตประเพณีของสังคม

ความอดทน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ สามารถปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีความมุ่งมั่น ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค และสามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เป็นปกติ และปรับตัวได้แม้เผชิญกับปัญหาอุปสรรค และสิ่งยั่วยุต่าง ๆ

ระดับชั้นปี หมายถึง ระดับชั้นปีที่นักเรียนเตรียมทหาร/นักเรียนนายเรือกำลังศึกษาอยู่

ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในกองทัพเรือ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 6 ปี, 6 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ทางวิชาการ

สารสนเทศที่ได้จะเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของกลุ่มบุคคลอื่น ๆ ต่อไป

2. ประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติ

2.1 ทำให้ทราบระดับและความแตกต่างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ เพื่อเป็นสารสนเทศให้โรงเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนนายเรือ และกองทัพเรือ นำผลการศึกษาไปปรับปรุงวิธีการเรียนการสอน และการฝึกอบรมแก่นักเรียนและข้าราชการในหน่วยงานของตนเองให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.2 ทำให้ทราบแนวทางการพัฒนาระดับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ ที่เป็นรูปธรรมตรงเป้าหมาย สอดคล้องกับนโยบายของกองทัพเรือ สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2.3 ทำให้ได้แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมไปเป็นแบบอย่างหรือประยุกต์ใช้กับทหารเหล่าทัพอื่น ๆ และหน่วยงานของรัฐได้ต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเสนอรายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่อง “ผลการวิเคราะห์ตัวแปรพหุของคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาแนวทางการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมของราชनावิไทย” ผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษาค้นคว้าโดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนแรก เป็นการเสนอความหมายและความสัมพันธ์ของคุณธรรมจริยธรรม ตอนที่สอง เป็นการเสนอแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม และตอนสุดท้ายเป็นการนำเสนอเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรบางประการที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรมจริยธรรมและกรอบแนวคิด ในแต่ละตอนมีรายละเอียดของสารระดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ความหมายและความสัมพันธ์ของคุณธรรมจริยธรรม

สำหรับในตอนนี้ ผู้วิจัยนำเสนอส่วนที่เกี่ยวข้องแยกเป็น 3 ส่วน คือ 1) ความหมายของคุณธรรม 2) ความหมายของจริยธรรม และ 3) ความสัมพันธ์ของคุณธรรมจริยธรรม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความหมายของคุณธรรม (Virtue)

นักปรัชญา นักการศึกษา และนักการศาสนาของประเทศไทยและต่างประเทศ ได้ให้ความหมายของคำว่า “คุณธรรม” ไว้แตกต่างกันดังนี้

พระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาสภิกขุ) (2523) กล่าวว่าคุณธรรม คือ คุณสมบัติฝ่ายดีโดยส่วนเดียวเป็นที่ตั้งหรือเป็นประโยชน์แก่สันติภาพและสันติสุขของมนุษย์

วีระ บำรุงรักษ์ (2523) ได้ให้ความหมาย “คุณธรรม” ไว้ว่า คือ ความรู้สำนึกคิด (Mental Attitude) หรือสภาพจิตใจที่เป็นกุศล คุณธรรมเป็นพื้นฐานของการแสดงออกเน้นการกระทำ พฤติกรรม หรือกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น สภาพจิตใจที่เป็นกุศลที่เรียกว่า “คุณธรรม” นี้ เกิดขึ้นได้ เพราะจิตรู้จักความจริง (truth) ความดี (goodness) และความงาม (beauty)

พระราชวรมุนี (ประยูร ปยุตโต) (2532) กล่าวถึงคุณธรรมว่า คือ คุณภาพหรือคุณสมบัตินภายในจิตใจที่ทำให้สามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติต่อสิ่งทั้งหลายอย่างถูกต้อง

ประกาศรี สีสหอำไพ (2540) กล่าวว่าคุณธรรม คือ หลักธรรมที่สร้างความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดีในทางศีลธรรม มีคุณงามความดีภายในจิตใจอยู่ในขั้นสมบูรณ์ อันเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุขยินดี การกระทำที่ดีย่อมมีผลผลิตของความดี คือ ความชื่นชมยกย่อง การเป็นผู้มีคุณธรรม คือ การปฏิบัติตนอยู่ในกรอบที่ดีงาม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) อธิบายว่า คุณธรรม มาจากการประสมของคำว่า “คุณ” และ “ธรรม” โดยคำว่า “คุณ” หมายถึง ประโยชน์ต่อตนเองและประโยชน์ต่อผู้อื่น และคำว่า “ธรรม” หมายถึง สิ่งที่ควรปฏิบัติ ดังนั้น “คุณธรรม” หมายถึง สิ่งปฏิบัติแล้วเกิด (คุณ)ประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่า เป็นสภาพคุณงามความดี

จากการประชุมเสวนาจัดโดยศูนย์คุณธรรม (2548) เรื่อง “การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย” เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 3 กุมภาพันธ์ 2548 ศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน พันธุนาวิน กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง กรอบความประพฤติ ความคิดที่สังคมหรือบุคคลมีความเห็นร่วมกันว่าเป็นสิ่งดี มีประโยชน์มากกว่าโทษ

นางลักษณะ วิรัชชัย และคณะ (2550) ให้ความหมายคุณธรรม (virtues) ไว้ว่าหมายถึงคุณสมบัติที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่ถูกต้องและดีงาม

Good (1973) ให้ความหมายคุณธรรมไว้ 2 ลักษณะ คือ ความดีงามของลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมที่ได้กระทำจนเป็นความเคยชิน ส่วนอีกความหมายหนึ่งมองว่าเป็นคุณภาพของบุคคลที่ได้กระทำตามแนวคิดและมาตรฐานของสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและศีลธรรม

Lowe (1976) ให้ความหมายว่าคุณธรรม หมายถึง สิ่งที่ดีที่สังคมยึดถือเป็นข้ออ้างอิง

Webster's Ninth New Collegiate Dictionary (1991) ให้ความหมายคำว่า คุณธรรม (virtue) ว่ามีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า virtue : strength, manliness หมายถึงคุณสมบัติที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่ถูกต้อง ที่ดีงาม

จากการศึกษาความหมายของคุณธรรม ทั้งนักปราชญ์ นักการศึกษา และนักการศาสนาของประเทศไทยและต่างประเทศ พอสรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดีที่มีอยู่ในจิตใจของแต่ละบุคคล หรือความรู้สึกรับผิดชอบที่จะประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีที่สังคมยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ซึ่งเกิดจากการศึกษา การปฏิบัติ การฝึกอบรม และเป็นสิ่งที่มีคุณประโยชน์ต่อตนเองต่อผู้อื่น และต่อสังคม

สำหรับในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษา ความหมาย “คุณธรรม” ของ นางลักษณะ วิรัชชัย และคณะ (2550) ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง คุณสมบัติที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่ถูกต้องและดีงาม เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าเป็นความหมายที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับ

กลุ่มตัวอย่างซึ่งมีทั้งนักเรียนทหาร (ที่เทียบเท่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและในระดับอุดมศึกษา) และข้าราชการทหารเรือ

ส่วนที่ 2 ความหมายของจริยธรรม (Morality)

จริยธรรม เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง มีผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

อานวย ทะพิงค์แก และชยันต์ วรรณะภุติ (2522) ได้ให้ความหมายจริยธรรมไว้ว่า หมายถึง การประพฤติในสิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติ เพื่อก่อให้เกิดความดีและความถูกต้องในสังคม มีจุดมุ่งหมายปลายทางอยู่ที่คุณความดีของสังคมในส่วนรวม

สิทธิ จิโรจน์ (2527) ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า เป็นความประพฤติอันถูกต้องดีงาม ซึ่งมนุษย์ทั้งหลายพึงน้อมนำไปปฏิบัติให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของตนและสังคม

อารมณี สุกมี (2537) ได้สรุปว่า จริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอันถูกต้องดีงาม ทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม อันจะก่อให้เกิดความสงบสุข ความเจริญรุ่งเรืองในสังคมและประเทศชาติต่อไป

พระธรรมปิฎก (2538) อธิบายว่า จริยธรรมเป็นคำที่บัญญัติขึ้นใหม่ มาจาก จริย + ธรรม โดยคำว่า จริย มาจากรากศัพท์คือ จร แปลว่าเที่ยวไป ดำเนินไป หากแปลความหมายในเชิงนามธรรม แปลว่า ประพฤติ ดำเนินชีวิต ครองชีวิต หรือความเป็นอยู่ ดังนั้นคำว่า จริยธรรม จึงแปลว่า ธรรม คือ จริยะ หรือหลักแห่งจริย หรือหลักแห่งการประพฤติ การดำเนินชีวิต การครองชีวิต ทั้งนี้คำว่า “จริยธรรม” ที่กล่าวถึงทั่วไปมักมีความหมายเดียวกับคำว่า ethic สำหรับคำว่า ศีลธรรม เป็นคำผสมที่บัญญัติขึ้นใหม่ ต้นศัพท์ในภาษาบาลีสันสกฤตระบุคำว่า ศีล หรือ สील เท่านั้น เมื่อรวมกับคำว่าธรรม ศีลธรรม จึงหมายถึงธรรมขั้นศีล หรือ ธรรมคือศีล และมีความหมายตรงกับขอบเขตของหมวดธรรมที่เรียกว่า ธรรมจริยา ในปัจจุบันกำหนดให้คำว่า ศีลธรรม ตรงกับ moral หรือ morality ในภาษาอังกฤษ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ให้ความหมาย “จริยธรรม” ว่า หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ความประพฤติหรือหน้าที่ที่ควรปฏิบัติในการครองชีวิตและแยกความแตกต่างระหว่างจริยศาสตร์กับจริยศึกษาไว้ว่า จริยศาสตร์ (ethics) หมายถึง ปรัชญาสาขาหนึ่งว่าด้วยการแสวงหาความดีสูงสุดของชีวิตมนุษย์ แสวงหาเกณฑ์ในการตัดสินความประพฤติของมนุษย์ว่าอย่างไรถูกไม่ถูก ดีไม่ดี ควรไม่ควร และพิจารณาปัญหาเรื่องสถานภาพทางศีลธรรม ส่วนจริยศึกษา (moral education) หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับความเจริญงอกงามในทางความประพฤติ และปฏิบัติตน เพื่อให้อยู่ในแนวทางของศีลธรรมและวัฒนธรรม และให้นิยามคำว่า ศีลธรรม หมายถึง ความประพฤติที่ดีที่ชอบ หรือธรรมในศีล

พระเมธีธรรมาภรณ์ (2542) กล่าวว่า จริยธรรม เป็นคำสมาสของคำว่า “จริยะ” หรือ “จริยา” กับคำว่า “ธรรม” คำว่า “จริยะ” หมายถึง ความประพฤติหรือกิจการที่ควรประพฤติ ส่วนคำว่า “ธรรม” มีความหมายได้หลายอย่าง เช่น คุณความดี หลักคำสอนของศาสนา หลักปฏิบัติ เมื่อนำสองคำมารวมกันเป็น “จริยธรรม” จะได้ความหมายตามตัวอักษรว่า “หลักแห่งความประพฤติ” หรือ “แนวทางการประพฤติ”

จากการประชุมเสวนาจัดโดยศูนย์คุณธรรม (2548) เรื่อง “การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในสังคมไทย” เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 3 กุมภาพันธ์ 2548 ศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน พันธุนาวิน กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง การปฏิบัติ การทำดี ละเว้นความชั่ว อันเป็นผลมาจากการคิดดี และตามหลักจิตวิทยาคำว่า จริยธรรม ตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษ ว่า morality มีไ้ ethics

นงลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ (2550) ให้ความหมายของ จริยธรรม (moral) หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่สอดคล้องกับกรอบหรือหลักประพฤติปฏิบัติอันถูกต้อง ดีงามและเป็นที่ยอมรับของสังคม

Good (1973) ให้ความหมาย จริยธรรม ว่า คือ การปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานของความประพฤติที่ถูกต้องดีงาม

Kohlberg (1976) กล่าวว่า จริยธรรมมีพื้นฐานของความยุติธรรมถือเอาการกระจายสิทธิ และหน้าที่อย่างเท่าเทียมกันโดยไม่ได้หมายถึงกฎเกณฑ์ที่บังคับทั่วไป แต่เป็นกฎเกณฑ์ที่มีความเป็นสากล ที่คนส่วนใหญ่รับไว้ในทุกสถานการณ์และไม่มีกัณฑ์ขัดแย้งเป็นอุดมคติ ดังนั้นพันธะทางจริยธรรมจึงเป็นการเคารพสิทธิ ข้อเรียกร้องของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน

Rest (1976) ให้ความหมายว่า จริยธรรมเป็นมโนภาพที่เกี่ยวข้องกับหลักความยุติธรรมในการปฏิสัมพันธ์กันในสังคม โดยไม่เกี่ยวข้องกับคุณค่าหรือความรู้สึกส่วนตัวของแต่ละบุคคล เช่น ความรู้สึกส่วนตัวที่จะพัฒนาตนเองให้ถึงจุดสุดยอดแห่งศักยภาพ

Webster's Ninth New Collegiate Dictionary (1991) ให้ความหมายคำว่า จริยธรรม (moral) ว่ามีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า moralis : custom – more at MOOD หมายถึง ความประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องตามมาตรฐานของความถูกต้อง ความดีงาม และมีความหมายเหมือนกับคำว่า ethics ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า ethice หมายถึง หลักจริยธรรม หรือ ค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ที่บุคคล หรือกลุ่มบุคคลต้องประพฤติปฏิบัติ

สรุปความหมายของจริยธรรมจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศได้ว่า จริยธรรม หมายถึง การกระทำ การประพฤติ การปฏิบัติที่ดีงาม ทั้งทางกาย วาจา ใจ และการปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ถูกต้องดีงาม ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมโดยรวม

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเน้นการให้นิยาม “จริยธรรม” ของนางลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ (2550) ที่กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่สอดคล้องกับกรอบหรือหลักประพฤติปฏิบัติอันถูกต้องดีงามและเป็นที่ยอมรับของสังคม เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่า เป็นความหมายที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีทั้งนักเรียนทหาร(ที่เทียบเท่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและในระดับอุดมศึกษา) และข้าราชการทหารเรือ

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ของคุณธรรมและจริยธรรม

โดยความหมายแล้วคุณธรรมและจริยธรรมเป็นส่วนประกอบของกันและกัน เป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออกเพราะมาจากกันและกัน คุณธรรมและจริยธรรมเป็นคุณงามความดีของบุคคลที่กระทำไป ด้วยความสำนึกในจิตใจ โดยได้ยึดถือจนเป็นความเคยชินเป็นพฤติกรรมที่ดีงามเป็นที่ยอมรับว่าเป็นสิ่งถูกต้องสำหรับตนเองและสังคม ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของคุณธรรมและจริยธรรม ไว้ดังนี้

ข้าเลื่อง วุฒิจันทร์ (2524) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า พฤติกรรมของมนุษย์มีจิตใจเป็นผู้สั่งการและควบคุม หากจิตใจร้ายแรงเบียดเบียน กิริยาท่าทีแสดงออกในทางกระจัดกระเจิง ร่องไวก็คัก แต่ถ้าเมื่อใดจิตใจ เศร้าหมอง เหี่ยวแห้ง กิริยาอาการก็หงอยเหงาซึมเซื่องไม่สดใส ปราบกฏแก่ผู้ใกล้ชิดและพบเห็นได้ ในด้านความประพฤติก็เช่นเดียวกันใครมีจิตใจเป็นอย่างไร ก็แสดงออกมาเป็นความประพฤติหรือการปฏิบัติในทำนองนั้น การที่จิตใจเป็นผู้สั่งการและกำกับการกระทำหรือแสดงออกทางร่างกายเช่นนี้ ทำให้คุณธรรมและจริยธรรมของคนในสังคมเป็นเรื่องที่แยกกันไม่ได้ คนที่มีคุณธรรมสูง คือ จิตใจทรงคุณธรรมจะประพฤติปฏิบัติสิ่งใดๆ ในลักษณะของการมีจริยธรรมสูงด้วย และในทางตรงกันข้าม คนที่ประพฤติชั่ว ซอบปฏิบัติหรือแสดงออกในทางที่เบียดเบียนตนเอง หรือผู้อื่น อันเป็นแบบอย่างของคนมีจริยธรรมต่ำทราม ย่อมแสดงว่าผู้นั้นในจิตใจขาดคุณธรรม หรือมีคุณธรรมต่ำด้วย

กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (2538) กล่าวถึงคุณธรรมว่า หมายถึง ลักษณะนิสัยอันเป็นผลมาจากการฝึกอบรมด้วยหลักแห่งจริยธรรมที่มีลักษณะที่ค่อนข้างถาวรและสามารถแสดงออกให้ผู้อื่นสามารถสัมผัสได้ดี เช่น ความอ่อนโยน ความมีระเบียบ ความมีน้ำใจ ความขยัน ความเป็นคนใจกว้าง การตรงต่อเวลา การใฝ่หาความรู้ เป็นต้น คุณธรรมเกิดจากการฝึกฝนอบรมอย่างเอาจริงเอาจังจนเกิดทักษะและแปรสภาพเป็นลักษณะนิสัยที่ค่อนข้างถาวร อันเป็นที่ปรารถนาและใฝ่หาของสังคมทั่วไป ปัจจัยสำคัญที่บ่งชี้ลักษณะของคุณธรรมได้อย่างชัดเจนก็คือ จริยธรรมต้องการคุณธรรมอะไรก็ต้องให้การฝึกฝนอบรมจริยธรรมนั้น คุณธรรมเป็นสิ่งที่สามารถให้การศึกษาและให้การฝึกฝนโดยผ่านกระบวนการจริยธรรม

นิตา ชูโต (2540) กล่าวถึง ความสัมพันธ์ของคุณธรรมและจริยธรรมไว้ว่า เรามักใช้คำว่า จริยธรรมและคุณธรรมควบคู่กันจนเสมือนกับเป็นสิ่งที่มีความหมายอย่างเดียวกันและปฏิบัติคู่กันไป คำว่า จริยธรรม (ethics) มาจากรากศัพท์กรีกว่า ethos ซึ่งหมายถึง อุปนิสัยหรือธรรมชาติของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม (Oxford English Dictionary หมายถึง “Relating to Moral”) อันเป็นเรื่องเกี่ยวกับความถูกต้องผิดชอบชั่วดีในการกระทำด้วยความสมัครใจของตนเอง หรือเป็นอุปนิสัยในการกระทำนั้นๆ ส่วนคำว่า คุณธรรม (Morality) มาจากรากศัพท์ภาษาละติน Moralis ซึ่งหมายถึง ขนบธรรมเนียม วิถีการ มารยาท อันเป็นอุปนิสัย ดังนั้น คุณธรรมและจริยธรรม จึงหมายถึง ความประพฤติ การปฏิบัติ ซึ่งเป็นปกติวิสัยของบุคคล

วัชรินทร์ น้อยพิทักษ์ (2547) ได้สรุปความหมายของจริยธรรมและคุณธรรมไว้ว่า หมายถึง ความดี มีจิตใจที่ดีงาม และการทำความดี อันก่อให้เกิดความสุขความเจริญและความสงบสุขต่อตนเองและสังคม จึงกล่าวได้ว่าจริยธรรมและคุณธรรมนั้นมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน คุณธรรมเป็นลักษณะคุณความดีที่มีอยู่ในจิตใจเป็นนามธรรม ส่วนจริยธรรมเป็นการประพฤติปฏิบัติคุณความดี เป็นรูปธรรม การมีจริยธรรมจะสะท้อนให้เห็นคุณธรรมที่มีอยู่ภายในจิตใจ กล่าวคือ บุคคลที่มีจริยธรรม คือ คนที่ประพฤติปฏิบัติคุณธรรม แต่คุณธรรมต่างจากจริยธรรมตรงที่ คุณธรรม (Virtue) หรือ หลักของความคิดความถูกต้องนี้จะกระทำหรือไม่กระทำก็เรียกว่าคุณธรรม แต่จริยธรรม (Morality) ถ้าทำความดีจะเรียกว่า มีจริยธรรม

อรพินทร์ สันติชัยอนันต์ (2549) กล่าวถึง “คุณธรรม” และ “จริยธรรม” ว่าคำสองคำมีความหมายที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด กล่าวคือ คุณธรรมเป็นสภาพความดีงามที่มีอยู่ในจิตใจของแต่ละคน เป็นความรู้สึกนึกคิดที่จะประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดี ส่วนจริยธรรมเป็นความประพฤติที่ดีงามแสดงออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรม และเป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม และเป็นตามความสำนึกที่ดีในจิตใจ กระทำเพราะเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ไม่ใช่กระทำเพราะมีกฎระเบียบหรือสถานการณ์บีบบังคับ คุณธรรมและจริยธรรมจะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน แต่จะมีขอบเขตไม่เท่ากัน คุณธรรมนั้นมีขอบเขตรวมสิ่งที่ถูกต้องและดีงามที่สังคมนั้นๆ ยอมรับ แต่จริยธรรมจะเป็นสิ่งที่บุคคลควรประพฤติโดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม และเมื่อนำคำสองคำนี้มารวมกันแล้ว สรุปได้ว่า “คุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะที่ถูกต้องและดีงามที่มีอยู่ในจิตสำนึกของบุคคลและส่งผลให้บุคคลประพฤติตนเป็นคนดี มีความประพฤติที่ดีงาม แสดงออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรม และเป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม เพื่อประโยชน์ของตนเองและส่วนรวม

นางลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ (2550) กล่าวว่า คุณธรรม มีความหมายถึงคุณสมบัติที่ถูกต้องที่ดีงาม แสดงถึงคุณลักษณะของบุคคลที่อาจจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมก็ได้ ในขณะที่คำว่า จริยธรรม หมายถึงกรอบหรือหลักประพฤติปฏิบัติของกลุ่มคนหรือกลุ่มบุคคล ที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่ถูกต้อง มาตรฐานที่ดีงาม อันเป็นที่ยอมรับของสังคม เมื่อใช้คำว่า

คุณธรรมร่วมกับคำว่าจริยธรรม จึงได้คำว่า “คุณธรรมจริยธรรม (moral virtues)” หมายถึง คุณธรรมตามกรอบจริยธรรม

Fieser (2004) สรุปว่า คุณธรรมตามทัศนะของ Hume มีความหมายกว้างกว่าระบบจริยธรรม (ethical system) คุณธรรม หมายถึง คุณสมบัติด้านพฤติกรรมของบุคคลซึ่งเมื่อแสดงออกแล้ว มีผลที่เกิดตามมาทำให้ผู้แสดงพฤติกรรมนั้นมีความรู้สึกยินดีตามกรอบของจริยธรรม เมื่อใช้คำว่า คุณธรรมและจริยธรรม รวมกันเรียกว่า คุณธรรมจริยธรรม ซึ่งตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า moral virtues นอกจากนี้ Hume ยังเสนอแนวคิดในการแยกความแตกต่างระหว่างคุณธรรมจริยธรรม กับความสามารถตามธรรมชาติ (natural abilities) ว่า ความสามารถตามธรรมชาติ เป็นคุณลักษณะที่ไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับจริยธรรม เกิดขึ้นได้โดยอัตโนมัติ และค่อนข้างคงทนเปลี่ยนแปลงได้ยาก ส่วนคุณธรรมจริยธรรม นั้นเป็นคุณลักษณะที่ถูกต้องตามจริยธรรม เกิดขึ้นได้ด้วยความตั้งใจ เป็นคุณลักษณะที่เปลี่ยนแปลงได้ง่ายตามลักษณะการให้รางวัลและการลงโทษ แต่ Hume กล่าวว่า การแยกความแตกต่างระหว่างความสามารถตามธรรมชาติกับคุณธรรมจริยธรรมนี้ไม่สามารถทำได้อย่างชัดเจน เช่น ไม่สามารถบอกได้อย่างชัดเจนว่าเมื่อไรที่ ความกล้าหาญของบุคคล (courage) เปลี่ยนสภาพจากความสามารถตามธรรมชาติเป็นคุณธรรมจริยธรรม

จากการศึกษาเอกสารที่นำเสนอข้างต้น จะเห็นได้ว่าคุณธรรมและจริยธรรม มีความหมายใกล้เคียงกัน มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และนักวิชาการมักใช้คำทั้งสองคำนี้ในความหมายนัยเดียวกัน กล่าวคือ คุณธรรม มีความหมายในแง่คุณลักษณะหรือสภาวะภายในจิตใจของมนุษย์ที่เป็นไปในทางถูกต้อง ดีงาม ซึ่งเป็นภาวธรรมอยู่ในจิตใจ ส่วนจริยธรรมเป็นการแสดงออกทางการประพฤติปฏิบัติ ซึ่งสะท้อนคุณธรรมภายในให้เห็นเป็นรูปธรรม ดังนั้นสรุปได้ว่า “คุณธรรมจริยธรรม (moral virtues)” หมายถึง การประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามและถูกต้องที่มีอยู่ในจิตสำนึกของบุคคลและส่งผลให้บุคคลนั้นแสดงออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรม เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเน้นการให้นิยาม “คุณธรรมจริยธรรม” ของ นางลักษณีย์ วิรัชชัย และคณะ (2550) ที่กล่าวว่า คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่เป็นความดีงาม และถูกต้องตามมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับของสังคม เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าเป็นความหมายที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีทั้งนักเรียนทหาร(ที่เทียบเท่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและในระดับอุดมศึกษา) และข้าราชการทหารเรือ

ตอนที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม

สำหรับในตอนนี ผู้วิจัยนำเสนอแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม แยกเป็น 3 ส่วน คือ 1) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม 2) องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคล 3) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม

นักทฤษฎีคุณธรรมจริยธรรมมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน บางคนเชื่อว่าสังคมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาจริยธรรมของบุคคล บางคนเชื่อว่าความพร้อมที่จะมีความเจริญทางจิตใจนั้นแฝงในตัวของคนตั้งแต่แรกเกิด เมื่อโตขึ้นลักษณะทางคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลจะเริ่มเด่นชัดและเปลี่ยนแปลงไปตามวิถีทางที่กำหนดไว้แต่เดิม โดยมีสภาพแวดล้อมเป็นตัวแปรที่สำคัญในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนั้นเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของบุคคลในสังคม มีผู้เสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาทางจริยธรรมอยู่หลายทฤษฎีด้วยกัน ที่รู้จักกันแพร่หลายได้แก่

1. **ทฤษฎีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทางสติปัญญา** นักทฤษฎีกลุ่มนี้เชื่อว่า การพัฒนาจริยธรรมของบุคคลขึ้นอยู่กับสติปัญญาและการคิดหาเหตุผลของแต่ละบุคคล มีนักจิตวิทยาที่ได้พัฒนาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 ทฤษฎีการพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget (1969) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการทางความรู้ของบุคคล ออกเป็น 4 ขั้น ได้แก่

1.1.1 ขั้นการใช้ประสาทรับสัมผัส (Sensori-Motor Intelligence) เป็นระดับขั้นตั้งแต่ทารกแรกเกิดจนถึง 2 ปี มีการพัฒนาการทางความรู้เป็นไปตามแบบแผน ซึ่งเกี่ยวข้องกับโลกของวัยเด็ก เป็นการใช้การสะท้อนสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเองตามแบบแผน เช่น การดูด การคลำ การเปิดปาก การดูดนิ้ว การตี การมีปฏิสัมพันธ์ต่อสิ่งข้างนอกตนเอง การเลียนแบบ เป็นต้น

1.1.2 ขั้นเตรียมการ (Preoperational Thought) ตั้งแต่ 2 ขวบ ถึง 7 ขวบ เกิดการเรียนรู้ที่จะคิด รู้จักสัญลักษณ์ และรูปลักษณะภายใน ระดับของการคิดยังไม่เป็นระบบ และไม่มีเหตุผล รู้ว่าตนเองเป็นศูนย์กลางของสังคมจึงเอาแต่ใจตนเอง ขาดความมีเหตุมีผล ความรู้จักผิดชอบชั่วดี เป็นขั้นเตรียมการทางสมองที่จะเริ่มมีเหตุมีผล

1.1.3 ขั้นเรียนรู้รูปธรรม (Concrete Operations) ตั้งแต่ 7 ขวบ จนถึง 11 ปี เด็กจะเกิดการพัฒนาความสามารถที่จะคิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะกระทำได้โดยเฉพาะสิ่งของหรือ

กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม มีความคิดอย่างเป็นเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ ทักษะความคิดทางสังคม และมีการพัฒนาทางจริยธรรมซึ่งเริ่มในระดับตั้งแต่ 10 ขวบเป็นต้นไป

1.1.4 ชั้นเรียนรู้อิงซึ่งเป็นนามธรรม (Formal Operations) ตั้งแต่ 11 ขวบ จนถึงผู้ใหญ่ เป็นการพัฒนาการทางความคิดอย่างเป็นระบบซึ่งเกิดจากการกระทำของจิตใจ และสามารถนำไปสู่การคิดอย่างเป็นนามธรรมและตั้งข้อสมมติฐานได้

สำหรับการพัฒนาทางจริยธรรม Piaget(1969) กล่าวว่า ขั้นตอนของการพัฒนาทางด้านจริยธรรมมีความคล้ายคลึงกับขั้นตอนการพัฒนาทางด้านสติปัญญาของเด็ก โดยเชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับการพัฒนาทางด้านสติปัญญา ซึ่งการพัฒนานั้นยังเกี่ยวข้องกับการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม การที่เด็กได้คบเพื่อนหรือเล่นกับเพื่อน ก็มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาจริยธรรม โดยแบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กออกเป็น 3 ชั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนจริยธรรม (Premoral Stage) เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ขวบ เด็กไม่สามารถรับรู้สิ่งแวดล้อมอย่างละเอียดได้ มีความต้องการทางร่างกาย ไม่คำนึงถึงสิ่งอื่นใด เป็นระดับขั้นที่มีการรับรู้สภาพแวดล้อมและบทบาทของตนเองอย่างบริสุทธิ์ เด็กยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบของสังคม และไม่รู้ว่าจะเปรียบหรือกฎต่าง ๆ มีไว้เพื่ออะไร หรือรู้ก็น้อยมาก เด็กวัยนี้จะเล่นโดยไม่คำนึงถึงกฎกติกาใดๆ แต่เชื่อว่าแนวคิดที่ว่าอะไรผิดอะไรถูก ได้รับการเริ่มฝังรากมาบ้างตั้งแต่วัยทารก

ขั้นที่ 2 ขั้นยึดคำสั่ง (Heteronomous Stage) เริ่มตั้งแต่ 3 ขวบ ถึง 10 ขวบ ซึ่งจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมที่ยอมรับกฎเกณฑ์ กฎเกณฑ์ที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ กฎระเบียบมาจากคณะกรรมการ เจ้าหน้าที่ รัฐบาล หรือพระเจ้า ซึ่งเป็นภาวะที่อยู่ภายในอิทธิพลหรือความควบคุมของผู้อื่น ขั้นตอนนี้หรืออาจเรียกว่าขั้นยอมรับกฎเกณฑ์ระเบียบ (stage of heteronomous morality) การที่เด็กจะตัดสินใจว่าอะไรผิดมากหรือน้อย จะถือเอาขนาดของความเสียหายที่เด็กได้ทำไป คือ ทำของเสียหายมากก็ผิดมาก ทำของเสียหายน้อยก็ผิดน้อย ส่วนในเรื่องของเจตนา นั้นเด็กไม่คำนึงถึงในวัยนี้ และโดยประมาณเด็กในวัยนี้จะมีการเล่นกับเพื่อน คบเพื่อนและผูกความสัมพันธ์กับเพื่อนมากขึ้น ใกล้ชิดกับเพื่อนมากขึ้น เด็กเริ่มมีการให้และรับระหว่างกันและกัน เด็กในวัยนี้จะรู้ว่าการทำผิดจะต้องได้รับโทษเป็นการตอบแทน

ขั้นที่ 3 ขั้นยึดหลักแห่งตน (Autonomous Stage) เริ่มตั้งแต่เด็กที่มีอายุมากกว่า 10 ปีขึ้นไป เป็นระยะที่เด็กเริ่มพัฒนาจริยธรรมขึ้นสู่ระดับมีความคิดว่าอะไรถูก โดยใช้เหตุผล โดยคำนึงถึงความยุติธรรมในความคิดอ่านของเขา เด็กมีเพื่อนมากขึ้นและสังคมกับเพื่อนมากขึ้น เด็กเริ่มมีกฎเกณฑ์ มีความคิดของตนเอง หรือยึดหลักแห่งตน (autonomous moral thinking) เด็กจะพิจารณาจากผลที่เกิดจากการกระทำด้วย เด็กโตจะตัดสินใจผิดถูกจากสถานการณ์และความ

เกี่ยวข้องของสถานการณ์ หรือความเกี่ยวข้องของเหตุการณ์นั้นกับบุคคล เด็กวัยนี้ยังเชื่อว่ากฎระเบียบต่าง ๆ อาจเปลี่ยนแปลงได้บ้าง ตามแต่สถานการณ์และการยอมรับหรือการตกลงกันในกลุ่มกับเพื่อน ๆ เช่น ในการเล่นเกม เป็นต้น ในเรื่องเกี่ยวกับกฎระเบียบเด็กถือว่าเป็นผลผลิตของการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในสังคมจึงอาจเปลี่ยนแปลงได้

ทฤษฎีของ Piaget ซึ่งประกอบด้วยพัฒนาการทางความรู้ของบุคคล 4 ระดับ และพัฒนาการทางจริยธรรม 3 ระดับ สามารถสรุปได้ตามตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ขั้นการพัฒนาการทางความรู้และพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget

พัฒนาการทางความรู้ของบุคคล	พัฒนาการทางจริยธรรม
ขั้นที่ 1 : ขั้นการใช้ประสาทสัมผัส (ทารกแรกเกิด - 2 ปี)	ขั้นที่ 1 : ขั้นก่อนจริยธรรม (ทารกแรกเกิด - 2 ปี)
ขั้นที่ 2 : ขั้นเตรียมการ (2 - 7 ปี)	
ขั้นที่ 3 : ขั้นเรียนรู้รูปธรรม (7 - 11 ปี)	ขั้นที่ 2 : ขั้นยึดคำสั่ง (3 - 10 ปี)
ขั้นที่ 4 : ขั้นเรียนรู้สิ่งที่เป็นนามธรรม (ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป)	ขั้นที่ 3 : ขั้นยึดหลักแห่งตน (มากกว่า 10 ปีขึ้นไป)

สรุปได้ว่า พัฒนาการคุณธรรมจริยธรรมตามทฤษฎีของ Piaget นั้น บุคคลแต่ละประเภทจะมีพัฒนาการทางคุณธรรมจริยธรรมที่แตกต่างกันตามประเภทของบุคคล เช่น บุคคลที่เป็นทารก บุคคลที่เป็นเด็กเล็ก บุคคลที่เป็นวัยรุ่นผู้ใหญ่ เป็นต้น แต่พัฒนาการมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับระดับสติปัญญา โดยระดับคุณธรรมจริยธรรมมีการพัฒนาสูงขึ้นตามระดับความรู้ของบุคคล ซึ่งความรู้ที่เกิดขึ้นทั้งจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม

1.2 ทฤษฎีการพัฒนาทางปัญญาของ Kohlberg (1976) อาศัยทฤษฎีของ Piaget เป็นพื้นฐานในการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีของ Kohlberg เป็นทฤษฎีตามแนวคิดพัฒนาการทางสติปัญญาของการศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg เป็นการศึกษาเหตุผลของคำตอบและจัดลำดับการพัฒนาการจริยธรรม ได้แบ่งพัฒนาการออกเป็น 3 ระดับ และแต่ละระดับแบ่งออกเป็น 2 ขั้น ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Pre-conventional Level) หมายถึง การตัดสินใจเลือกการกระทำในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ไม่คำนึงถึงผู้อื่นในระดับนี้บุคคลจะขึ้นอยู่กับผู้มีอำนาจเหนือตน ระดับนี้พบในเด็กอายุ 2 - 10 ปี โดยแบ่งเป็น 2 ขั้น คือ

- **ขั้นที่ 1** ขั้นหลักการหลบหลีกมิให้ตนเองถูกลงโทษ บุคคลจะเลือกกระทำหรือไม่ กระทำสิ่งใด เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ตนเองถูกลงโทษทางกาย จะยอมทำตามคำสั่งผู้มีอำนาจเหนือตน โดยไม่มีเงื่อนไข ไม่พิจารณาถึงความหมายในคุณค่าของมนุษย์ เช่น ไม่กล้ายกยอกทรัพย์ เพราะกลัว ถูกตำรวจจับหรือไม่กล้าหนีเรียนเพราะกลัวถูกครูตัดคะแนน เป็นต้น ในขั้นนี้พบในเด็กอายุ 2 - 7 ปี

- **ขั้นที่ 2** ในหลักการแสวงหารางวัล เป็นขั้นที่บุคคลเลือกกระทำในสิ่งที่จะนำ ความพอใจมาให้ตนเท่านั้นต้องการแลกเปลี่ยนจากสิ่งทีตนกระทำ โดยมุ่งการตอบแทนทางกาย และทางวัตถุมากกว่านามธรรม และไม่คำนึงถึงความถูกต้องของสังคม พบในเด็กที่มีอายุ 7 - 10 ปี

ระดับที่ 2 ระดับตามกฎเกณฑ์ ในระดับนี้บุคคลจะกระทำตามกฎเกณฑ์ของ กลุ่มย่อยๆ ของตน เช่น ทำตามความคาดหวังของครอบครัว กลุ่มเชื้อชาติ หรือทำตามกฎหมาย และศาสนา บุคคลจะเลียนแบบหรือคล้อยตามบุคคลในกลุ่ม เพื่อปรับตัวให้เข้ากับความต้องการ ของสังคม แต่ไม่คำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นในขณะนั้นและผลที่ตามมาในภายหลัง ในระดับนี้บุคคลยัง ต้องการการควบคุมจากภายนอกอยู่ แต่ก็ยังนึกถึงจิตใจของผู้อื่นด้วย รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา พบในผู้ที่มีอายุ 10 - 16 ปี ระดับนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้น คือ

- **ขั้นที่ 3** ขั้นใช้หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ บุคคลยังไม่เป็นตัวของตัวเองชอบทำ ตามการชักจูงของผู้อื่น เพื่อคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพอันดี พบในวัยรุ่นตอนต้นอายุ 10 - 13 ปี

- **ขั้นที่ 4** หลักการทำตามหน้าที่ของสังคม ในขั้นนี้บุคคลมีความรู้ถึงบทบาทหน้าที่ ของตน ในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของสังคมจึงถือว่าตนมีหน้าที่ทำตามกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่สังคมของ ตนกำหนด หรือคาดหมายอย่างเคร่งครัดพบในผู้ที่มีอายุ 13 - 16 ปี

ระดับที่ 3 ระดับเหนือกฎเกณฑ์ เป็นระดับที่ต้องตัดสินใจขัดแย้งต่างๆ ด้วยการ นำมาคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบด้วยตนเองเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า สิ่งใดสำคัญ มากกว่ากันก็จะปฏิบัติตามสิ่งนั้น มีหลักการของตนเองที่ถูกต้องและหลุดพ้นจากกฎเกณฑ์ของ สังคมระดับนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้น คือ

- **ขั้นที่ 5** ขั้นใช้หลักการทำตามข้อตกลงของสังคมและคำมั่นสัญญา บุคคลจะเห็น ความสำคัญของชนหมู่มากไม่ทำตนให้ละเมิดสิทธิของผู้อื่น สามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้ เคารพตนเอง สามารถไม่ทำตนให้ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เช่น เกิดความละอายใจหรือภาคภูมิใจใน การกระทำของตนเอง โดยไม่เกี่ยวข้องกับการควบคุมจากภายนอกหรือบุคคลอื่น มีพฤติกรรมที่ ถูกต้อง เป็นไปตามค่านิยมส่วนตัวผสมผสานมาตรฐานการยอมรับจากสังคมถือว่ากฎเกณฑ์ต่างๆ อาจเปลี่ยนแปลงได้โดยพิจารณาถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นใหญ่พบในบุคคลที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป อันได้แก่วัยรุ่นตอนปลาย และผู้ใหญ่

- **ขั้นที่ 6** ขั้นยึดหลักอุดมคติสากล เป็นจริยธรรมขั้นสูงสุด แสดงถึงการมีความรู้ สากลนอกเหนือจากกฎเกณฑ์ในสังคมของตน และมีความยึดหยุ่นทางจริยธรรมเพื่อจุดมุ่งหมาย

ในบั้นปลายอันเป็นอุดมคติที่ยิ่งใหญ่เคารพในความเป็นมนุษย์ของแต่ละคนและความเกรงกลัวต่อบาปเป็นคติธรรมประจำใจ

ทฤษฎีของ Kohlberg ซึ่งประกอบด้วยพัฒนาการทางจริยธรรม 6 ขั้น แบ่งเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับมี 2 ขั้น สามารถสรุปได้ตามตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 เหตุผลเชิงจริยธรรม 3 ระดับ 6 ขั้น ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg

ระดับของจริยธรรม	ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม
ระดับที่ 1 : ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (2-10 ปี)	ขั้นที่ 1 : หลักการหลบหลีกมิให้ตนเองถูกลงโทษ (2 - 7 ปี) ขั้นที่ 2 : หลักการแสวงหารางวัล (7 - 10 ปี)
ระดับที่ 2 : ระดับตามกฎเกณฑ์ (10-16 ปี)	ขั้นที่ 3 : หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ (10 - 13 ปี) ขั้นที่ 4 : หลักการทำตามหน้าที่ของสังคม (13 - 16 ปี)
ระดับที่ 3 : ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (16 ปีขึ้นไป)	ขั้นที่ 5 : หลักการทำตามข้อตกลงของสังคมและ คำมั่นสัญญา (16 ปีขึ้นไป) ขั้นที่ 6 : ยึดหลักอุดมคติสากล (ผู้ใหญ่)

สรุปได้ว่า ทฤษฎีของ Kohlberg ยึดถือกฎเกณฑ์ในการตัดสินความถูกต้องของการกระทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ซึ่งขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางปัญญาซึ่งผูกพันอยู่กับอายุของบุคคลหรือประเภทของบุคคลนั่นเอง เช่น บุคคลที่เป็นเด็ก บุคคลที่เป็นผู้ใหญ่ เป็นต้น กฎเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินเหตุผลนั้นจะพัฒนาจากขั้นต่ำสุดสู่ขั้นสูงกว่า ไม่มีการย้อนขั้นและไม่มีการเร่งขั้น ซึ่งแต่ละขั้นเป็นผลมาจากการคิดไตร่ตรองจากข้อมูลที่เป็นความเข้าใจส่วนตัว และข้อมูลที่มาจกทรวงขณะของผู้คนที่อยู่สูงกว่าระดับพัฒนาการของตนหนึ่งขั้น ทำให้เกิดการพัฒนาการทางจริยธรรมซึ่งเกิดจากความขัดแย้งระหว่างคุณธรรมจริยธรรมของบุคคล

2. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) มีนักจิตวิทยาที่ได้พัฒนาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

2.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Sigmund Freud (1933) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาชาวออสเตรีย ได้ศึกษาบุคลิกภาพของมนุษย์โดยจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) และเชื่อว่าพัฒนาการทางบุคลิกภาพของคนขึ้นอยู่กับความต้องการขั้นพื้นฐานทางด้านสรีระ ซึ่งเรียกว่าแรงขับภายใน (drive) เป็นแรงขับพื้นฐานของมนุษย์มี 3 ประการด้วยกัน คือ 1) แรงขับที่จะดำรงชีวิตอยู่ (survival drive) 2) แรงขับที่ต้องการแสดงความก้าวร้าว (aggressive drive) และ 3) แรงขับทางเพศ

(sex drive) พฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ตามความคิดของฟรอยด์ เป็นผลจากการที่มนุษย์ได้รับหรือไม่ได้รับการตอบสนองของความต้อการพื้นฐานเหล่านี้ และแรงขับทั้งสามนี้อยู่ในระดับส่วนลึกของคนที่เรียกว่า จิตไร้สำนึก (Unconscious) ฟรอยด์เชื่อว่าบุคลิกภาพของคนมีผลสืบเนื่องมาจากความสำเร็จในวัยเด็ก ประสบการณ์ในวัยเด็กมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการแสดงออก ฟรอยด์ อธิบายว่าโครงสร้างทางจิตของบุคลิกภาพของคนประกอบด้วยบุคลิก 3 ส่วน คือ Id (ตนเบื้องต้น) Ego (ตนปัจจุบัน) และ Superego (ตนในคุณธรรม)

Id เป็นแรงผลักดัน (drive) มีมาแต่กำเนิดยังไม่ได้ขัดเกลา เมื่อเด็กมีความต้องการสิ่งใด Id ก็จะสามารถสนองความต้องการจากแรงขับนั้น ๆ เช่น ความต้องการอาหาร เป็นต้น Id เป็นไปตามสัญชาตญาณเดิมหรือสัญชาตญาณดิบ แบบกระบวนการขั้นปฐมภูมิหรือขั้นแรก (primary process) สัญชาตญาณดิบของมนุษย์ เช่น ความต้องการอาหาร ความต้องการทางเพศ และการหลีกเลี่ยงอันตราย เป็นต้น ระบบ Id เป็นการแสวงหาความพึงพอใจให้ตน เป้าหมายของ Id คือความพึงพอใจของตน

Ego เป็นส่วนของบุคลิกภาพซึ่งเป็นผู้บริหาร Id ในขั้นกระบวนการทุติยหรือขั้นที่ 2 โดยทำหน้าที่สนองความต้องการของ Id โดยยึดเอาเหตุผลและข้อเท็จจริงเป็นหลัก (reality principle) Ego ทำหน้าที่เป็นตัวกลางจัดการระหว่าง ความต้องการของ Id และความเป็นจริง คำนึงถึงข้อมูลต่าง ๆ และดำเนินการเพื่อสนองตอบสิ่งที่ Id ต้องการ เช่น การให้รอคอยคนกว่าจะถึงเวลาเหมาะสม เช่นการรอคอยจนกว่าจะมีอาหารมาให้ ระบบ Ego เป็นระบบแห่งความเป็นจริงในเชิงปฏิบัติซึ่งก็ยึดตนเป็นหลัก

Superego (ตนในคุณธรรมหรือมโนธรรม) หมายถึง จิตส่วนที่ได้รับการพัฒนาจากประสบการณ์ การอบรมสั่งสอนหรือกระบวนการสังคมประกิต โดยอาศัยหลักของศีลธรรม จริยธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและค่านิยมในสังคมนั้น ๆ เป็นส่วนของบุคลิกภาพที่คอยควบคุมหรือปรับการแสดงออกของ Id และ Ego ให้สอดคล้องกับความมีเหตุผล คุณธรรม จริยธรรม Superego เป็นการพัฒนาของจิตใจตามวัย หลังจากที่บุคลิกภาพแบบ Ego ได้อยู่กับสังคมและได้รับต้นแบบจากพ่อแม่หรือครูหรือได้รับการอบรมสั่งสอนจากครูและพ่อแม่ Superego จะควบคุมพฤติกรรมของเด็กให้อยู่ในแนวที่สังคมยอมรับ Superego จะคอยขัดขวางมิให้ Ego และ Id ทำแบบตามใจตน ครูและพ่อแม่ เป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยปลูกฝัง Superego ให้แก่เด็ก ระบบ Superego เป็นระบบคุณธรรมหรือมโนธรรม เป็นผลจากการได้รับการอบรมสั่งสอนและอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม Superego จึงทำหน้าที่สองประการ คือ

- 1) Ego idea เป็นพลังสนับสนุนเด็กให้มี Ego ในการทำความดีเพื่อสังคม และส่วนรวมหรืออาจทำความดีโดยเลียนแบบบุคคลที่เขานิยมมากคนใดคนหนึ่ง
- 2) Conscious (มโนธรรม) เป็น Superego ที่คอยเหนี่ยวรั้งมิให้เด็กทำความชั่ว

Id, Ego และ Superego ถ้าเกิดขัดกัน จะเป็นบ่อเกิดของความขัดแย้งในจิตใจของคุณ และทำให้บุคคลเกิดความกังวล ถ้าขัดกันมากก็อาจเกิดพฤติกรรมแปรปรวนได้ พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกมาจึงเป็นผลของการประนีประนอมระหว่าง Id Ego และ Superego

จะเห็นได้ว่าทฤษฎีของ Sigmund Freud นั้น ประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับการอยู่ร่วมกันในสังคมจะมีอิทธิพลต่อคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลด้วย

2.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางคุณธรรมจริยธรรมของ Erikson (1998) เป็นแนวคิดที่ได้พัฒนามาจากแนวคิดของการพัฒนาตามระดับขั้นของฟรอยด์ แนวคิดนี้มีการเพิ่มระดับขั้นของการพัฒนาทางจริยธรรมออกเป็น 8 ขั้น ซึ่งรวมถึงระดับผู้ใหญ่ ดังนี้

- ขั้นการพัฒนาการทางปาก (The Oral Stage) เป็นระดับของการพัฒนาการทางปากผสมผสานกับตาและประสาทสัมผัสอื่นๆ สามารถแสดงความรู้สึกที่แยกแยะได้ โดยมีความต้องการ ความเชื่อ ความไว้วางใจในตนเอง และต่อสิ่งที่มีการปฏิสัมพันธ์ด้วย

- ขั้นการพัฒนาการทางทวารหนัก (The Anal Stage) อายุระหว่าง 1 1/2 - 3 ปี เป็นระดับที่มีการพัฒนากล้ามเนื้อ และการพัฒนาทางจริยธรรมในระดับขั้นทั่วไป สามารถริเริ่มด้วยตนเอง มีความละเอียดและความสงสัยในการกระทำ และพฤติกรรม รู้จักแสดงความเป็นเจ้าของ สามารถควบคุมความตั้งใจ สังคม โดยผ่านการดูแลของผู้ปกครองช่วยในการตัดสินใจ

- ขั้นการพัฒนาการทางอวัยวะเพศ (The Phallic/Opedipal Stage) อายุระหว่าง 3 - 6 ปี เป็นระดับขั้นของความซับซ้อนเรื่องเพศ เกิดความก้าวร้าว การผลักดันให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น เริ่มพูด คอยในลักษณะก้าวร้าว มีการเลียนแบบ และรู้สึกผิดชอบชั่วดี

- ขั้นการพัฒนาการศึกษภาพแฝง (The Latency Stage) อายุประมาณ 6 -11 ปี เป็นขั้นการพัฒนาความขยัน มีการพัฒนาทางด้านปัญญา และทักษะทางสังคม มีวิกฤตของความรู้สึกต่ำต่อยกับความขยันหมั่นเพียร ความอึดสาหัส ความรู้สึกไม่เพียงพอ ความไม่เข้าใจในตัวเองซึ่งเกิดจากการแก้ปัญหาไม่ได้

- ขั้นพัฒนาการของวัยหนุ่มวัยสาว (Puberty/ Genital Stage) อายุ 13 -18 ปี เป็นระดับขั้นของการพัฒนาที่นำไปสู่การค้นพบตัวเอง อาชีพ ความชอบหรือไม่ชอบ ความถนัด มีการสร้างอัตลักษณ์ของตนเอง และความสับสนในบทบาทของตนเอง มีแรงขับภายในที่ส่งผลให้เกิดความต้องการทางเพศ และการเข้าสู่สังคมของกลุ่มเพื่อน

- ขั้นพัฒนาการสู่วัยต้นของผู้ใหญ่ (Young Adulthood) เป็นวัยรุ่นตอนปลายเริ่มหาคู่ครอง เริ่มสนใจเพศตรงกันข้าม สนใจที่จะคุยกันในเรื่องคู่รัก เป็นช่วงที่มีความต้องการเพื่อน สังคม มีความสนิทสนมทางเพศ มีความขัดแย้งทางด้านกายแยกตัว (Isolation) และการรู้จักกระชับตนเอง (Self-Absorption)

- ขั้นการพัฒนาสู่วัยสูงอายุ (Old Age) ในวัยนี้สามารถพัฒนาจริยธรรมสู่ระดับสูงสุด เป็นจริยธรรมสากล จากความซื่อสัตย์สุจริต ยึดหลักคุณธรรม ซื่อสัตย์ ถูกต้องเหมาะสม เพราะมีประสบการณ์ในการพัฒนาจริยธรรมมานาน เป็นที่พึงของลูกหลาน และสังคม บางครั้งอาจเกิดวิกฤตทางด้านการขาดความมั่นใจในตัวเอง กลับไปสนใจวัยรุ่นที่เป็นเด็ก รู้สึกสูญเสีย สิ้นหวัง

สรุปได้ว่าการพัฒนาจริยธรรมตามแนวคิดทฤษฎีระดับขั้นของ Erikson นั้นให้ความสนใจในการพัฒนาของมนุษย์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามระดับของการพัฒนาการตามช่วงอายุ คือ ตั้งแต่วัยเด็กถึงวัยชรา หรือกล่าวได้ว่าการพัฒนาตามประเภทของบุคคล (บุคคลที่เป็นเด็ก บุคคลที่เป็นผู้ใหญ่) นั้นเอง ตลอดจนประสบการณ์ที่สั่งสมมาในแต่ละช่วงวัยยังมีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของแต่ละบุคคลด้วย ซึ่งการเข้าใจในพัฒนาการในแต่ละขั้นของบุคคล ทำให้เราสามารถพัฒนาบุคคลตั้งแต่แรกเกิด เพื่อให้มีสติปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรมตามที่ต้องการ

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) นักจิตวิทยาที่สำคัญคนหนึ่งคือ Bandura (1977) อธิบายวิธีการและกระบวนการที่บุคคลได้รับอิทธิพลจากสังคมทำให้เกิดการยอมรับลักษณะและกฎเกณฑ์ทางสังคมมาเป็นลักษณะของตนโดยนำเอาหลักการเสริมแรง และหลักการเชื่อมโยงมาใช้อธิบายปรากฏการณ์ทางสังคม ทฤษฎีนี้เชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมเป็นพัฒนาการทางจิตใจและพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ทางศีลธรรมของสังคม โดยมีแรงขับพื้นฐานมาจากความต้องการทางชีวภาพ การสนองตอบต่อรางวัลและการหลีกเลี่ยงการลงโทษจากสังคม ทฤษฎีของ Bandura (1977) กล่าวว่าพฤติกรรมแปลกๆ ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในบุคคลซึ่งไม่เคยปฏิบัติเช่นนั้นมาก่อนเลย บางครั้งไม่สามารถอธิบายได้โดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ แต่สามารถอธิบายได้ว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นกระบวนการเรียนรู้เกิดจากการได้เห็นแบบอย่างและอิทธิพลของรางวัลที่มีต่อการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ กระบวนการของการเกิดพฤติกรรมกระทำตามนั้น แบ่งออกเป็น 4 กระบวนการ ได้แก่

กระบวนการที่ 1 ความสนใจหรือการเอาใจใส่ (Attention) ความสนใจในที่นี้หมายถึงความสนใจในสิ่งเร้าหรือพฤติกรรมของตัวแบบ ความสนใจนี้แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1.1 การเลือกรับรู้ หมายถึง การที่ผู้เลียนแบบให้ความสนใจที่จะรับรู้และทำความเข้าใจพฤติกรรมของตัวแบบ แต่ยังไม่คิดจะนำมาเป็นพฤติกรรมของตนเอง อย่างไรก็ตามการเลือกรับรู้ของบุคคลจะเป็นอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะโครงสร้างและความซับซ้อนของพฤติกรรมต้นแบบซึ่งหน้าที่เป็นสิ่งเร้า และขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้เลียนแบบด้วย การรับรู้และความสนใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าต่างๆ จะเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะของสิ่งเร้า คือ ความเข้มและขนาดสิ่งเร้า (intensity and size) ความแปลกใหม่ของสิ่งเร้า (contrast) การกระตุ้นซ้ำ (repetition) และการเคลื่อนไหว (movement)

1.2 การเลือกสิ่งเร้า หมายถึงการตัดสินใจเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบ หรือเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามการเลือกรับรู้ การเลือกสิ่งเร้าหรือการตัดสินใจที่จะเลียนแบบพฤติกรรมจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการจำแนกความสำคัญของสิ่งเร้า ซึ่งความสำคัญของสิ่งเร้าจะมากหรือน้อยเพียงใด มักจะเปลี่ยนแปลงไปตามระดับแรงจูงใจ (motive) เช่น ความต้องการ ความจำเป็น ระดับของการเสริมแรง (reinforcement) เช่น การได้รับรางวัล หรือการถูกลงโทษของพฤติกรรมต้นแบบ ความพร้อมในการเลียนแบบ (momentary preparation) และการคาดหวังผลกรรมของผู้เลียนแบบ (expectancy)

กระบวนการที่ 2 การเก็บจำหรือการคงไว้ (retention) การเก็บจำ หมายถึง การบันทึกพฤติกรรมต้นแบบไว้ในระบบความจำหรือสมองของผู้เลียนแบบ ซึ่งการบันทึกอาจอยู่ในรูปของรหัสหรือจินตนาการ และจำแสดงออกเป็นพฤติกรรมก็ต่อเมื่อบุคคลคาดหวังว่า เมื่อกระทำแล้วจะได้รับความพึงพอใจหรือการเสริมแรงบวกเช่นเดียวกับตัวแบบ

กระบวนการที่ 3 การสร้างหรือการผลิตตามพฤติกรรมแม่แบบ (production) การสร้างพฤติกรรมตามพฤติกรรมแม่แบบ เป็นกระบวนการที่บุคคลประสานความรู้ที่ได้จากการบันทึกไว้ในกระบวนการที่ 2 การเก็บจำความรู้และประสบการณ์เดิมที่มาก่อนให้ได้เป็นรูปแบบของพฤติกรรมแม่แบบที่เก็บจำเมื่อมีการกระตุ้น หรือได้รับสิ่งเร้า

กระบวนการที่ 4 การจูงใจ (motivation) พฤติกรรมแม่แบบบุคคลเก็บจำและสร้างพฤติกรรมไว้นั้น บุคคลจะยังไม่แสดงออกจนกว่าจะมีภาวะหรือเกิดเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งมาเป็นแรงจูงใจ (incentives) กระตุ้นให้บุคคลนั้นประสงค์ที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ออกมา และบุคคลเพิ่มความคาดหวังว่าเพื่อแสดงพฤติกรรมนั้นแล้วจะได้รับความพึงพอใจ เงื่อนไขหรือสิ่งจูงใจมี 3 ลักษณะหลัก คือ สิ่งจูงใจที่เป็นปัจจัยภายนอก (external incentives) สิ่งจูงใจที่เป็นปัจจัยจากผลการกระทำ (vicarious incentives) และสิ่งจูงใจที่เป็นปัจจัยจากส่วนบุคคล (self incentives)

นอกจากนั้น Bandura (1977) ได้มีแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของตัวต้นแบบว่า จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม 4 ชนิด ด้วยกัน ได้แก่

1. ความก้าวร้าว (Aggression) ซึ่งสร้างได้ด้วยการให้มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้าอื่น ๆ ได้แก่ การก้าวร้าวกับการให้รางวัล ความก้าวร้าวกับการลงโทษ และการก้าวร้าวกับการได้รับการเพิกเฉย
2. บทบาททางเพศ ตัวต้นแบบจะสร้างความเป็นเพศชายและเพศหญิงให้กับบุคคลได้เลียนแบบในสังคม
3. การเสริมแรงตนเอง ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอก ได้แก่ การให้รางวัลและการลงโทษ ส่วนการประเมินผลตัวเองเป็นทั้งการให้รางวัลและการลงโทษโดยตรง ซึ่งมีอิทธิพลจากตัวต้นแบบในสังคม

4. พฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคม การใช้ตัวต้นแบบสามารถส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ การแสดงความมีส่วนร่วม การช่วยเหลือ การแบ่งปันปันส่วน และการเห็นประโยชน์ของผู้อื่น

นอกจากนี้ Mischel and Mischel (1976) ได้สรุปแนวคิดของนักจิตวิทยาในกลุ่มของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมไว้ ดังนี้

4.1 สิ่ง que เรียนรู้ของมนุษย์ คือ สิ่งที่สัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ บุคคลเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน และเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับผลที่เกิดจากพฤติกรรม ความรู้ที่บุคคลเรียนรู้กลายเป็นความเชื่อที่มีผลในการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ เมื่อบุคคลเรียนรู้กลายเป็นความเชื่อที่มีผลในการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ เมื่อบุคคลเรียนรู้ว่าเหตุการณ์ใดส่งผลต่อเหตุการณ์อื่นอย่างไร เมื่อประสบเหตุการณ์นั้นอีกครั้งทำให้มนุษย์มีความคาดหวังเกี่ยวกับเหตุการณ์หนึ่งได้ ทำให้เกิดความดีใจ ความวิตกกังวล หรือความกลัวล่วงหน้า เมื่อเรียนรู้เงื่อนไขความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมหนึ่งกับผลของการกระทำ ทำให้สามารถคาดหวังเกี่ยวกับการผลที่ตามมาเมื่อได้ทำพฤติกรรมหนึ่ง สิ่ง que เรียนรู้ในทฤษฎีนี้จึงเป็นความรู้และความเข้าใจว่าอะไรสัมพันธ์กับอะไร และเป็นผลของการสังเกตของผู้เรียนเอง

4.2 วิธีการเรียนรู้ ส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ของบุคคลนั้นเกิดจากประสบการณ์ตรงของตนเอง และเนื่องจากมนุษย์สามารถเรียนรู้ได้จากการสังเกต ดังนั้นการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่นและผลกรรมที่เกิดกับผู้อื่นจึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่บุคคลเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยการสังเกตมีความสำคัญต่อบุคคลในการกำหนดพฤติกรรมและการกำหนดความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ผู้ที่ช่างสังเกตและช่างคิดจะสามารถเข้าใจได้ดีกว่าผู้ที่ไม่ชอบสังเกต นอกจากนี้บุคคลยังสามารถเรียนรู้ด้วยการถ่ายทอดทางสัญลักษณ์ จากคำบอกเล่า การสนทนา ทำให้บุคคลเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

4.3 ความเชื่อ ซึ่งเกิดจากผลของการเรียนรู้ว่ามีความเชื่อที่อะไรสัมพันธ์กับอะไรอย่างไร ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง ความเชื่อซึ่งเกิดจากความบอกเล่าของผู้อื่น โดยเฉพาะคำบอกเล่าที่สามารถโน้มน้าวจิตใจและมีความน่าเชื่อถือสูงแต่ไม่สามารถทดสอบหาความจริงได้ ความเชื่อของมนุษย์มีพลังในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ จะเห็นได้จากตัวอย่างของการยอมอดทนต่อความทุกข์ยากลำบากด้วยความเชื่อว่าจะทำให้มีความสุขในอนาคต การยอมตายเพื่อชีวิตที่ดีในภพต่อไป เป็นต้น

4.4 การควบคุมพฤติกรรมด้วยปัญญา เพราะมนุษย์มีความคิดและมีความสามารถใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งต่างๆ ที่ตนเรียนรู้ บุคคลจึงสามารถที่จะนำสัญลักษณ์มาไตร่ตรอง ทำให้สามารถมองเห็นวิธีการที่จะทำให้เกิดผลกรรมตามที่ปรารถนา และมองเห็นวิธีที่จะหลบเลี่ยงผลกรรม

ที่เลวร้าย และสามารถคิดในเชิงประเมิน ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำ พฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง และนำไปสู่การบังคับบุคคลให้ประพฤติปฏิบัติตามที่ตนเองตั้งใจเอาไว้

4.5 จริยธรรม หมายถึง กฎสำหรับการประเมินพฤติกรรม เพราะธรรมชาติของมนุษย์นั้นมีทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกมา การจำแนกแยกแยะ การประเมิน และการตัดสินใจทางจริยธรรม ซึ่งกฎเหล่านี้เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมถือว่า การตัดสินใจทางจริยธรรมเป็นกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับความถูกต้องของการกระทำตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่แต่ละคนคิดว่าเกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์ที่อาจเข้ามาเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจนี้มีจำนวนมาก จะต้องคำนึงถึงลักษณะของพฤติกรรมและผลที่เกิดตามมาทั้งในระยะสั้นและระยะยาวว่าเป็นอย่างไร สภาพแวดล้อมของการกระทำนั้นว่าเป็นอย่างไร ความรู้สึกของผู้กระทำคิดว่าได้รู้สึกสำนึกผิด หรือจำนวนบุคคลและประเภทบุคคลต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบกระเทือนจากการกระทำและปัจจัยอื่น

4.6 การบังคับตนเอง องค์ประกอบของการบังคับตนเองนั้นเกิดจากการเรียนรู้ทั้งโดยตรงและการสังเกตตัวอย่างผู้ใหญ่ที่แสดงตัวอย่างของการตั้งมาตรฐานของการประพฤติปฏิบัติไว้สูง และจะแสดงความพึงพอใจในตนเองเมื่อตนสามารถทำตามมาตรฐานที่ตนตั้งไว้เท่านั้น ก็จะมีผลให้เด็กได้เห็นแบบอย่าง และถ้าผู้ใหญ่มีเงื่อนไขที่จะให้แรงเสริมแก่เด็กก็ต่อเมื่อเด็กตั้งมาตรฐานที่ค่อนข้างสูงให้กับตนเอง บังคับตนเองด้วยการประเมินพฤติกรรมตนเอง และบังคับตนเองด้วยการรู้สึกมีปฏิกิริยาต่อตนเอง

สรุปได้ว่า แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมนั้น มีแนวคิดพื้นฐานที่ว่า การเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนหนึ่งเกิดจากประสบการณ์ต่าง ๆ ของบุคคล ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น จากการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน และสิ่งแวดล้อม ส่วนหนึ่งเกิดจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่นเป็นการเรียนด้วยการสังเกต และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากการฟังคำบอกเล่าและการอ่านสารบันทึกของผู้อื่น ผลการเรียนรู้อยู่ในรูปของความเชื่อว่าจะสัมพันธ์กับอะไรอย่างไร โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับผลการกระทำ

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 3 ทฤษฎี ดังที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าทฤษฎีดังกล่าวสามารถนำมาอธิบายต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลในแต่ละประเภทได้ทั้งสิ้น โดยมีรายละเอียดในการอธิบายของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่มีทั้งแตกต่างและคล้ายคลึงกัน แต่ละทฤษฎีจะมองการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแบ่งตามกลุ่มหรือประเภทของบุคคล เช่น ประเภทเด็ก ประเภทผู้ใหญ่ ประเภทคนชรา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมมีทั้งจากปัจจัยภายในบุคคล เช่น วิทยาทรก วิทยเด็ก วิทยผู้ใหญ่ และอายุ เป็นต้น ซึ่งในส่วนอายุกับระดับการศึกษานั้น ในปัจจุบันสังคมที่เจริญและมีมาตรฐานจะกำหนดเกณฑ์อายุของผู้เข้าศึกษาภาคบังคับใกล้เคียงกัน ดังนั้นการแยกตัวแปรที่เป็นอายุออกจากตัวแปรที่เป็นระดับการศึกษาจึงทำได้ยาก กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยก็จะมีระดับการศึกษาต่ำกว่า

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทร์, 2520) นั่นคือกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับชั้นปีที่แตกต่างกันก็จะส่งผลต่อคุณธรรมจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างด้วย และปัจจัยภายนอกบุคคล เช่น การเรียนรู้จากสังคม ประสบการณ์ เป็นต้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ ดังนั้นแนวคิดทฤษฎีทั้งสามนี้ จึงสามารถนำมาอธิบายถึงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างได้ทั้งสิ้น

ส่วนที่ 2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคล

พรชูลี อาชาวำรุง (2525) ได้อธิบายไว้ว่า นิสิตนักศึกษาที่เรียนแต่ละสาขาวิชา จะได้รับความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการเฉพาะด้านต่างกัน ความแตกต่างของประสบการณ์ทางวิชาการของแต่ละสาขาวิชาจะทำให้นิสิตนักศึกษาต่างสาขาวิชากันมีบุคลิกภาพและความสนใจต่างกัน ความแตกต่างนี้จะยิ่งมากขึ้น เมื่อศึกษาในชั้นปีที่สูงขึ้น ตรงข้ามกับนิสิตนักศึกษาในสาขาวิชาเดียวกัน จะมีความเหมือนกันมากขึ้น เมื่อศึกษาในชั้นปีที่สูงขึ้น

สุพล วงสิทธิ์ (2534) อธิบายว่า ระดับการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบด้านกายภาพของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

ประสาร ศรีพงษ์เพลิด (2548) กล่าวว่า ทฤษฎีคุณธรรมจริยธรรมแทบทุกทฤษฎีจะกล่าวพาดพิงถึงประสบการณ์ทางสังคมของบุคคลว่าเป็นต้นเหตุที่สำคัญอย่างยิ่งของการก่อตั้งและเปลี่ยนแปลงคุณธรรมจริยธรรมของบุคคล ถ้าบุคคลได้รับประสบการณ์ทางสังคมที่คล้ายคลึงกัน เช่น อยู่ในกลุ่มคนอาชีพเดียวกัน หรือในสังคมที่คล้ายคลึงกัน บุคคลเหล่านั้นก็อาจมีคุณธรรมจริยธรรมคล้ายคลึงกันได้ และประสบการณ์ที่คล้ายคลึงหรือแตกต่างกันจะมีผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้วย

ฉันทนา จันทร์บรรจง (2541) ได้กล่าวถึง วิธีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ Harry C. Mc Kown ว่า มีวิธีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม การพัฒนาโดยตรงหมายถึง การพิจารณากำหนดอุดมการณ์ คุณงามความดี หรือบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ไว้อย่างแน่ชัด แล้วจึงพัฒนาบุคคลเพื่อให้เกิดสิ่งเหล่านั้น โดยการใช้สื่อต่าง ๆ เช่น ถ้อยคำ สุภาพสันติ คำคม การท่องอาขยาน การปฏิบัติตามบทบัญญัติ เป็นต้น ส่วนการพัฒนาทางอ้อม คือ การจัดสิ่งแวดล้อม และประสบการณ์พิเศษให้สัมพันธ์กับการสอนโดยตรง ซึ่งทั้งสองวิธีนี้ควรกระทำควบคู่กันไป

การศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคล ข้างต้นสรุปได้ว่าประเภทของบุคคล ประสบการณ์ และระดับชั้นปี เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคล

ส่วนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม

งานวิจัยภายในประเทศ

อนุสรณ์ อรรถศิริ (2516) ศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมบางประการของอาจารย์ผู้สอน ระดับปริญญาตรีและนิสิตระดับชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ผลการวิจัย พบว่า การจัดอันดับจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างอาจารย์และกลุ่มตัวอย่างนิสิต ได้แก่ ความซื่อสัตย์ การศึกษาหาความรู้ และผลสัมฤทธิ์ในหน้าที่การงาน เป็น อันดับที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ ส่วน อันดับสุดท้ายและรองสุดท้าย ได้แก่ การสะสมทรัพย์สมบัติ และหลักศาสนา และเมื่อวิเคราะห์ ค่าความแตกต่างของอันดับจริยธรรม จำแนกตามอายุการทำงานของอาจารย์ ปรากฏว่า ผลที่ได้ ใกล้เคียงกัน คือ ค่าที่ได้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

สมเดช มุงเมือง (2526) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรม 4 ประการ ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในเรื่อง การรักษาความลับ การรู้จักข่มใจ ความอดทน และความเสียสละ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 คณะวิทยาศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 415 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตาม ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์ก ผลการวิจัยพบว่า นิสิตคณะวิทยาศาสตร์ และนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มีพัฒนาการทางจริยธรรมทั้ง 4 ประการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารวมจริยาแต่ละด้าน พบว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์และนิสิตคณะ วิทยาศาสตร์ มีพัฒนาการทางจริยธรรมด้านความอดทน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

เยาวภา รักการงาน (2535) ได้เปรียบเทียบการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการแก้ปัญหา ทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขตภาคกลาง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 276 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบวัดการใช้เหตุผล เชิงจริยธรรมในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน แต่มีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จารุวรรณ พานทอง (2536) ได้ศึกษาเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญ จังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 429 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบเชิงจริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความอดุสาหะ ความยุติธรรม ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีเหตุผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีจริยธรรมสูงขึ้นตามระดับชั้น

อัจฉิมา วันแดง (2538) ได้ศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมของนักศึกษาครุทายาทในกลุ่มสหวิทยาลัย สังกัดกรมการฝึกหัดครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาครุทายาทชั้นปีที่ 1 ถึง 4 ในกลุ่มสหวิทยาลัย สังกัดกรมการฝึกหัดครู จำนวน 367 คน ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาครุทายาททุกชั้นปีในกลุ่มสหวิทยาลัย สังกัดกรมการฝึกหัดครู มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ อยู่ในชั้นที่ 5 การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาครุทายาท ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความรับผิดชอบอยู่ในชั้นที่ 5 ทุกชั้นปี การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาครุทายาททุกชั้นปีมีความแตกต่างกันในด้านความซื่อสัตย์อย่างมีนัยสำคัญ โดยที่นักศึกษาครุทายาทชั้นปีที่ 1, 3 และ 4 มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่านักศึกษาครุทายาทชั้นปีที่ 2 ส่วนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย และด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาครุทายาททุกชั้นปีไม่แตกต่างกัน

วิบูลลักษณ์ สุขแป (2540) ศึกษาการเปรียบเทียบจริยธรรมระหว่างนักเรียนประจำและนักเรียนไป-กลับของโรงเรียนประชาวมงคล (โครงการหน่วยของคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) จังหวัดกาญจนบุรี โดยทำการศึกษากับนักเรียนโรงเรียนประชาวมงคล (โครงการหน่วยของคต อันเนื่องมาจากพระราชดำริ) จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 636 คน เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 419 คน แบ่งเป็นนักเรียนประจำ 213 คน นักเรียนไป-กลับ 206 คน นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 144 คน แบ่งเป็นนักเรียนประจำ 79 คน นักเรียนไป-กลับ 65 คน และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 73 คน แบ่งเป็นนักเรียนประจำ จำนวน 39 คน นักเรียนไป-กลับ จำนวน 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบทดสอบวัดคุณลักษณะทางจริยธรรม 11 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ความมีเหตุผล ความอดุสาหะ ความสามัคคี ความกตัญญูต่อเวที ความ

เสียสละ ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความมีระเบียบวินัย ความยุติธรรม และความเมตตาากรุณา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีของ นิวแมนคูลส์ ผลการศึกษา พบว่า

1. นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีคุณลักษณะทางจริยธรรมอยู่ในระดับสูง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีคุณลักษณะทางจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

2. นักเรียนประจำมีคุณลักษณะทางจริยธรรมอยู่ในระดับสูง 7 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความมีเหตุผล ความอุตสาหะ ความกตัญญูทเวที ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ และความประหยัด ระดับปานกลาง 4 ด้าน คือ ความเสียสละ ความมีระเบียบวินัย ความยุติธรรมและความเมตตาากรุณา นักเรียนไป-กลับ มีคุณลักษณะทางจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

3. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีคุณลักษณะทางจริยธรรมอยู่ในระดับสูง 2 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ และความมีเหตุผล อีก 9 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีคุณลักษณะทางจริยธรรมอยู่ในระดับสูงด้านเดียว คือ ความซื่อสัตย์ อีก 10 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีคุณลักษณะทางจริยธรรมอยู่ในระดับสูง 9 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความมีเหตุผล ความอุตสาหะ ความกตัญญูทเวที ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความยุติธรรม ความเมตตาากรุณา นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

4. นักเรียนประจำและนักเรียนไป-กลับ มีคุณลักษณะทางจริยธรรมแตกต่างกัน โดยนักเรียนประจำมีคุณลักษณะทางจริยธรรมสูงกว่านักเรียนไป-กลับ

5. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีคุณลักษณะทางจริยธรรมแตกต่างกัน โดยนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีคุณลักษณะทางจริยธรรมสูงกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีคุณลักษณะทางจริยธรรม ไม่แตกต่างจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

6. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเภทของนักเรียนกับระดับชั้นเรียน โดยภาพรวมและในคะแนนวัดคุณลักษณะทางจริยธรรม 9 ด้าน คือ ความมีเหตุผล ความกตัญญูทเวที ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความมีระเบียบวินัย ความยุติธรรม ความเมตตาากรุณา ความอุตสาหะ และความสามัคคี

กัลยา ศรีปาน (2542) ได้ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนบุญเลิศอนุสรณ์ จำนวน

182 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ระดับชั้นแตกต่างกัน มีคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนในระดับชั้นที่สูงกว่าจะมีคุณธรรมจริยธรรมมากกว่านักเรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่า

พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ (2542) ทำการศึกษาจริยธรรมของอาจารย์และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นอาจารย์มัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร สังกัดกรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการและในโรงเรียนมัธยมสาธิต สังกัดคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 180 คน และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกรุงเทพมหานคร สังกัดกรมสามัญศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ และในโรงเรียนมัธยมสาธิต สังกัดคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 1,585 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามวัดจริยธรรมของอาจารย์และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ เปรียบเทียบ 2 กลุ่ม ใช้สูตร t-test มากกว่า 2 กลุ่ม ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ใช้สูตร F-test และทดสอบรายคู่ด้วยเซฟเฟ ผลการวิจัย พบว่า การเรียงลำดับจริยธรรม 10 ด้าน ของอาจารย์และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสัมพันธ์กัน สำหรับระดับจริยธรรมรายด้านของอาจารย์มัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในระดับ 3 และ 4 ส่วนระดับจริยธรรมรายด้านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในระดับ 3 และระดับจริยธรรมรวมทุกด้านของอาจารย์และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระดับ 3

นวลละออ แสงสุข (2544) ได้ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการเปรียบเทียบใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way Analysis of Variance) และทำการทดสอบรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 1, 2 และ 3 มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการพึ่งตนเอง ด้านความขยันหมั่นเพียร และด้านความเสียสละแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัมพวัน สวัสดิ์พงษ์ (2544) ศึกษาและเปรียบเทียบคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ตามประสบการณ์การบริหารงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นครู-อาจารย์ จำนวน 293 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับเกี่ยวกับคุณธรรมของผู้บริหาร 3 ด้าน คือ ด้านการครองคน ครองคน และครองงาน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน F-test ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารแตกต่างกัน มีคุณธรรมการบริหารตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

ประจวบ รัตนธรรมาภิบาล (2545) ศึกษาพฤติกรรมด้านจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 11 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 11 จำนวน 364 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์อย่างง่าย ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมด้านจริยธรรมโดยรวมและด้านความรับผิดชอบ จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พศิน ปัจฉิม (2545) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 10 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 10 จำนวน 137 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม แบบวัดการร่วมงานที่น่าปรารถนาน้อยที่สุด เป็นแบบวัดเพื่อค้นหาพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งงานและมุ่งสัมพันธ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ Wilcoxon Mann Whitney การทดสอบ kruskal Wallis และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ลำดับที่แบบ Spearman ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี และสูงกว่า 15 ปี มีพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ต่ำ และเมื่อพิจารณาเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งงาน พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 1- 5 ปี และสูงกว่า 15 ปี มีพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งงานสูง ส่วนกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 6-10 ปี 10-15 ปี มีพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งงานต่ำ

บุญช่วย ประมวล (2546) ศึกษาจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตพระอภัยมณี สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครู จำนวน 160 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้บริหาร

โรงเรียนมัธยมศึกษา 4 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรมและความเมตตาคุณา สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าวิกฤตที่ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขต พระอภัยมณี ที่มีประสพการณ์มาก และผู้บริหารที่มีประสพการณ์น้อย อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านความเมตตาคุณาซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ประพรทิพย์ คุณากรพิทักษ์ (2546) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลเชิงจริยธรรม กับพฤติกรรมวินัยในตนเองของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 304 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม และแบบวัดพฤติกรรมวินัยในตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยส่วนตัว วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และวิเคราะห์ความแตกต่างโดยการทดสอบค่าที่ ผลการวิจัยพบว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกชั้นปี โดยพบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีพฤติกรรมวินัยในตนเองมากกว่า นักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีอื่นๆ นักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่สูง มีพฤติกรรมวินัยในตนเองแตกต่างกับ นักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่สูงมี เหตุผลเชิงจริยธรรมมากกว่านักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่ต่ำ และนักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่สูง มีเหตุผลเชิง จริยธรรมแตกต่างกันนักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย นักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่สูงมีเหตุผลเชิงจริยธรรมมากกว่านักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่ต่ำ

เพียงดาว มินมณี (2546) ได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบและเปรียบเทียบคุณธรรมของ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ที่มีประสพการณ์การบริหารงานน้อยและมากกว่า 5 ปี กลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำนวน 1,316 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามวัดคุณธรรมชนิดมาตราส่วน ประเมินค่า 4 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .8905 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ องค์ประกอบแบบสำรวจสกัดองค์ประกอบด้วยเทคนิคแกนสำคัญ PC และหมุนแกนแบบอโรคอนอล ด้วยวิธีแวนแมกซ์ เปรียบเทียบคุณธรรมผู้บริหารที่มีประสพการณ์ในการบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี และมากกว่า 5 ปี ด้วยสถิติ t - test แบบกลุ่มอิสระ ผลการวิจัยพบว่า 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบ คุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ทั้งที่มีประสพการณ์การบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี มากกว่า 5 ปี และแต่ละกลุ่ม มีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ ความเมตตาคุณา ความยุติธรรม และความ ซื่อสัตย์ตรงกัน 2) การเปรียบเทียบคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในแต่ละด้าน พบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า 5 ปี มีคุณธรรมด้านความเมตตากรุณา และความซื่อสัตย์มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี ส่วนด้านที่เหลือ คือ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม และความอดทนอดกลั้น ไม่พบความแตกต่าง

สมพิศ แซ่เฮง (2546) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1-3 สาขาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 796 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการ ที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 พบว่าเมื่อพิจารณาแยกตามระดับชั้นปี พบว่าค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรด้านลักษณะมุ่งอนาคต ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความมีวินัยในตนเอง

ฐิติภัทร สิงห์ล้ำเลิศ (2547) ทำการเปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดบึงทองหลาง ช่วงชั้นที่ 1 และ ช่วงชั้นที่ 2 ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง โดยทำการศึกษากับผู้ปกครอง จำนวน 559 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับจริยธรรมของนักเรียน 13 ด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีจริยธรรมด้านความอดทนสูงกว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธารินี มลารวม (2547) ศึกษาคุณลักษณะเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จังหวัดร้อยเอ็ด โดยทำการศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดร้อยเอ็ด และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 381 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามคุณลักษณะเชิงจริยธรรม 11 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ผลการศึกษาพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 มีคุณลักษณะเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับสูง 4 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 7 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความอดทนอดกลั้น ความมีระเบียบวินัย ความมีเมตตากรุณา ความมี

เหตุผล ความยุติธรรม ความกตัญญูทเวที ความประหยัด ความซื่อสัตย์ และความสามัคคี ส่วน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีคุณลักษณะเชิงจริยธรรม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 11 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความสามัคคี ด้าน ความมีเมตตากรุณา ด้านความกตัญญูทเวที ด้านความยุติธรรม ด้านความประหยัด ด้านความ มีเหตุผล ด้านความเสียสละ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความรับผิดชอบ และด้านความซื่อสัตย์

จุฑาทิพย์ เจริญนำ (2548) ได้ศึกษาคุณลักษณะทางจริยธรรมของครูในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยทำการศึกษาคูที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตเจ้าพระยา จำนวน 6 เขต รวมทั้งสิ้น 426 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามวัดคุณลักษณะทางจริยธรรมของครู ใช้การวิเคราะห์หาค่าสถิติ พื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบคุณลักษณะทาง จริยธรรมของครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน ด้วยการวิเคราะห์ค่าความ แปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบความแตกต่างภายหลังโดยวิธีของเซฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 6 ปี และระหว่าง 6 – 15 ปี มีคุณลักษณะทาง จริยธรรมสอดคล้องกันทั้งโดยรวมและรายด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ความเมตตากรุณา ความ เสียสละ ความยุติธรรม และความมีระเบียบวินัย อยู่ในระดับค่อนข้างดี ส่วนด้านความซื่อสัตย์อยู่ ในระดับดี สำหรับครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี มีคุณลักษณะทางจริยธรรม โดยรวมและรายด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความยุติธรรม และความมีระเบียบ วินัย อยู่ในระดับค่อนข้างดี ส่วนด้านความซื่อสัตย์ และความเมตตากรุณา อยู่ในระดับดี

2. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 6 ปี ประสบการณ์การทำงาน 6 – 15 ปี และ ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี มีคุณลักษณะทางจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ และมีคุณลักษณะทางจริยธรรมรายด้าน คือ ด้านความซื่อสัตย์ ความ รับผิดชอบ ความเมตตากรุณา ความยุติธรรม และความมีระเบียบวินัย แตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ สำหรับครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 6 ปี มีคุณลักษณะทาง จริยธรรมด้านความเสียสละต่ำกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 6 – 15 ปี และประสบการณ์การ ทำงานมากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประสาร ศรีพงษ์เพ็ด (2548) ศึกษาเปรียบเทียบการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของ นักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษา พบว่า

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด มีระดับการใช้เหตุผล เชิงจริยธรรม รายด้านอยู่ในขั้นที่ 5 โดยเรียงตามลำดับคะแนนค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้าน

ความสามัคคี ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเสียสละ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความมีระเบียบวินัย ส่วนนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม รายด้านที่อยู่ในขั้นที่ 5 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ และด้านความสามัคคี ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในขั้นที่ 4 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเสียสละ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความมีระเบียบวินัย

2. นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักศึกษาภาคปกติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละ มากกว่านักศึกษภาคปกติมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักศึกษาภาคพิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี และด้านความเสียสละ มากกว่านักศึกษภาคพิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. นักศึกษาภาคพิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากกว่านักศึกษภาคปกติ

6. นักศึกษาภาคปกติมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากกว่านักศึกษภาคพิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พระจิระวัฒน์ แก้วมะ (2548) ได้ศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความขยันหมั่นเพียร และความสามัคคี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 572 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความขยันหมั่นเพียร และความสามัคคี จำนวน 50 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ t – test ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจริยธรรม โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้านสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นางลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ (2550) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม: การพัฒนาและพัฒนาการ” โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม และติดตามการเปลี่ยนแปลงด้านคุณธรรมจริยธรรมของคนไทย การดำเนินการวิจัยทำในรูปของ ชุดโครงการ 4 โครงการ มีรายละเอียดดังนี้

โครงการที่ 1 เป็นการวิจัยเอกสาร ซึ่งมีทั้งเอกสารของคนไทยและต่างประเทศ กว่า 80 รายการ ผู้วิจัยวิเคราะห์เอกสารประมวลสาระสรูปร่างกรอบตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม สำหรับการแบ่งมิติ คุณธรรมจริยธรรม ผู้วิจัยอาศัยกรอบแนวคิดที่ได้จากการทบทวนเอกสารสองส่วนหลัก ส่วนที่หนึ่ง คือ รายงานวิจัยเรื่อง “แนวพระราชดำริด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” โดยไกรยุทธ ธีรตยาคินันท์ และส่วนที่สอง หนังสือเรื่อง “ความสุขของครอบครัว คือสันติสุขของสังคม” โดยพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) และหนังสือพุทธธรรม โดยพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) แล้วนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ และนำตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมไปจัดลำดับความสำคัญ โดยใช้ความคิดเห็นของคนไทย 588 คน ผลการวิจัย ได้นิยามตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมว่า มีความหมาย ครอบคลุมตัวบ่งชี้ทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับความประพฤติปฏิบัติที่เป็นความดีงามและเป็นธรรมชาติ ความประพฤติหรือหน้าที่อันควรปฏิบัติในการครองชีวิต ความดีงามที่ถูกต้องตามขนบประเพณีอันเป็นที่ยอมรับ และตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม 7 ตัว ที่ควรมีในทุกกลุ่มวิชาชีพ/อาชีพ และเป็นตัวบ่งชี้ที่ จำเป็นเร่งด่วนสำหรับการเฝ้าระวังระดับคุณธรรม (moral watch) ได้แก่

1. ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงการยึดมั่นความจริง ความถูกต้อง ดีงามเป็นหลักในการดำเนินชีวิตทั้งทางกาย วาจา และใจ มีความจริงใจ ให้ข้อมูลที่ต้องการไม่บิดเบือน รู้จักรักษาความลับ หลีกเลี่ยงการมีผลประโยชน์ทับซ้อน มีความละเอียดและเกรงกลัวที่จะประพฤติชั่ว ตัวบ่งชี้หลักความซื่อสัตย์สุจริต ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

- 1.1 อัตราการทุจริต คอร์รัปชัน
- 1.2 ร้อยละของคดีข้อโกง ยักยอก
- 1.3 ร้อยละของการร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริต ประพฤติมิชอบ
- 1.4 พฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริต

2. ความมีสติสัมปชัญญะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงการรู้ตัวทั่วพร้อม การรู้เท่าทัน ในสิ่งต่าง ๆ โดยสามารถพิจารณาหาวิถีทางที่ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยใช้เหตุผลที่ดีประกอบการตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำ การใด ๆ ตัวบ่งชี้หลักความมี สติสัมปชัญญะ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

- 2.1 อัตราการบาดเจ็บและตายด้วยอุบัติเหตุจราจร/อุบัติเหตุภัยต่อประชากรแสนคน
- 2.2 การไม่ดื่มเหล้า/สูบบุหรี่
- 2.3 การรับประกันชีวิต

2.4 พฤติกรรมการมีเหตุผลเชิงจริยธรรม

3. ความรับผิดชอบ (หมายรวมถึง ความรับผิดชอบต่อทั้งตนเอง สังคม และประเทศชาติ) หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความเอาใจใส่ อดทนและมุ่งมั่นต่อหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ภายในเวลาที่กำหนด การเสียสละกำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การรู้จักสิทธิหน้าที่ของตน และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ พร้อมทั้งจะยอมรับผลการกระทำของตนเองและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

ตัวบ่งชี้หลักความรับผิดชอบ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย 8 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

3.1 การทำแท้งโดยเจตนา

3.2 อัตราการถูกทิ้งต่อจำนวนประชากรแสนคน

3.3 อัตราการขาดงานโดยไม่มีเหตุอันควร/อัตราการมาสายของบุคลากร

3.4 อัตราการทุจริต คอร์รัปชัน

3.5 อัตราการท้องในเด็กและเยาวชน

3.6 ร้อยละของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

3.7 ร้อยละของผู้ที่เสียค่าปรับฯ/ภาษีฯ

3.8 พฤติกรรมความรับผิดชอบ

4. ความยุติธรรม หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงการให้เกียรติในความเป็นมนุษย์ การยอมรับและเข้าใจในอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดของผู้อื่น การคิด และการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน และมีความเที่ยงตรงในการตัดสินใจ ตัวบ่งชี้หลักความยุติธรรม ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

4.1 จำนวนครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. (20,000 บาท/ปี) ต่อ 20,000 ครัวเรือน

4.2 ร้อยละของครัวเรือนที่สมาชิกได้รับการบริการตามสิทธิขั้นพื้นฐาน

4.3 ร้อยละของประชากรที่ได้รับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล

4.4 ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่มีสิทธิได้รับบัตรทอง

4.5 ค่าตอบแทนแรงงานขั้นต่ำ/แรงงานต่างด้าว

4.6 ร้อยละของการร้องเรียนเกี่ยวกับความไม่ยุติธรรมจากนักท่องเที่ยว

4.7 พฤติกรรมความยุติธรรม

5. ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ/ความเป็นเลิศ ท่ามกลางกำลังกาย กำลังใจ โดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลดียิ่งขึ้น ตัวบ่งชี้หลักความซื่อสัตย์สุจริต ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

5.1 จำนวนครัวเรือน/ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่รับงานมาทำที่บ้าน

- 5.2 ร้อยละของประชากรที่ไปทำงานต่างประเทศ
- 5.3 จำนวนชั่วโมงการทำงานโดยเฉลี่ยต่อวัน
- 5.4 จำนวนหนังสือที่อ่านโดยเฉลี่ยต่อเดือน
- 5.5 การจดทะเบียนลิขสิทธิ์/สิทธิบัตร
- 5.6 ร้อยละของรางวัลที่ได้รับต่อบุคลากรในหน่วยงาน/องค์กร
- 5.7 พฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร

6. ความมีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความเคารพและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย รวมถึงค่านิยมที่ดี และจารีตประเพณีของสังคม ตัวบ่งชี้หลักความมีวินัย ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

- 6.1 อัตราการบาดเจ็บและตายด้วยอุบัติเหตุจราจร/จำนวนอุบัติเหตุต่อประชากรแสนคน
- 6.2 การสวมหมวกกันน็อค/การคาดเข็มขัดนิรภัยของคนไทย
- 6.3 อัตราอาชญากรรมทุกรูปแบบ
- 6.4 อัตราการกระทำความผิดทางวินัย
- 6.5 ร้อยละของผู้ที่เสียค่าปรับฯ/ภาษีฯ
- 6.6 พฤติกรรมความมีวินัย

7. ความอดทน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ สามารถปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีความมุ่งมั่น ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค และสามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เป็นปกติ และปรับตัวได้แม้เผชิญกับปัญหาอุปสรรค และสิ่งยั่วยุต่าง ๆ ตัวบ่งชี้หลักความอดทน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

- 7.1 อัตราการฆ่าตัวตายต่อประชากรแสนคน
- 7.2 อัตราการหย่าร้างต่อครัวเรือนในเขตพื้นที่
- 7.3 การเปลี่ยนงานภายใน 1 ปี
- 7.4 อัตราการย้ายถิ่น
- 7.5 อัตราการว่างงาน
- 7.6 พฤติกรรมความอดทน

โครงการที่ 2 เป็นการวิจัยและพัฒนาเริ่มจากการสร้างเครื่องมือวัดตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม โดยมีการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 12,941 คน 13 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ 1) กรรมกร/ลูกจ้าง 2) ครู อาจารย์ 3) ทนาย/ผู้พิพากษา 4) นักการเมือง 5) ทหาร/ตำรวจ 6) นักธุรกิจ/พ่อค้าแม่ค้า 7) นักบัญชี 8) นักเรียน/นักศึกษา 9) พระสงฆ์/ผู้นำศาสนา 10) นักวิจัย 11) สื่อมวลชน 12) แพทย์/พยาบาล และ 13) วิศวกร/สถาปนิก จาก 25 จังหวัด เพื่อตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้ ด้านความเที่ยง ความตรง

ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความเชื่อถือได้ ผลการวิจัยพบว่า เครื่องมือมีความตรง ความเที่ยง ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ ความน่าเชื่อถือ ในระดับดีทุกตัวบ่งชี้ ส่วนผลการตรวจสอบคุณภาพทางเทคนิคของตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมตามหลักการวิเคราะห์ความไม่แน่นอน และความไว (uncertainty and sensitivity analysis) ของการรวมค่าตัวบ่งชี้ในรูปแบบที่แตกต่างกัน 16 รูปแบบ โดยสรุปพบว่า ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมมีความแกร่งระดับสูง และมีความไวสูงต่อการวัดระดับคุณธรรมจริยธรรม จัดว่าเป็นตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมที่มีคุณภาพดีมาก ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมของคนไทยที่มีอาชีพแตกต่างกัน พบว่า ครูอาจารย์มีคะแนนคุณธรรมจริยธรรมรวมสูงที่สุด รองลงมา คือ ทหาร/ตำรวจ และสื่อมวลชน และนักเรียน/นักศึกษา มีคะแนนคุณธรรมจริยธรรมรวมน้อยที่สุด

โครงการที่ 3 เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ ศึกษาพัฒนาการด้านคุณธรรมจริยธรรมของคนไทยที่คัดสรร จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ โดยการศึกษาความเปลี่ยนแปลงตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมจากการรวบรวมข้อมูลระยะยาว 5 ช่วงเวลา จากกลุ่มตัวอย่าง 5,250 คน 15 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ 1) กรรมการ/ผู้ใช้แรงงาน/ลูกจ้าง 2) ครูอาจารย์ 3) ทนาย/อัยการ/ผู้พิพากษา/พศดี 4) นักการเมือง/ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง 5) ทหาร/ตำรวจ 6) นักธุรกิจ/พ่อค้าแม่ค้า 7) นักบัญชี/ผู้ตรวจบัญชี 8) นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา 9) พระสงฆ์/นักบวช/ผู้นำศาสนา 10) นักวิจัย 11) สื่อมวลชน 12) แพทย์/เภสัชกร/พยาบาล และ 13) วิศวกร/สถาปนิก 14) เกษตรกร และ 15) คนว่างงาน ใน 5 จังหวัด ผลการวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและผลการวิเคราะห์โมเดลโค้งพัฒนาการคุณธรรมจริยธรรม 7 ตัว ระหว่าง 5 ช่วงเวลา คือ เดือนสิงหาคม และเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2549 เดือนกุมภาพันธ์ เดือนพฤษภาคม และเดือนสิงหาคม พ.ศ.2550 อันเป็นช่วงการวัดคุณธรรมจริยธรรมที่คาดหวัง พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงโดยมีคะแนนเพิ่มสูงขึ้นมีแนวโน้มเป็นเส้นตรง โดยมีอัตราพัฒนาการค่อนข้างคล้ายกันในทุกกลุ่มอาชีพ ผลการวิเคราะห์พหุระดับ พบว่า ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมทั้ง 7 ตัว มีค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มอาชีพและกลุ่มที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โครงการที่ 4 เป็นการวิจัยเชิงทดลองนำร่อง ใช้การสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในกระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และการบันทึกไดอารี่ เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมที่คัดสรร จำนวน 10 ตัวบ่งชี้ โดยทำการทดลองกับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2-3 จำนวน 521 คน จากโรงเรียน ใน 4 จังหวัด พบว่า ผลการวิจัยเชิงทดลองจัดกลุ่มทดลองเป็น 4 กลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรวิธีการสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในกระบวนการสอน 2 วิธี คือ การสอนแบบบูรณาการและกระบวนการกลุ่ม กับการสอนปกติ และตัวแปรการบันทึกไดอารี่ 2 แบบ คือ ไดอารี่สัจจะอธิษฐาน จัดกลุ่มทดลองเป็น 4 กลุ่ม และมีตัวแปรตาม คือ ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมที่คัดสรร 10 ตัวบ่งชี้ พบว่า นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมในระดับดีทั้งจากการ

ประเมินตนเอง และการประเมินโดยผู้ปกครอง กลุ่มที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการและกระบวนการกลุ่ม และใช้การบันทึกไดอารี่สัจจะอภิธานมีคะแนนเฉลี่ยตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้นสูงสุด และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นเส้นตรงจากการวัดรวมสามครั้ง ในภาพรวมมีนักเรียนร้อยละ 23.8 – 34.93 ที่มีการเปลี่ยนแปลงคุณธรรมจริยธรรมตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไป

งานวิจัยต่างประเทศ

Eaton (1956) ได้ทำการวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่าเด็กที่กำลังเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มีการฝ่าฝืนกฎข้อบังคับมากกว่าในระดับอื่น ๆ จากการสัมภาษณ์ครู จำนวน 30 คน ที่สอนในโรงเรียนที่เปิดในภาคฤดูร้อน ค.ศ. 1954 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กนักเรียนมี 17 อย่าง ได้แก่ ทำงานสะเพร่า ไม่สนใจเรียน ชอบโก่ง สู้บุญหรือ พุดสอ ด ไม่ยอมรับผิดชอบ โทก ลักขโมย แข่งด่า ไม่ส่งผ้าผืน ซอบผิวปาก ไม่เป็นระเบียบ ดื่มสุรา ปัญหาด้านเพศ ไม่สุขภาพ พุดจาหยาบคาย และชอบดูคำตอของผู้อื่น นอกจากนี้ยังพบว่า การฝ่าฝืนกฎข้อบังคับของโรงเรียนและความประพฤติที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงาม เป็นปัญหาพฤติกรรมที่เกิดขึ้นแก่เด็กส่วนใหญ่ร้อยละ 60 ของปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นภายในโรงเรียน ถ้าจะแบ่งตามชั้นแล้วการฝ่าฝืนกฎข้อบังคับนั้นในชั้น 1-6 มีร้อยละ 73 ชั้น 7-9 ร้อยละ 77 ชั้น 10-12 มีร้อยละ 28

Turiel (1966) ได้ศึกษาจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นตอนต้นแล้วให้เด็กแสดงเป็นบุคคลในเรื่องซึ่งมีปัญหาและไปขอคำแนะนำจากเพื่อนสองคน เพื่อนสองคนนี้จะแนะนำไปคนละทาง โดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นเดียวกัน เด็กบางคนจะได้รับคำแนะนำที่ใช้เหตุผลสูงกว่าระดับจริยธรรมของตนหนึ่งชั้น บางคนจะได้รับคำแนะนำที่สูงกว่าของตนถึงสองชั้น บางคนได้รับฟังคำแนะนำที่ต่ำกว่าระดับตนหนึ่งชั้น เด็กบางคนไม่ได้รับประสบการณ์ดังกล่าวเลยหลังจากนั้นหนึ่งสัปดาห์ เด็กทุกคนจะถูกวัดระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมอีกครั้งหนึ่ง ผลปรากฏว่าเด็กที่ได้รับคำแนะนำประเภทที่ใช้เหตุผลสูงกว่าระดับจริยธรรมของตนหนึ่งชั้นนั้น มีพัฒนาการทางจริยธรรมมากที่สุด และเป็นลักษณะพัฒนาการที่สามารถแผ่ขยายไปยังปัญหาอื่น ๆ ได้ด้วย

Robert (1978) ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อระเบียบวินัยของโรงเรียนระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาพฤติกรรมที่สำคัญ คือ การขาดความมั่นใจในการเรียนของนักเรียน การใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย การขาดความสนใจจากผู้ปกครอง นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า การขาดความมั่นใจในการเรียนเป็นปัญหาสำคัญ ความคิดเห็นของ

ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความคิดเห็นว่าระเบียบบวินัยของโรงเรียนยังไม่เข้มงวดพอ และให้สิทธิเสรีมากเกินไป

Warshaw (1978) ได้ทำการศึกษาคณะเด็กชาย เด็กหญิง เกรด 4 และเกรด 6 จำนวน 96 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของ Kohlberg ผลการวิจัยพบว่าระดับชั้นไม่มีอิทธิพลต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่องค์ประกอบที่น่าสนใจได้แก่ กลุ่มเพื่อน และอิทธิพลของโรงเรียนที่อาจจะส่งเสริมให้การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นได้

De Young (1982) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของระดับการให้เหตุผลทางจริยธรรมระหว่างครูกับนักเรียนในประเทศญี่ปุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหญิงชั้นปีที่ 2 จากวิทยาลัยไอวา จูเนียร์ (Eiwa Junior College) จำนวน 47 คน และจากมหาวิทยาลัยชิซูกะ (Shizooka University) จำนวน 47 คน ครูประจำภาควิชาภาษาอังกฤษจากมหาวิทยาลัยไอวาจูเนียร์ (Eiwa Junior College) จำนวน 10 คน และจากมหาวิทยาลัยชิซูกะ จำนวน 17 คน และครูชาวอเมริกันที่สอนภาษาอังกฤษในประเทศญี่ปุ่น จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น 151 คน โดยใช้แบบสอบถามดีไฟนิง อิชชู (Defining Issue Test: DIT) ที่สร้างโดย James Rest แห่งมหาวิทยาลัยมินเนโซตา ผลการวิจัยพบว่า ครูจากภาควิชาภาษาอังกฤษของทั้งสองสถาบันให้เหตุผลทางจริยธรรมอยู่ในระดับที่สูงกว่านักศึกษาของทั้งสองสถาบัน นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยชิซูกะ (Shizooka University) ให้เหตุผลทางจริยธรรมในระดับที่สูงกว่านักศึกษาจากวิทยาลัยไอวา จูเนียร์ (Eiwa Junior College) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ระดับการให้เหตุผลทางจริยธรรมของครูจากทั้งสองสถาบันไม่แตกต่างกัน และระดับการให้เหตุผลทางจริยธรรมจากภาควิชาภาษาอังกฤษของทั้งสองสถาบันกับครูชาวอเมริกันที่สอนภาษาอังกฤษในประเทศญี่ปุ่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Dee Oscar (1996) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของการร่วมตัดสินใจในด้านคุณธรรมของครู: สิ่งที่เกี่ยวข้องสำหรับผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง กลุ่มประชากรในการวิจัยเป็นครูทั้งหมดของระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 129 โรงเรียน ในรัฐอะลาบามา ประเทศสหรัฐอเมริกา กลุ่มตัวอย่างใช้ครูจากโรงเรียน จำนวน 97 โรงเรียน ครูจากแต่ละโรงเรียนได้รับเครื่องมือแบบสำรวจที่พัฒนาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสำรวจมี 3 ส่วน คือ รายการขวัณของคุณครู รายการของการรับรู้ในการร่วมบริหารในโรงเรียนและส่วนของความเสียสละของกลุ่มครูที่มีต่อโรงเรียน ข้อมูลที่ได้วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละและการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัยพบว่า ครูที่เริ่มงานใหม่ ๆ กับครูที่มีอายุงานนานปี จะพึงพอใจเกี่ยวกับขวัญระดับสูง และมีความเข้าใจในการร่วมตัดสินใจ

Melissa (1997) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการศึกษาระยะยาวคุณธรรมของครูจากปี 1973–1994: ที่เกี่ยวกับคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียน งานวิจัยนี้เปรียบเทียบลำดับของคุณธรรมที่มาจากครูและไม่ใช่ครูสอน การตัดสินใจโดยอิสระ ความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ และความสามารถส่วนบุคคลเป็นตัวแปรอิสระที่ใช้สำหรับเปรียบเทียบระหว่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ ครู ไม่ใช่ครู และผสมระหว่างครูและไม่ใช่ครู ข้อมูลจากการสำรวจทางสังคมทั่วไป (The General Social Survey: GSS) ที่เก็บสะสมไว้ทุก ๆ ปี โดยศูนย์การวิจัย NORC (The National Opinion Research Center) ที่ตั้งอยู่ในชิคาโก เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยครู และไม่ใช่ครู จะยึดมั่นคุณธรรมเฉพาะเป็นระยะเวลายาว ผลการวิจัยพบว่า คุณธรรมมีความเปลี่ยนแปลงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในระยะเวลายาว การวิจัยนี้เสนอแนะว่า คุณธรรมจะเกิดมาจากสภาพสังคมโดยรวม แต่ไม่สามารถจัดลำดับของคุณธรรมที่ถูกกำหนดได้

Bull (1998) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อระดับการสนับสนุนในการใช้กฎระเบียบและการทำตามกฎระเบียบเพื่อรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน โดยมุ่งศึกษากฎระเบียบของโรงเรียน 4 ด้าน คือ การรักษาสีเขียวของโรงเรียน สถิติสุขภาพของนักเรียน การล่องเินทางเพศ และกฎระเบียบสำหรับนักเรียนที่ชอบก่อกวน ผลการศึกษพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาของประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการส่งเสริมรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและสถิติสุขภาพของนักเรียน ซึ่งระยะเวลาของประสบการณ์ในการบริหารไม่มีความสัมพันธ์ต่อการส่งเสริมการมีระเบียบวินัยของนักเรียนที่เผชิญปัญหาการล่องเินทางเพศ

จากเอกสารงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ได้ศึกษาค้นคว้ามานั้นแสดงให้เห็นว่ามีปัจจัยหรือองค์ประกอบหลายประการ เช่น ประเภทของบุคคล ประสบการณ์การทำงาน และระดับชั้นปีมีความสัมพันธ์กับคุณธรรมจริยธรรม จึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษาว่าปัจจัยดังกล่าวข้างต้นมีความสัมพันธ์กับคุณธรรมจริยธรรมด้านต่าง ๆ หรือไม่เพียงใด

อนึ่งคุณธรรมจริยธรรมสำหรับราชนาวิไทย(ทหารเรือไทย) ยังไม่มีการกำหนดออกมาอย่างชัดเจน ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้คุณธรรมจริยธรรมสำหรับราชนาวิไทย (ทหารเรือไทย) ตามตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมของ นางลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ (2550) ที่ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่อง “ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม: การพัฒนาและพัฒนาการ” ได้ขอค้นพบว่า ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม 7 ตัว ที่ควรมีในทุกกลุ่มวิชาชีพ/อาชีพ และเป็นตัวบ่งชี้ที่เร่งด่วนสำหรับการเฝ้าระวังระดับคุณธรรม (moral

watch) ในสังคมไทย ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่ามีการศึกษาและพัฒนาตัวบ่งชี้ที่คุณธรรมจริยธรรมที่สอดคล้องกับหลักวิชาการในการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้ ตลอดจนเป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเป็นสากล เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย เป็นที่ยอมรับของประชาชนคนไทย รวมทั้งครอบคลุมและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาซึ่งเป็นนักเรียนทหาร (ทั้งที่เทียบเท่ามัธยมศึกษาตอนปลายและในระดับอุดมศึกษา) และข้าราชการทหารเรือ นอกจากนี้ยังสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ ให้มีระดับคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ และก่อให้เกิดแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมอันเป็นคุณลักษณะของผู้มีความรู้และมีคุณสมบัติของนายทหารเรือไทยต่อไป

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมที่ได้นำเสนอข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสนับสนุนตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ อันได้แก่ ประเภทบุคคล ประสบการณ์การทำงาน และระดับชั้นปี โดยได้นำเสนอดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 สรุปแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปร	แนวคิด/ทฤษฎี	งานวิจัย
ประเภทบุคคล	Piaget (1969)	อนุสรณ์ อรรถศิริ (2516)
	Kohlberg (1964)	เยาวภา รักการงาน (2535)
	Erikson (1998)	วิบูลลักษณ์ สุขแป (2540)
	ประสาร ศรีพงษ์เพลิง (2548)	พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ (2542)
		ฐิติภัทร สิงห์ลำเลิศ (2547)
		ธาริณี มลารวม (2547)
		ประสาร ศรีพงษ์เพลิง (2548)
		พระจรรย์วัฒน์ แก้วมะ (2548)
		นงลักษณ์ วิรัชชัย (2550)
		Robert (1978)
	De Young (1982)	
	Melissa (1997)	

ตารางที่ 2.3 สรุปแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย(ต่อ)

ตัวแปร	แนวคิด/ทฤษฎี	งานวิจัย	
ประสบการณ์การทำงาน	Piaget (1969)	อนุสรณ์ อรรถศิริ (2516)	
	Kohlberg (1964)	อัมพวัน สวัสดิ์พงษ์ (2544)	
	Sigmund Freud (1933)	ประจวบ รัตนธรรมมาภิบาล (2545)	
	Erikson (1998)	พศิน ปัจฉิม (2545)	
	Bandura (1977)	เพียงดาว มีนมนี (2546)	
	Mischel and Mischel (1976)	บุญช่วย ประมวล (2546)	
	ประสาร ศรีพงษ์เพ็ด (2548)		รัชนีวรรณ วรรณพิรุณ (2546)
			จุฑาทิพย์ เจริญนำ (2548)
			Turiel (1966)
			Dee Oscar (1996)
		Bull (1998)	
ระดับชั้นปี	Piaget (1969)	สมเดช มุงเมือง (2526)	
	Kohlberg (1964)	เยาวภา รักการงาน (2535)	
	พรชูลี อาชาวอำรุง (2525)	จารุวรรณ พานทอง (2536)	
	สุพล วังสิทธิ์ (2543)	อัจจิมา วันแต่ง (2538)	
		วิบูลลักษณ์ สุขแป (2540)	
		กัลยา ศรีปาน (2542)	
		นवलละออ แสงสุข (2544)	
		ประพรทิพย์ คุณากรพิทักษ์ (2546)	
		สมพิศ แซ่เฮง (2546)	
		Warshaw (1978)	
	Eaton (1956)		

ตอนที่ 3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรบางประการที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรมจริยธรรมและกรอบแนวคิด

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรบางประการที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรมจริยธรรม

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการวิเคราะห์ตัวแปรพหุของคุณธรรมจริยธรรม เพื่อพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของราชनावีไทย จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ ประเภทของบุคคล ระดับชั้นปี และประสบการณ์ทำงาน มีรายละเอียดของแต่ละตัวแปร ดังนี้

ประเภทของบุคคล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งสนใจศึกษาประเภทของบุคคล แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ

ระดับชั้นปี

โรงเรียนเตรียมทหาร ก่อตั้งขึ้นเมื่อ 27 มกราคม 2501 โดยรวมโรงเรียนเตรียมนายร้อย โรงเรียนเตรียมนายเรือ และโรงเรียนนายเรืออากาศไว้ ณ ที่แห่งเดียวกันทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรักสามัคคีซึ่งกันและกัน ระหว่างนายทหารทั้ง 3 กองทัพ เพื่อประหยัดงบประมาณ ต่อมากรมตำรวจ (สำนักงานแห่งชาติในปัจจุบัน) เล็งเห็นความสำคัญแห่งความรักสามัคคีในการปฏิบัติงานร่วมกัน ระหว่างทหารตำรวจ จึงให้นักเรียนส่วนของตำรวจมาเรียนร่วมด้วยตั้งแต่ พ.ศ.2504 เป็นต้นมา ต่อมากระทรวงกลาโหม และด้วยความตกลงกับกระทรวงมหาดไทยได้ปรับปรุงระบบการศึกษาของโรงเรียนนายทหารและนายตำรวจใหม่โดยให้นักเรียนที่ผ่านการศึกษามาตามแผนการเรียนที่กำหนดไว้ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) ของหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการมาเข้าศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหารเป็นเวลา 3 ปี (เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรโรงเรียนเตรียมทหาร แล้วจะมีศักดิ์และสิทธิเทียบเท่า ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นพื้นฐานในช่วงชั้นที่ 4 ของกระทรวงศึกษาธิการ) ต่อจากนั้นจึงแยกไปศึกษาต่อยังโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (จร.จปร.) โรงเรียนนายเรือ (จร.นร.) โรงเรียนนายเรืออากาศ (จร.นอ.) และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ (จร.นรต.) อีก 4 ปี (มณัส นิมมณี, 2547)

สรุประดับชั้นปี หมายถึง ระดับชั้นเรียนที่นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือกำลังศึกษาอยู่ ได้แก่ ระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

โรงเรียนนายเรือ สังกัดกองทัพเรือ เป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพเรือ มีหน้าที่ให้การศึกษ ฝึก และอบรม นักเรียนนายเรือ ในด้านวิทยาการ วิชาทหาร จริยศึกษา และพลศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ เหมาะสมที่จะเป็นนายทหารสัญญาบัตรของกองทัพเรือ สามารถปฏิบัติหน้าที่นายทหารสัญญาบัตรชั้นผู้น้อยในระยะแรกได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ มีความเป็นผู้นำ มีคุณธรรมประจำใจ มีความสำนึกในหน้าที่ และความรับผิดชอบ สืบทอดแบบธรรมเนียมประเพณีของทหารเรือ เทิดทูน และยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยใช้เวลาศึกษาตามหลักสูตร 4 ปี ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 (วิกรม มาสุวัตนะ, 2550)

สรุประดับชั้นปี หมายถึง ระดับชั้นเรียนที่นักเรียนนายเรือกำลังศึกษาอยู่ ได้แก่ ระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 ระดับชั้นปีที่ 3 และระดับชั้นปีที่ 4

ประสบการณ์การทำงาน

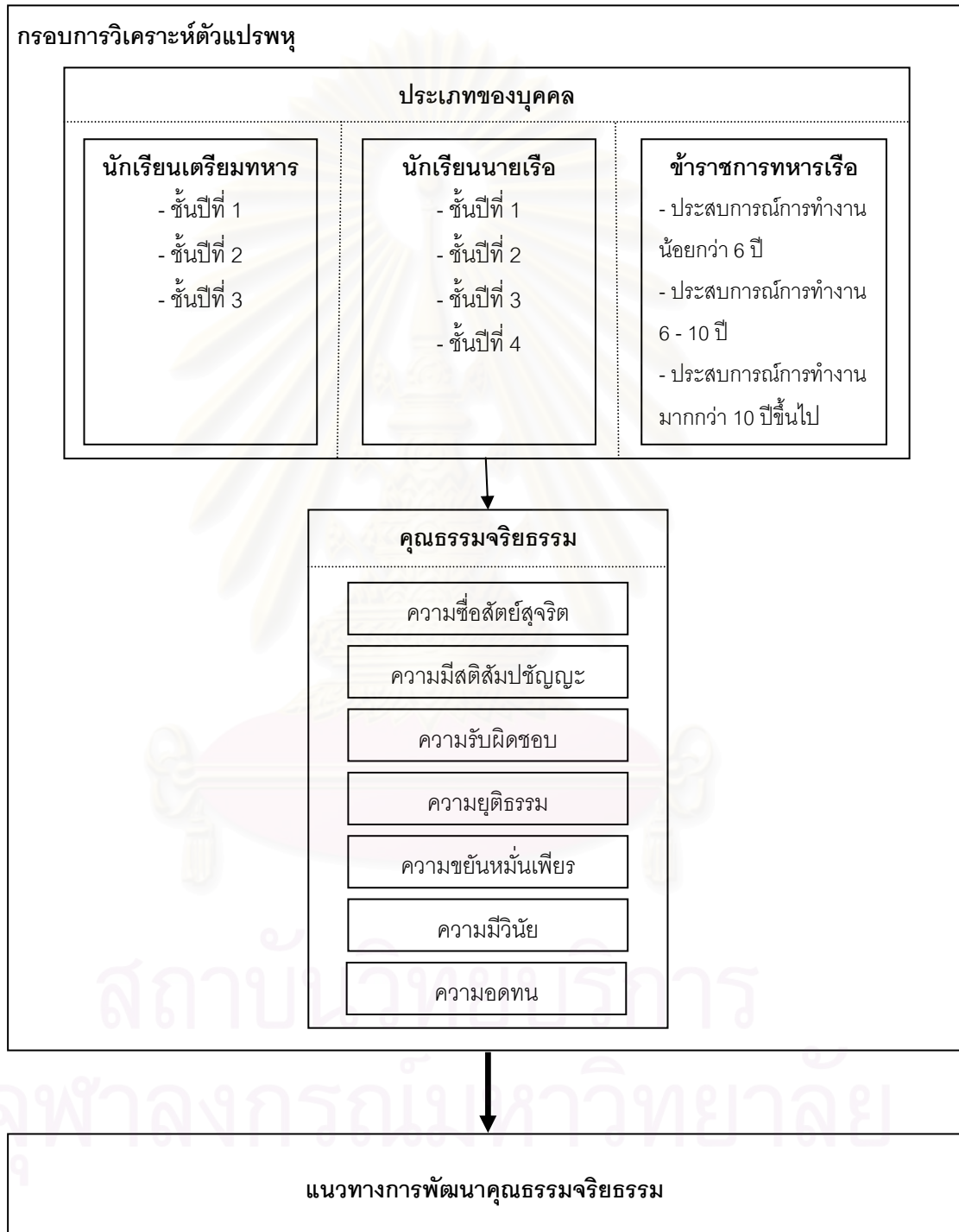
ธงชัย สันติวงษ์ (2532) ทำการวิจัยพบว่า ประสบการณ์ในการทำงานทำให้บุคคลมีโอกาสดูแลตัวเองได้มากขึ้น มองเห็นปัญหาได้ชัดเจน ถูกต้องตามความเป็นจริง ทำให้เกิดทักษะและทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงาน ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน หรือระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นจำนวนของปริมาณประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงาน ประเมินโดยจำนวนและความหลากหลายของตำแหน่ง การบริหารดูแลรับผิดชอบ และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานกับแต่ละตำแหน่ง เพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสบการณ์การทำงานเป็นปัจจัยหรือตัวแปรที่น่าสนใจและสำคัญยิ่งเนื่องจากประสบการณ์ทำให้บุคคลได้มีโอกาสได้เรียนรู้ทำความเข้าใจ มองเห็นปัญหาได้ชัดเจนถูกต้องตามหลักความเป็นจริง ทำให้เกิดทักษะและเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน ประจวบ รัตนธรรมาภิบาล (2545) ให้ความหมายประสบการณ์ในตำแหน่ง หมายถึง ระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหาร สอดคล้องกับอัมพวัน สวัสดิ์พงษ์ (2544) ให้ความหมายประสบการณ์การบริหาร หมายถึง ระยะเวลาที่ทำหน้าที่ผู้บริหารในโรงเรียน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ มีประสบการณ์การบริหารระหว่าง 0-5 ปี, 6-10 ปี และมากกว่า 10 ปี

สรุปในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษา ประสบการณ์การทำงานของข้าราชการทหารเรือที่มีความหมายว่า ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในกองทัพเรือ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 6 ปี, 6-10 ปี และมากกว่า 10 ปี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบในการวิจัยครั้งนี้
ดังนี้

แผนภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ผลการวิเคราะห์ตัวแปรพหุของคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาแนวทางการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมของราชนาวิไทย” มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ประการแรก เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน ของราชนาวิไทย ดังนี้ 1) ระหว่างนักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ 2) นักเรียนเตรียมทหารที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน 3) นักเรียนนายเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน และ 4) ข้าราชการทหารเรือที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ประการที่สอง เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ ให้มีระดับสูงยิ่งขึ้น ซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจึงได้แบ่งวิธีการดำเนินการศึกษาเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ ตอนที่ 2 การศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ และตอนที่ 3 การสังเคราะห์ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เนื่องจากต้องการกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะพิเศษตรงกับปัญหาวิจัย (ศิริเดช สุชีวะ, มปป.) ดังนี้

1) นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนเตรียมทหาร ปีการศึกษา 2550 จำนวน 165 คน ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ชั้นปี ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 - 3 ชั้นปีละ 55 คน

2) นักเรียนนายเรือที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนนายเรือ ปีการศึกษา 2550 จำนวน 280 คน ซึ่งจำแนกออกเป็น 4 ชั้นปี ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 - 4 ชั้นปีละ 70 คน

3) ข้าราชการทหารเรือที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนนายเรือ ปีการศึกษา 2550 ชั้นยศตั้งแต่เรือตรีขึ้นไป และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากโรงเรียนนายเรือ จำนวน 105 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ชั้นยศเรือตรี - เรือโท (2) ชั้นยศเรือเอก - นาวาตรี และ (3) ชั้นยศนาวาโทขึ้นไป กลุ่มละ

35 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ผู้วิจัยเลือกผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนนายเรือ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนและข้าราชการทหารเรือที่เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรหลักของกองทัพเรือ จึงต้องศึกษาบุคคลที่มีวิถีทางการศึกษาตามแนวทางการรับราชการของนายทหารชั้นสัญญาบัตรหลักเหล่านี้ ตลอดจนข้าราชการกลุ่มนี้เป็นผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงในการเสริมสร้างนักเรียนอันจะเป็นกำลังหลักของกองทัพเรือให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม ตรงตามแบบที่กองทัพเรือต้องการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปได้ดังตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทของบุคคล

ประเภทของบุคคล	ระดับชั้นปี/ชั้นยศ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
นักเรียนเตรียมทหาร	ระดับชั้นปีที่ 1	55
	ระดับชั้นปีที่ 2	55
	ระดับชั้นปีที่ 3	55
รวม		165
นักเรียนนายเรือ	ระดับชั้นปีที่ 1	70
	ระดับชั้นปีที่ 2	70
	ระดับชั้นปีที่ 3	70
	ระดับชั้นปีที่ 4	70
รวม		280
ข้าราชการทหารเรือ	เรือตรี - เรือโท	35
	เรือเอก - นาวาตรี	35
	นาวาโทขึ้นไป	35
รวม		105
รวมทั้งสิ้น		550

(ที่มาของข้อมูล: กองการกำลังพล โรงเรียนนายเรือ)

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ อายุ สถานภาพปัจจุบัน ระดับชั้นปี ชั้นยศ และประสบการณ์การทำงาน โดยรูปแบบคำถามเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม เพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับวัดระดับคุณธรรมจริยธรรม 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีสติสัมปชัญญะ ด้านความรับผิดชอบต่อ ด้านความยุติธรรม ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความมีวินัย และด้านความอดทน ซึ่งผู้วิจัยนำแบบสอบถามของ นางลักษณ วัชรชัย และคณะ (2550) ที่มีข้อคำถามจำนวน 112 ข้อ มาตัดข้อคำถามบางข้อ เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง เหลือข้อคำถาม จำนวน 105 ข้อ โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม มีรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม

ตัวแปร	จำนวนข้อ		ข้อที่	
	แบบเดิม	แบบปรับปรุง	แบบเดิม	แบบปรับปรุง
1. ความซื่อสัตย์สุจริต	16	15	1 – 16	1 - 15
2. ความมีสติสัมปชัญญะ	16	15	17 - 32	16 - 30
3. ความรับผิดชอบต่อ	16	15	33 – 48	31 - 45
4. ความยุติธรรม	16	15	49 – 64	46 -60
5. ความขยันหมั่นเพียร	16	15	65 – 80	61 - 75
6. ความมีวินัย	16	15	81 – 96	76 - 90
7. ความอดทน	16	15	97 - 112	91 - 105
รวม	112	105	112	105

เกณฑ์การให้คะแนน และการแปลผล

ลักษณะของข้อคำถามเป็นข้อความสำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่าตรงกับกรกระทำหรือความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามตามประเด็นในข้อความนั้นมากน้อยในระดับใด ซึ่งลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีทั้งหมด 4 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย มาก และมากที่สุด ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำหรือความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำหรือความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับมาก
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำหรือความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรกระทำหรือความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับน้อยที่สุด

ข้อคำถามในส่วนนี้แยกเป็น 2 กรณี คือ ข้อคำถามเชิงนิมาน และข้อคำถามเชิงนิเสธ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการกระทำหรือความคิดเห็น	เกณฑ์การให้คะแนน	
	คำถามเชิงนิมาน	คำถามเชิงนิเสธ
มากที่สุด	4	1
มาก	3	2
น้อย	2	3
น้อยที่สุด	1	4

เกณฑ์ในการแปลความหมายของระดับคะแนนคุณธรรมจริยธรรม ผู้วิจัยนำระดับคะแนนที่พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ (2542) ใช้ในการแปลความหมาย มาประยุกต์ใช้กับการแปลความหมายของระดับคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.00	คุณธรรมจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50	คุณธรรมจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50	คุณธรรมจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50	คุณธรรมจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการศึกษาคุณภาพของเครื่องมือ

เนื่องจากผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเพื่อวัดระดับคุณธรรมจริยธรรมของนางลักษณ วิรัชชัย และคณะ (2550) ในการศึกษาซึ่งผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษา และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเฉพาะด้านความเที่ยง (reliability) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและ สังเคราะห์เพื่อหาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงตัวบ่งชี้ของปัจจัยนั้น แล้วนำไปกำหนดกรอบแนวคิด

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษางานวิจัยและแบบสอบถามคุณธรรมจริยธรรมของ นางลักษณ วิรัชชัย และคณะ (2550) ประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 112 ข้อ ที่สร้างขึ้นเพื่อวัดระดับคุณธรรมจริยธรรม 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีสติสัมปชัญญะ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความ ยุติธรรม ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความมีวินัย และด้านความอดทน ซึ่งผู้ตอบจะต้อง ประเมินตนเอง 4 ระดับ คือ

ระดับ 1 = ข้อความนั้นตรงกับการกระทำหรือความคิดเห็นของตนเองน้อยที่สุด

ระดับ 2 = ข้อความนั้นตรงกับการกระทำหรือความคิดเห็นของตนเองน้อย

ระดับ 3 = ข้อความนั้นตรงกับการกระทำหรือความคิดเห็นของตนเองมาก

ระดับ 4 = ข้อความนั้นตรงกับการกระทำหรือความคิดเห็นของตนเองมากที่สุด

แบบสอบถามของ นางลักษณ วิรัชชัย และคณะ (2550) ทำการตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทั้งทางด้านการวิจัยและด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 7 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และตรวจสอบความเที่ยง โดยไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนชาวไทย 15 กลุ่มสาขาวิชาชีพ ได้แก่ 1) กรรมกร/ ผู้ใช้แรงงาน/ลูกจ้าง 2) ครูอาจารย์ 3) ทนาย/อัยการ/ผู้พิพากษา/พศดี 4) นักการเมือง/ผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง 5) ทหาร/ตำรวจ 6) นักธุรกิจ/พ่อค้าแม่ค้า 7) นักบัญชี/ผู้ตรวจบัญชี 8) นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา 9) พระสงฆ์/นักบวช/ผู้นำศาสนา 10) นักวิจัย 11) สื่อมวลชน 12) แพทย์/ เภสัชกร/พยาบาล 13) วิศวกร/สถาปนิก 14) เกษตรกร และ 15) คนว่างงาน จำนวน 5,250 คน สาขา วิชาชีพกลุ่มละ 70 คน จาก 4 ภาค (ภาคละ 1 จังหวัด จังหวัดละ 1,050 คน) และกรุงเทพมหานคร 1,050 คน โดยภาคเหนือ คือ จังหวัดลำพูน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ จังหวัดหนองคาย ภาคกลาง คือ จังหวัดเพชรบุรี และภาคใต้ คือ จังหวัดสตูล วิเคราะห์หาความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.8217 ถึง 0.9598 ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของ นางลักษณ วัชรชัย และคณะ (2550)

ตัวแปร	ค่าความเที่ยง
1. ความซื่อสัตย์สุจริต	0.8217
2. ความมีสติสัมปชัญญะ	0.8684
3. ความรับผิดชอบ	0.9598
4. ความยุติธรรม	0.8298
5. ความขยันหมั่นเพียร	0.8669
6. ความมีวินัย	0.9364
7. ความอดทน	0.8786

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามของ นางลักษณ วัชรชัย และคณะ (2550) ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 3 เนื่องจากผู้วิจัยใช้แบบสอบถามของ นางลักษณ วัชรชัย และคณะ (2550) ซึ่งผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว จึงตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเฉพาะด้านความเที่ยง (reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) ครั้งที่ 1 กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน และสัมภาษณ์ผู้ตอบแบบสอบถามว่ามีความเข้าใจคำชี้แจงและข้อความชัดเจนหรือไม่ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะในตอนที่ 2 ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 คน ให้คำแนะนำว่าข้อความจำนวน 112 ข้อนั้นมากเกินไป และบางข้อความไม่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่าง 8 คน มีความเห็นตรงกันว่า คำถามข้อ 15, 32, 45, 61, 77, 86 และ 107 ควรตัดออกเพราะข้อความไม่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ภาษาไม่ชัดเจน และมีความซ้ำซ้อน ผู้วิจัยจึงตัดข้อความออกทั้ง 7 ข้อ โดยรายละเอียดการปรับปรุงแบบสอบถามปรากฏในภาคผนวก ข

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) ครั้งที่ 2 กับบุคคลที่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนเตรียมทหาร และข้าราชการทหารเรือที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน (นักเรียนเตรียมทหาร 30 คน และข้าราชการทหารเรือ 30 คน) นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ด้วยสูตรครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปร	ค่าความเที่ยง
1. ความซื่อสัตย์สุจริต	0.6762
2. ความมีสติสัมปชัญญะ	0.8096
3. ความรับผิดชอบ	0.8914
4. ความยุติธรรม	0.8568
5. ความขยันหมั่นเพียร	0.8284
6. ความมีวินัย	0.8474
7. ความอดทน	0.8074
ความเที่ยงทั้งฉบับ	0.9587

ผลจากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงจากการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ เมื่อจำแนกตามตัวแปร พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงมีค่าอยู่ระหว่าง 0.6762 ถึง 0.8914 และเมื่อพิจารณารวมทั้งฉบับพบว่า มีค่าความเที่ยง 0.9587 แสดงว่าแบบสอบถามมีคุณภาพในเรื่องความเที่ยง เนื่องจากเกณฑ์การพิจารณาความเที่ยง ที่ใช้ได้ควรมีค่าไม่ต่ำกว่า .50 (ศิริชัย กาญจนวาสี , 2544)

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์พร้อมนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอน ดังนี้

- 1) ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากสำนักงานฝ่ายจัดการศึกษา คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรียนผู้บัญชาการโรงเรียนเตรียมทหารและโรงเรียนนายเรือ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากนักเรียนและข้าราชการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- 2) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง ไปยังโรงเรียนเตรียมทหารและโรงเรียนนายเรือ และติดตามจำนวน 2 ครั้ง
- 3) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ด้วยวิธีการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 550 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 ดังตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 การได้รับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนส่ง	การตอบกลับ	ร้อยละ
นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ	165	165	100.00
นักเรียนนายเรือ	280	280	100.00
ข้าราชการทหารเรือ	105	105	100.00
รวม	550	550	100.00

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

แนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลและการใช้ค่าสถิติต่างๆ มีดังนี้

1) การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ทราบลักษณะการแจกแจงของกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percent) การวิเคราะห์ในส่วนนี้ใช้โปรแกรม SPSS

2) การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานคุณธรรมจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการแจกแจงของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าความเบ้ (skewness) และค่าความโด่ง (kurtosis) การวิเคราะห์ในส่วนนี้ใช้โปรแกรม SPSS

3) การเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมระหว่างประเภทของบุคคล ระดับชั้นปี และประสบการณ์การทำงาน ที่แตกต่างกัน ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุ (MANOVA) โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ คือ SPSS

ตอนที่ 2 การศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ

เมื่อทราบระดับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ จากการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณแล้ว วัตถุประสงค์ข้อหนึ่งของการวิจัยในครั้งนี้ คือ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ ให้มีระดับสูงยิ่งขึ้น ผู้วิจัยตระหนักดีว่าควรทำการเก็บข้อมูลที่ต้องการโดยใช้การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกและตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการ (semi-formal interview) กับผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถให้ข้อมูลได้ จำนวน 3 ท่าน โดยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

- 1) เป็นข้าราชการทหารเรือหรืออดีตข้าราชการทหารเรือ
- 2) เป็นผู้ที่มีความยินดีให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
- 3) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การสอนและมีโอกาสพัฒนาคุณธรรมแก่นักเรียนเตรียมทหารนักเรียนนายเรือ หรือข้าราชการทหารเรือ

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความสอดคล้องกับแบบสอบถามในการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นแนวทางการสัมภาษณ์กึ่งทางการ (semi-formal interview) ซึ่งรูปแบบของคำถามเป็นแบบปลายเปิด โดยใช้ผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน ของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ เป็นพื้นฐานในสร้างคำถาม (ตัวอย่างเครื่องมืออยู่ในภาคผนวก ก)

2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบสัมภาษณ์กึ่งทางการ (semi-formal interview) โดยผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง มีการดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2) จัดทำหนังสืออย่างเป็นทางการจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งไปยังต้นสังกัดที่ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านสังกัดอยู่ เพื่อขออนุญาตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ทรงคุณวุฒิ
- 3) ผู้วิจัยทำการติดต่อกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อบันทึกวันเวลาที่ขอทำการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งบอกแนวคำถามไว้ล่วงหน้า เพื่อการเตรียมตัวในการตอบคำถามสัมภาษณ์
- 4) ทำการเตรียมการสัมภาษณ์และอุปกรณ์ที่ใช้ เช่น แนวทางการสัมภาษณ์ สมุดบันทึกแฟ้มรวบรวมข้อมูล เครื่องบันทึกเสียง(เครื่องเล่น MP 3) และของที่ระลึก
- 5) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ตามวันและเวลาที่นัดหมายไว้ ผู้วิจัยได้แนะนำตนเองกับผู้ให้สัมภาษณ์ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์โดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พร้อมสมุดบันทึกตามคำถามสัมภาษณ์โดยละเอียด ตลอดจนขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์ในการบันทึกเทป โดยผู้วิจัยจะเน้นการสนทนาพูดคุยอย่างเป็นกันเอง

2.4 การจัดการกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาจากขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล มาทำการลดทอนข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งทั้ง 3 กระบวนการนี้จะทำควบคู่ไปกับกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล และขั้นตอนสุดท้ายนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาเขียนรายงานการวิจัย

1) การลดทอนข้อมูล (data reduction) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เป็นทั้งในภาคสนาม (full field note) มาวิเคราะห์แล้วจัดลงในหัวข้อที่เกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา ซึ่งเป็นการเลือกเฟ้นหาจุดที่น่าสนใจ อันจะทำให้เข้าใจง่าย สรุปลย่อ ปรับข้อมูลดิบที่เก็บจากสนาม

2) การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลโดยพิจารณาถึงความถูกต้อง ความพอเพียง และความน่าเชื่อถือได้ โดยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) กล่าวคือการได้ข้อมูลจากหลายฝ่าย หรือหลายวิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูลในเรื่องเดียวกัน โดยการสอบถามข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 ท่าน ในประเด็นเดียวกัน จนกระทั่งได้รับความคิดเห็นในเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ ออกมาตามที่คุณให้ข้อมูลเข้าใจและรู้สึก

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการดังต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยเน้นเนื้อหาที่อิงจากกรอบแนวคิดการวิจัย และสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

2) การวิเคราะห์แบบสร้างข้อสรุป คือ

2.1 การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Analysis) ใช้การตีความหมายเพื่อสร้างข้อสรุปจากเหตุการณ์ที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และวิเคราะห์เอกสาร

2.2 การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดของข้อมูล (Typological Analysis) คือ การจำแนกข้อมูลเป็นชนิด ๆ ทั้งโดยวิธีที่ใช้แนวคิดทฤษฎีและแบบไม่ใช้แนวคิดทฤษฎี

3) การวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล (content comparison) โดยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณมาเป็นแนวทางในการเปรียบเทียบเป็นเหตุการณ์ เพื่อหาความสัมพันธ์ ความสอดคล้อง หรือความขัดแย้งของข้อมูลแล้วมาเปรียบเทียบกัน

ตอนที่ 3 การสังเคราะห์ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์ข้อความและสร้างข้อสรุปเกี่ยวกับระดับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ และทำการสังเคราะห์ผลการศึกษาดังกล่าว ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1) ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลจาก 2 ทาง ได้แก่

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบ่งชี้และระดับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ ที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ

1.2 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

2) กำหนดประเด็นที่จะใช้สังเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

3) การแปลผลข้อมูล ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสรุปตัวบ่งชี้และระดับคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ

4) นำเสนอผลการวิจัย โดยใช้วิธีการบรรยาย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “ผลการวิเคราะห์ตัวแปรพหุของคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาแนวทางการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมของราชนาวิไทย” มีการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 สํารวจระดับคุณธรรมจริยธรรมของราชนาวิไทย โดยใช้แบบสอบถาม และขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมของราชนาวิไทย โดยใช้การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการศึกษาข้อมูลในตอนนี้ แบ่งการนำเสนอเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้น

ส่วนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรมจริยธรรมระหว่างกลุ่มที่มีคุณลักษณะต่างกัน มีการนำเสนอ ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรมจริยธรรมของประเภทของบุคคลที่ต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนนายเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน

2.4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน

ส่วนที่ 3 สรุปผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษาข้อมูลในตอนนี้ แบ่งการนำเสนอเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิของทหารเรือ

ส่วนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์คุณธรรมจริยธรรมของราชนาวิไทย

ส่วนที่ 3 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของราชนาวิไทย

ส่วนที่ 4 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 3 การสังเคราะห์ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการศึกษาข้อมูลในตอนนี้ แบ่งการนำเสนอเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ แบ่งการนำเสนอ ดังนี้ 1) การนำเสนอผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาลักษณะการกระจายของกลุ่มตัวอย่าง โดยค่าสถิติที่นำเสนอ คือ การแจกแจงความถี่และร้อยละ และ 2) การนำเสนอผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย เพื่อศึกษาลักษณะการแจกแจง ลักษณะความเบ้ และความโด่งของตัวแปรว่าแตกต่างจากศูนย์หรือไม่ โดยค่าสถิติที่นำเสนอ คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสูงสุด (Max.) ค่าต่ำสุด (Min.) ค่าความเบ้ (Sk) และค่าความโด่ง (Ku)

1.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ในส่วนนี้เป็นนำเสนอผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาลักษณะการกระจายของกลุ่มตัวอย่าง โดยค่าสถิติที่นำเสนอ คือ การแจกแจงความถี่และร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียนเตรียมทหาร		
อายุ		
14 ปี	16	9.7
15 ปี	23	13.9
16 ปี	26	15.8
17 ปี	44	26.7
18 ปี	56	33.9
รวม	165	100.0
ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	55	33.3
ชั้นปีที่ 2	55	33.3
ชั้นปีที่ 3	55	33.3
รวม	165	100.0

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิหลัง (ต่อ)

ภูมิหลัง	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียนนายเรือ		
อายุ		
17 ปี	5	1.8
18 ปี	23	8.2
19 ปี	42	15.0
20 ปี	63	22.5
21 ปี	77	27.5
22 ปี	70	25.0
รวม	280	100.0
ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	70	25.0
ชั้นปีที่ 2	70	25.0
ชั้นปีที่ 3	70	25.0
ชั้นปีที่ 4	70	25.0
รวม	280	100.0
ข้าราชการทหารเรือ		
อายุ		
20 - 25 ปี	30	28.6
26 - 30 ปี	27	25.7
31 - 35 ปี	14	13.3
36 - 40 ปี	15	14.3
มากกว่า 40 ปี	19	18.1
รวม	105	100.0
ชั้นยศ		
เรือตรี - เรือโท	35	33.3
เรือเอก - นาวาตรี	35	33.3
นาวาโทขึ้นไป	35	33.3
รวม	105	100.0
ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 6 ปี	35	33.3
6 - 10 ปี	35	33.3
มากกว่า 10 ปี	35	33.3
รวม	105	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ จำนวน 165 คน จำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 14 ถึง 18 ปี โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 18 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.9 รองลงมา คือ อายุ 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.7 และอายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.8 ตามลำดับ เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามชั้นปี พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกชั้นปีมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 33.3

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนนายเรือ จำนวน 165 คน จำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 17 ถึง 22 ปี โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 21 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.5 รองลงมาคือ อายุ 22 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.0 และอายุ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.5 ตามลำดับ เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามชั้นปี พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกชั้นปี มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 25.0

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการทหารเรือ จำนวน 105 คน จำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 20 - 25 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.6 รองลงมาคือ อายุ 26 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.7 และอายุ 36 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.3 ตามลำดับ เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามชั้นยศและประสบการณ์การทำงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกชั้นยศและทุกช่วงประสบการณ์การทำงาน มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 33.3

1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร 2 ส่วน คือ 1) ตัวแปรต้น ประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ ประเภทของบุคคล ระดับชั้นปีของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ระดับชั้นปีของนักเรียนนายเรือ และประสบการณ์การทำงานของข้าราชการทหารเรือ 2) ตัวแปรตาม ประกอบด้วย 7 ตัวแปร คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน โดยค่าสถิติที่นำเสนอคือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสูงสุด (Max.) ค่าต่ำสุด (Min.) ค่าความเบ้ (Sk) และค่าความโด่ง (Ku) จุดประสงค์ในการนำเสนอครั้งนี้ เพื่อศึกษาลักษณะการแจกแจงว่าคะแนนระดับคุณธรรมจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติหรือไม่ มีรายละเอียดของผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

Dependent Variable	Independent Variable	$\bar{x}$	S.D.	Max.	Min.	Sk	Ku
ความซื่อสัตย์สุจริต	ประเภทของบุคคล	3.40	0.36	4.00	1.87	-0.80	0.86
	ชั้นปีนักเรียนเตรียมทหาร	3.45	0.28	3.93	2.47	-0.99	0.94
	ชั้นปีนักเรียนนายเรือ	3.35	0.37	4.00	1.87	-0.75	1.25
	ประสบการณ์การทำงาน ของข้าราชการทหารเรือ	3.48	0.42	4.00	2.47	-0.79	-0.27
ความมีสติสัมปชัญญะ	ประเภทของบุคคล	3.23	0.38	4.00	2.00	-0.28	-0.28
	ชั้นปีนักเรียนเตรียมทหาร	3.29	0.30	4.00	2.20	-0.36	0.55
	ชั้นปีนักเรียนนายเรือ	3.16	0.40	4.00	2.00	-0.10	-0.31
	ประสบการณ์การทำงาน ของข้าราชการทหารเรือ	3.33	0.42	4.00	2.33	-0.49	-0.75
ความรับผิดชอบ	ประเภทของบุคคล	3.38	0.40	4.00	1.40	-0.69	1.05
	ชั้นปีนักเรียนเตรียมทหาร	3.40	0.28	4.00	2.47	-0.22	-0.04
	ชั้นปีนักเรียนนายเรือ	3.32	0.43	4.00	1.40	-0.74	1.18
	ประสบการณ์การทำงาน ของข้าราชการทหารเรือ	3.53	0.42	4.00	2.40	-0.49	-0.75
ความยุติธรรม	ประเภทของบุคคล	3.34	0.38	4.00	1.53	-0.57	0.72
	ชั้นปีนักเรียนเตรียมทหาร	3.36	0.28	3.93	2.40	-0.31	0.05
	ชั้นปีนักเรียนนายเรือ	3.29	0.40	4.00	1.53	-0.58	0.97
	ประสบการณ์การทำงาน ของข้าราชการทหารเรือ	3.46	0.44	4.00	2.33	-0.74	-0.32
ความขยันหมั่นเพียร	ประเภทของบุคคล	3.14	0.36	4.00	1.73	-0.10	0.35
	ชั้นปีนักเรียนเตรียมทหาร	3.13	0.30	3.87	2.27	0.01	0.22
	ชั้นปีนักเรียนนายเรือ	3.07	0.36	4.00	1.73	-0.16	0.82
	ประสบการณ์การทำงาน ของข้าราชการทหารเรือ	3.37	0.37	4.00	2.47	-0.42	-0.33
ความมีวินัย	ประเภทของบุคคล	3.33	0.41	4.00	1.93	-0.38	-0.44
	ชั้นปีนักเรียนเตรียมทหาร	3.37	0.29	4.00	2.60	-0.21	-0.46
	ชั้นปีนักเรียนนายเรือ	3.25	0.45	4.00	1.93	-0.21	-0.74
	ประสบการณ์การทำงาน ของข้าราชการทหารเรือ	3.50	0.42	4.00	2.47	-0.68	-0.40

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

Dependent Variable	Independent Variable	$\bar{x}$	S.D.	Max.	Min.	Sk	Ku
ความอดทน	ประเภทของบุคคล	3.09	0.39	4.00	1.67	-0.13	0.16
	ชั้นปีนักเรียนเตรียมทหาร	3.12	0.29	3.87	2.27	0.03	-0.33
	ชั้นปีนักเรียนนายเรือ	3.00	0.41	4.00	1.67	0.07	0.34
	ประสบการณ์การทำงาน ของข้าราชการทหารเรือ	3.30	0.37	4.00	2.13	-0.53	-0.01

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ตัวแปรประเภทของบุคคล มีคุณธรรมจริยธรรมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($2.51 \geq \bar{x} \geq 3.50$) เรียงลำดับดังนี้ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความมีวินัย ความมีสติสัมปชัญญะ ความขยันหมั่นเพียร และความอดทน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40, 3.38, 3.34, 3.33, 3.23, 3.14 และ 3.09 ตามลำดับ แสดงว่า นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ ในภาพรวมมีคุณธรรมจริยธรรมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งทุกตัวแปรมีค่าความเบ้ (Sk) และค่าความโด่ง (Ku) ที่เข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่าข้อมูลมีลักษณะการแจกแจงที่ใกล้เคียงโค้งปกติ

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ตัวแปรระดับชั้นปีของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ พบว่า ตัวแปรระดับชั้นปีของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ มีคุณธรรมจริยธรรมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($2.51 \geq \bar{x} \geq 3.50$) เรียงลำดับดังนี้ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความยุติธรรม ความมีสติสัมปชัญญะ ความขยันหมั่นเพียร และความอดทน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45, 3.40, 3.37, 3.36, 3.29, 3.13 และ 3.12 ตามลำดับ แสดงว่า นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือทุกชั้นปี ในภาพรวมมีคุณธรรมจริยธรรมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งทุกตัวแปรมีค่าความเบ้ (Sk) และค่าความโด่ง (Ku) ที่เข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่าข้อมูลมีลักษณะการแจกแจงที่ใกล้เคียงโค้งปกติ

สำหรับตัวแปรระดับชั้นปีของนักเรียนนายเรือ พบว่า ตัวแปรระดับชั้นปีของนักเรียนนายเรือ มีคุณธรรมจริยธรรมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($2.51 \geq \bar{x} \geq 3.50$) เรียงลำดับดังนี้ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความมีวินัย ความมีสติสัมปชัญญะ ความขยันหมั่นเพียร และความอดทน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35, 3.32, 3.29, 3.25, 3.16, 3.07 และ 3.00 ตามลำดับ แสดงว่า นักเรียนนายเรือทุกชั้นปี ในภาพรวมมีคุณธรรมจริยธรรมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งทุกตัวแปรมีค่าความเบ้ (Sk) และค่าความโด่ง (Ku) ที่เข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่าข้อมูลมีลักษณะการแจกแจงที่ใกล้เคียงโค้งปกติ

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรประสบการณ์การทำงานของข้าราชการทหารเรือ พบว่า ตัวแปรประสบการณ์การทำงานของข้าราชการทหารเรือ มีคุณธรรมจริยธรรมส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก

($2.51 \geq \bar{x} \geq 3.50$) ยกเว้นด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด($3.51 \geq \bar{x} \geq 4.00$) โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีสติสัมปชัญญะ และความอดทน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53, 3.50, 3.48, 3.46, 3.37, 3.33 และ 3.30 แสดงว่า ข้าราชการทหารเรือทุกช่วงประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวมมีคุณธรรมจริยธรรมส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งทุกตัวแปรมีความเบ้ (Sk) และค่าความโด่ง (Ku) ที่เข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่าข้อมูลมีลักษณะการแจกแจงที่ใกล้เคียงโค้งปกติ

ส่วนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรมจริยธรรมระหว่างกลุ่มที่มีคุณลักษณะต่างกัน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน ที่มีลักษณะเป็นตัวแปรต่อเนื่อง ระหว่างกลุ่มที่มีคุณลักษณะต่างกัน ได้แก่ ประเภทของบุคคล(นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ) ระดับชั้นปีของนักเรียนเตรียมทหาร ระดับชั้นปีของนักเรียนนายเรือ และประสบการณ์การทำงานของข้าราชการทหารเรือ ซึ่งเป็นตัวแปรจัดประเภท ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุ (MANOVA) ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรมจริยธรรมของประเภทของบุคคลที่ต่างกัน

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุของคุณธรรมจริยธรรมของประเภทบุคคลที่ต่างกัน

Multivariate Tests	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.
Pillai's Trace	0.162	6.802	14	1084	.000
Wilks' Lambda	0.843	6.914 ^a	14	1082	.000
Hotelling's Trace	0.182	7.026	14	1080	.000
Roy's Largest Root	0.150	11.645 ^b	7	542	.000

Box's M = 172.203, F = 3.009, df1 = 56, df2 = 351364.8, Sig. = .000

Bartlett's Likelihood Ratio = .000, Approx. Chi-Square = 2447.635, df = 27, Sig. = .000

Tests of Between-Subjects Effects						
Source	Dependent Variable	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ประเภทของบุคคล	ความซื่อสัตย์สุจริต	1.855	2	0.927	7.391	.001
	ความมีสติสัมปชัญญะ	2.904	2	1.452	10.352	.000
	ความรับผิดชอบ	3.680	2	1.840	11.952	.000
	ความยุติธรรม	2.257	2	1.128	8.055	.000
	ความขยันหมั่นเพียร	6.951	2	3.476	29.404	.000
	ความมีวินัย	5.145	2	2.572	15.857	.000
	ความอดทน	7.812	2	3.906	28.832	.000

จากตารางที่ 4.3 ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติวิเคราะห์ พบว่า เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของตัวแปรตามทั้ง 7 ตัว ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทนของประเภทบุคคลที่ต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Box's M = 172.203, Sig.=.000) การที่เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมไม่เท่ากันอาจเกิดมาจากการแจกแจงของค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรมจริยธรรมไม่เป็นปกติ วิธีการแก้ไข คือ เปลี่ยนรูปตัวแปร (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2537) ผู้วิจัยจึงทำการเปลี่ยนรูปตัวแปรโดยใช้ค่าลอการิทึมของตัวแปรเดิม (Johnson และ Witchen, 1988, Sharma, 1996 อ้างถึงใน ธีรเดช ฉายอรุณ, 2540) โดยใช้คำสั่ง compute ในโปรแกรม SPSS แล้วทำการทดสอบด้วยสถิติ Box' M อีกครั้ง พบว่า ค่าสถิติยังมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าผลการเปลี่ยนรูปที่ได้ไม่ดีขึ้น จึงคงรูปเดิมของตัวแปรเดิมไว้ ผลการ

ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้ Bartlett's test of Sphericity พบว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (Sig. = .000) แสดงว่า สามารถวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุได้

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุ พบว่า ตัวแปรคุณธรรมจริยธรรมทุกด้านของประเภทบุคคลที่ต่างกัน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมระหว่างประเภทของบุคคลที่ต่างกัน ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้วยวิธี Dunnett T3 ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมระหว่างประเภทบุคคลที่ต่างกัน ด้วยวิธี Dunnett T3

ตัวแปร	$\bar{x}$	นักเรียนเตรียมทหาร เหล่าทหารเรือ	นักเรียนนายเรือ	ข้าราชการ ทหารเรือ
ความซื่อสัตย์สุจริต				
นักเรียนเตรียมทหาร	3.45	-	-	-
นักเรียนนายเรือ	3.35	-0.1047**	-	-
ข้าราชการทหารเรือ	3.48	0.0259	0.1306	-
ความมีสติสัมปชัญญะ				
นักเรียนเตรียมทหาร	3.29	-	-	-
นักเรียนนายเรือ	3.16	-0.1296**	-	-
ข้าราชการทหารเรือ	3.33	0.0353	0.1649**	-
ความรับผิดชอบ				
นักเรียนเตรียมทหาร	3.40	-	-	-
นักเรียนนายเรือ	3.32	-0.0808	-	-
ข้าราชการทหารเรือ	3.53	0.1371	0.2179**	-
ความยุติธรรม				
นักเรียนเตรียมทหาร	3.36	-	-	-
นักเรียนนายเรือ	3.29	-0.0743	-	-
ข้าราชการทหารเรือ	3.46	0.0940	0.1683**	-
ความขยันหมั่นเพียร				
นักเรียนเตรียมทหาร	3.13	-	-	-
นักเรียนนายเรือ	3.07	-0.0613	-	-
ข้าราชการทหารเรือ	3.37	0.2394**	0.3006**	-

ตารางที่ 4.4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมระหว่างประเภทบุคคลที่ต่างกัน ด้วยวิธี Dunnett T3 (ต่อ)

ตัวแปร	$\bar{x}$	นักเรียนเตรียมทหาร เหล่าทหารเรือ	นักเรียนนายเรือ	ข้าราชการ ทหารเรือ
ความมีวินัย				
นักเรียนเตรียมทหาร	3.37	-	-	-
นักเรียนนายเรือ	3.25	-0.1249**	-	-
ข้าราชการทหารเรือ	3.50	0.1252	0.2500**	-
ความอดทน				
นักเรียนเตรียมทหาร	3.12	-	-	-
นักเรียนนายเรือ	2.99	-0.1362**	-	-
ข้าราชการทหารเรือ	3.30	0.1775**	0.3137**	-

** p < 0.01

จากตารางที่ 4.4 เมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมระหว่างประเภทของบุคคลที่ต่างกัน ได้แก่ นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ โดยการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Dunnett T3 พบว่า นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่านักเรียนนายเรือ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความมีวินัยและความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ พบว่า ข้าราชการทหารเรือ มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่านักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความขยันหมั่นเพียร และความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ข้าราชการทหารเรือ มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรม สูงกว่านักเรียนนายเรือ ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุของคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน

Multivariate Tests	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.
Pillai's Trace	0.127	1.521	14	314	.102
Wilks' Lambda	0.876	1.521 ^a	14	312	.102
Hotelling's Trace	0.137	1521	14	310	.102
Roy's Largest Root	0.100	2.233 ^b	7	157	.034

Box's M = 69.070, F = 1.158, df1 = 56, df2 = 74962.34, Sig. = .196

Bartlett's Likelihood Ratio = .000, Approx. Chi-Square = 387.119, df = 27, Sig. = .000

Tests of Between-Subjects Effects						
Source	Dependent Variable	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ชั้นปีของนักเรียนเตรียมทหาร	ความซื่อสัตย์สุจริต	0.122	2	0.061	0.755	.472
	ความมีสติสัมปชัญญะ	0.622	2	0.311	3.691	.027
	ความรับผิดชอบ	0.044	2	0.022	0.278	.758
	ความยุติธรรม	0.117	2	0.059	0.762	.468
	ความขยันหมั่นเพียร	0.335	2	0.167	1.896	.154
	ความมีวินัย	0.005	2	0.002	0.028	.972
	ความอดทน	0.773	2	0.386	5.004	.008

จากตารางที่ 4.5 ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติวิเคราะห์ พบว่า เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของตัวแปรตามทั้ง 7 ตัว ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทนของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ที่มีระดับชั้นปีที่ต่างกัน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Box's M = 69.070, Sig.=.196) ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้ Bartlett's test of Sphericity พบว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig. = .000) แสดงว่า สามารถวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุได้

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุ พบว่า ตัวแปรคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความมีสติสัมปชัญญะ

และความอดทน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้วยวิธี Least-Significant Different (LSD) ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน ด้วยวิธี Least-Significant Different

ตัวแปร	$\bar{x}$	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3
ความซื่อสัตย์สุจริต				
ชั้นปีที่ 1	3.42	-		
ชั้นปีที่ 2	3.46	0.0436	-	
ชั้นปีที่ 3	3.48	0.0655	0.0218	-
ความมีสติสัมปชัญญะ				
ชั้นปีที่ 1	3.22	-		
ชั้นปีที่ 2	3.29	0.0703	-	
ชั้นปีที่ 3	3.37	0.1503*	0.0800	-
ความรับผิดชอบ				
ชั้นปีที่ 1	3.38	-		
ชั้นปีที่ 2	3.40	0.0230	-	
ชั้นปีที่ 3	3.42	0.0400	0.0170	-
ความยุติธรรม				
ชั้นปีที่ 1	3.38	-		
ชั้นปีที่ 2	3.32	-0.0533	-	
ชั้นปีที่ 3	3.38	0.0061	0.0594	-
ความขยันหมั่นเพียร				
ชั้นปีที่ 1	3.13	-		
ชั้นปีที่ 2	3.07	-0.0545	-	
ชั้นปีที่ 3	3.18	0.0558	0.1103	-
ความมีวินัย				
ชั้นปีที่ 1	3.37	-		
ชั้นปีที่ 2	3.37	0.0012	-	
ชั้นปีที่ 3	3.38	0.0121	0.0109	-

ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน ด้วยวิธี Least-Significant Different (ต่อ)

ตัวแปร	$\bar{x}$	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3
ความอดทน				
ชั้นปีที่ 1	3.07	-		
ชั้นปีที่ 2	3.08	0.0109	-	
ชั้นปีที่ 3	3.22	0.1503*	0.1394*	-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.6 เมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมเหล่าทหารเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน โดยการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Least-Significant Different (LSD) พบว่า นักเรียนเตรียมเหล่าทหารเรือ ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่า ชั้นปีที่ 1 ใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีสติสัมปชัญญะและด้านความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ พบว่า นักเรียนเตรียมเหล่าทหารเรือ ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่า ชั้นปีที่ 2 ใน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนนายเรือที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุของคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนนายเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน

Multivariate Tests	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.
Pillai's Trace	0.189	2.607	21	816.000	.000
Wilks' Lambda	0.820	2.644	21	775.844	.000
Hotelling's Trace	0.209	2.677	21	806.000	.000
Roy's Largest Root	0.146	5.666 ^b	7	272.000	.000

Box's M = 176.413, F = 2.006, df1 = 84 df2 = 172785.1, Sig. = .000
Bartlett's Likelihood Ratio = .000, Approx. Chi-Square = 1271.677, df = 27, Sig. = .000

Tests of Between-Subjects Effects						
Source	Dependent Variable	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ชั้นปีของนักเรียนนายเรือ	ความซื่อสัตย์สุจริต	1.315	3	0.438	3.362	.019
	ความมีสติสัมปชัญญะ	2.099	3	0.700	4.630	.004
	ความรับผิดชอบ	2.100	3	0.700	3.885	.010
	ความยุติธรรม	0.623	3	0.208	1.315	.270
	ความขยันหมั่นเพียร	0.861	3	0.287	2.250	.083
	ความมีวินัย	2.382	3	0.794	4.018	.008
	ความอดทน	2.710	3	0.903	5.681	.001

จากตารางที่ 4.7 ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติวิเคราะห์ พบว่า เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของตัวแปรตามทั้ง 7 ตัว ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทนของนักเรียนนายเรือ ที่มีระดับชั้นปีต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Box's M = 176.413, Sig.=.000) การที่เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมไม่เท่ากันอาจเกิดมาจากมีการแจกแจงของค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรมจริยธรรมไม่เป็นปกติ วิธีการแก้ไข คือ เปลี่ยนรูปตัวแปร (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2537) ผู้วิจัยจึงทำการเปลี่ยนรูปตัวแปรโดยใช้ค่าลอการิทึมของตัวแปรเดิม (Johnson และ Witchen, 1988, Sharma, 1996 อ้างถึงใน ธีรเดช ฉายอรุณ, 2540) โดยใช้คำสั่ง compute ในโปรแกรม SPSS แล้วทำการทดสอบด้วยสถิติ Box' M อีกครั้ง พบว่า ค่าสถิติยังมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าผลการเปลี่ยนรูปที่ได้ไม่ดีขึ้น จึงคงรูปเดิมของตัวแปรเดิมไว้ อย่างไรก็ตามถ้าขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากันแล้ว สถิติทดสอบ Hotelling's Trace และ Pillai's Trace จะมีความแกร่ง (ธีรเดช ฉายอรุณ, 2540) ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้ Bartlett's test of Sphericity พบว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (Sig. = .000) แสดงว่า สามารถวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุได้

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุ พบว่า ตัวแปรคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนนายเรือที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน ส่วนใหญ่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม และความขยันหมั่นเพียร ส่วนการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนนายเรือ ที่มีระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้วยวิธี Dunnett T3 ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนนายเรือที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน ด้วยวิธี Dunnett T3

ตัวแปร	$\bar{x}$	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
ความซื่อสัตย์สุจริต					
ชั้นปีที่ 1	3.37	-			
ชั้นปีที่ 2	3.30	-0.0752	-		
ชั้นปีที่ 3	3.27	-0.1048	-0.0295	-	
ชั้นปีที่ 4	3.45	0.0714	0.1467	0.1762	-
ความมีสติสัมปชัญญะ					
ชั้นปีที่ 1	3.16	-			
ชั้นปีที่ 2	3.12	-0.0419	-		
ชั้นปีที่ 3	3.07	-0.0857	-0.0438	-	
ชั้นปีที่ 4	3.30	0.1448	0.1867	0.2305**	-
ความรับผิดชอบ					
ชั้นปีที่ 1	3.31	-			
ชั้นปีที่ 2	3.34	0.0286	-		
ชั้นปีที่ 3	3.19	-0.1248	-0.1533	-	
ชั้นปีที่ 4	3.43	0.1171	0.0886	0.2419	-

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน นายเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน ด้วยวิธี Dunnett T3 (ต่อ)

ตัวแปร	$\bar{x}$	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
ความยุติธรรม					
ชั้นปีที่ 1	3.25	-			
ชั้นปีที่ 2	3.32	0.0724	-		
ชั้นปีที่ 3	3.24	-0.0114	-0.0838	-	
ชั้นปีที่ 4	3.35	0.1000	0.0276	0.1114	-
ความซื่อสัตย์สุจริต					
ชั้นปีที่ 1	3.01	-			
ชั้นปีที่ 2	3.13	0.1181	-		
ชั้นปีที่ 3	3.01	0.0019	-0.1162	-	
ชั้นปีที่ 4	3.12	0.1048	-0.0133	0.1029	-
ความมีวินัย					
ชั้นปีที่ 1	3.24	-			
ชั้นปีที่ 2	3.23	-0.0076	-		
ชั้นปีที่ 3	3.13	-0.1067	-0.0990	-	
ชั้นปีที่ 4	3.39	0.1514	0.1590	0.2581**	-
ความอดทน					
ชั้นปีที่ 1	3.05	-			
ชั้นปีที่ 2	2.96	-0.0914	-		
ชั้นปีที่ 3	2.84	-0.2152**	-0.1238	-	
ชั้นปีที่ 4	3.10	0.0410	0.1324	0.2562**	-

** p < 0.01

จากตารางที่ 4.8 เมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนนายเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน โดยการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Dunnett T3 พบว่า นักเรียนนายเรือ ชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรม สูงกว่า ชั้นปีที่ 3 ใน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ พบว่า นักเรียนนายเรือชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่า ชั้นปีที่ 3 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ ความมีวินัย และความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุของคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการทหารเรือที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน

Multivariate Tests	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig
Pillai's Trace	0.384	3.294	14	194	.000
Wilks' Lambda	0.634	3.514 ^a	14	192	.000
Hotelling's Trace	0.550	3.732	14	190	.000
Roy's Largest Root	0.493	6.833 ^b	7	97	.000

Box's M = 107.116, F = 1.725, df1 = 56, df2 = 29717.58, Sig. = .001

Bartlett's Likelihood Ratio = .000, Approx. Chi-Square = 633.784, df = 27, Sig. = .000

Tests of Between-Subjects Effects						
Source	Dependent Variable	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ประสบการณ์การทำงาน	ความซื่อสัตย์สุจริต	2.493	2	1.246	8.152	.001
ของข้าราชการทหารเรือ	ความมีสติสัมปชัญญะ	4.039	2	2.020	14.112	.000
	ความรับผิดชอบ	1.688	2	0.844	4.858	.010
	ความยุติธรรม	2.944	2	1.472	8.885	.000
ของข้าราชการทหารเรือ	ความขยันหมั่นเพียร	3.227	2	1.613	15.312	.000
	ความมีวินัย	2.963	2	1.482	10.131	.000
	ความอดทน	2.274	2	1.137	9.699	.000

จากตารางที่ 4.9 ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติวิเคราะห์ พบว่า เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของตัวแปรตามทั้ง 7 ตัว ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทนของข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Box's M = 107.116, Sig.=.001) การที่เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมไม่เท่ากัน อาจเกิดมาจากการแจกแจงของค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรมจริยธรรมไม่เป็นปกติ วิธีการแก้ไข คือ เปลี่ยนรูปตัวแปร (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2537) ผู้วิจัยจึงทำการเปลี่ยนรูปตัวแปรโดยใช้ค่าลอการิทึมของตัวแปรเดิม (Johnson และ Witchen, 1988, Sharma, 1996 อ้างถึงใน ชีวเดช ฉายอรุณ, 2540) โดยใช้คำสั่ง compute ในโปรแกรม SPSS แล้วทำการทดสอบด้วยสถิติ Box' M อีกครั้ง

พบว่า ค่าสถิติยังมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าผลการเปลี่ยนรูปที่ได้ไม่ดีขึ้น จึงคงรูปเดิมของตัวแปรเดิมไว้ อย่างไรก็ตามถ้าขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากันแล้ว สถิติทดสอบ Hotelling's Trace และ Pillai's Trace จะมีความแกร่ง (ธีรเดช ฉายอรุณ, 2540) ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้ Bartlett's test of Sphericity พบว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (Sig. = .000) แสดงว่า สามารถวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุได้

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุ พบว่า ตัวแปรคุณธรรมจริยธรรมทุกด้าน ของข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้วยวิธี Dunnett T3 ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ด้วยวิธี Dunnett T3

ตัวแปร	$\bar{x}$	น้อยกว่า 6 ปี	6 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
ความซื่อสัตย์สุจริต				
น้อยกว่า 6 ปี	3.33	-		
6 – 10 ปี	3.41	0.0819	-	
มากกว่า 10 ปี	3.69	0.3600**	0.2781	-
ความมีสติสัมปชัญญะ				
น้อยกว่า 6 ปี	3.11	-		
6 – 10 ปี	3.29	0.1829	-	
มากกว่า 10 ปี	3.59	0.4762**	0.2933**	-
ความรับผิดชอบ				
น้อยกว่า 6 ปี	3.39	-		
6 – 10 ปี	3.51	0.1238	-	
มากกว่า 10 ปี	3.70	0.3086**	0.1848	-
ความยุติธรรม				
น้อยกว่า 6 ปี	3.26	-		
6 – 10 ปี	3.44	0.1848	-	
มากกว่า 10 ปี	3.67	0.4095**	0.2248	-

ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ด้วยวิธี Dunnett T3 (ต่อ)

ตัวแปร	$\bar{x}$	น้อยกว่า 6 ปี	6 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
ความขยันหมั่นเพียร				
น้อยกว่า 6 ปี	3.14	-		
6 – 10 ปี	3.40	0.2552	-	
มากกว่า 10 ปี	3.57	0.4267**	0.1714	-
ความมีวินัย				
น้อยกว่า 6 ปี	3.29	-		
6 – 10 ปี	3.50	0.2122	-	
มากกว่า 10 ปี	3.70	0.4114**	0.1992	-
ความอดทน				
น้อยกว่า 6 ปี	3.12	-		
6 – 10 ปี	3.31	0.1962	-	
มากกว่า 10 ปี	3.48	0.3600**	0.1638	-

** p < 0.01

จากตารางที่ 4.10 เมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน โดยการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Dunnett T3 พบว่า ข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 6 ปี ทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 6 - 10 ปีใน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนที่ 3 สรุปผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ

การศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณในประเด็น ต่าง ๆ ได้แก่

1. คุณธรรมจริยธรรมที่ควรมีสำหรับราชนาวีไทย
2. การเปรียบเทียบระดับคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน ของราชนาวีไทย ดังนี้

- 2.1 ระหว่างนักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ
- 2.2 นักเรียนเตรียมทหาร ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน
- 2.3 นักเรียนนายเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน
- 2.4 ข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่าข้อมูลเชิงปริมาณดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 สรุปผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ

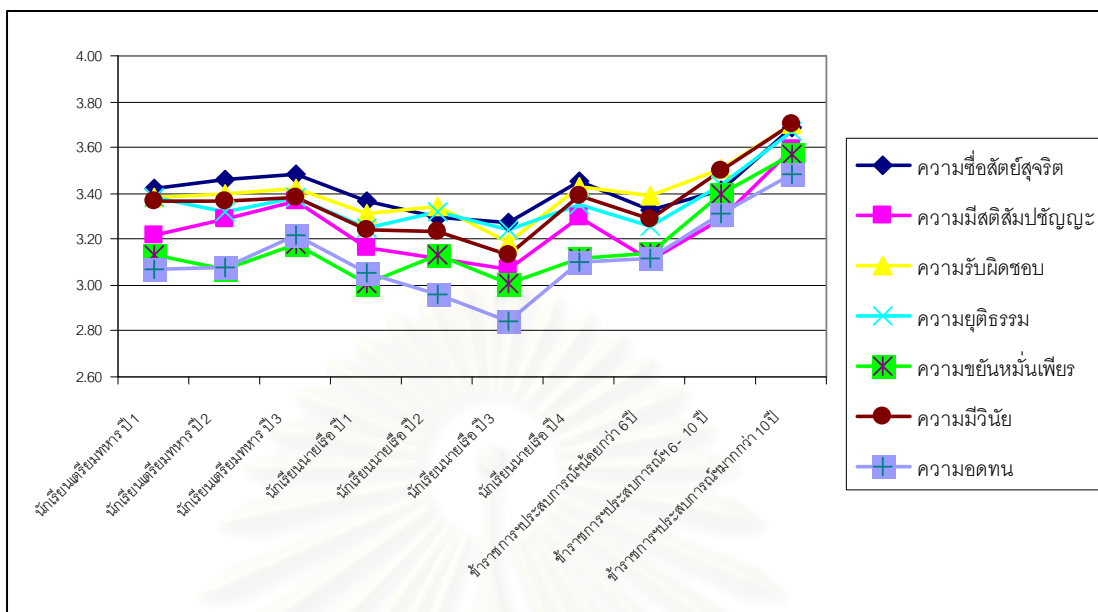
ประเด็น	ผลการศึกษา
1. คุณธรรมจริยธรรมที่ควรมีสำหรับราชนาวีไทย	<ul style="list-style-type: none"> - ความซื่อสัตย์สุจริต - ความมีสติสัมปชัญญะ - ความรับผิดชอบ - ความขยันหมั่นเพียร - ความมีวินัย - ความอดทน - ความยุติธรรม
2. การเปรียบเทียบระดับคุณธรรมจริยธรรมระหว่าง	
2.1 นักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่านักเรียนนายเรือ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความมีวินัยและความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2. ข้าราชการทหารเรือ มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่านักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความขยันหมั่นเพียร และความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. ข้าราชการทหารเรือ มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรม สูงกว่านักเรียนนายเรือ ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2.2 นักเรียนเตรียมทหารที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรม สูงกว่าชั้นปีที่ 1 ใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีสติสัมปชัญญะและด้านความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. นักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรม สูงกว่าชั้นปีที่ 2 ในด้านความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.11 สรุปผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ (ต่อ)

ประเด็น	ผลการศึกษา
2.3 นักเรียนนายเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน	<p>1. นักเรียนนายเรือ ชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่าชั้นปีที่ 3 ใน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01</p> <p>2. นักเรียนนายเรือชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่าชั้นปีที่ 3 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ ความมีวินัย และความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01</p>
2.4 ข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกัน	<p>1. ข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 6 ปี ทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01</p> <p>2. ข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 6 -10 ปีใน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01</p>

สรุปการเปรียบเทียบคะแนนคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 7 ด้านของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นปีของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ระดับชั้นปีของนักเรียนนายเรือ และประสบการณ์การทำงานของข้าราชการทหารเรือ ตามแสดงดังภาพที่ 4.1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4.1 กราฟแสดงระดับคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 7 ด้านของกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามระดับชั้นปีและประสบการณ์การทำงาน

จากภาพที่ 4.1 พบว่า ระดับคุณธรรมจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างมีระดับที่สูงขึ้นตามระดับชั้นปีและประสบการณ์ ยกเว้นระดับคุณธรรมจริยธรรมในช่วงชั้นปีที่ 3 ของนักเรียนนายเรือ มีระดับคุณธรรมจริยธรรมที่ลดลง

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (informal interview) กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ด้วยวิธีการบันทึกเทป (ได้รับการอนุญาตและเต็มใจให้บันทึกเทปได้) พร้อมจดบันทึก และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ต้องการกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิของทหารเรือ

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน เป็นเพศชาย มีอายุ 67, 50 และ 47 ปีตามลำดับ เป็นข้าราชการกองทัพเรือที่เกษียณอายุราชการแล้ว จำนวน 1 ท่าน ยังไม่เกษียณอายุราชการ จำนวน 2 ท่าน จบ

การศึกษาระดับปริญญาตรีจากโรงเรียนนายเรือ การศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท มีประสบการณ์การสอน/การทำงานเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนเตรียมทหาร หรือนักเรียนนายเรือ หรือข้าราชการทหารเรือ จำนวน 30, 22 และ 12 ปี เป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้ได้ข้อมูลดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผู้ทรงคุณวุฒิ 1)

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1 เป็นเพศชาย อายุ 67 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากโรงเรียนนายเรือ การศึกษาสูงสุดจบปริญญาโทจากประเทศอังกฤษ ปัจจุบันเกษียณอายุราชการแล้ว ด้วยชั้นยศพลเรือเอก เคยได้รับรางวัลราชการดีเด่นขณะที่ปฏิบัติราชการอยู่ในกองทัพเรือและได้รับรางวัลศิษย์เก่าดีเด่นของโรงเรียนนายเรือ มีประสบการณ์การสอน/การทำงานเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมให้แก่แก่นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ เกือบ 30 ปี ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อมูลว่า

“ครูเคยได้รับรางวัลราชการดีเด่นของหน่วยด้วย แต่จำปีพ.ศ.ไม่ได้ แล้วยังเป็นศิษย์เก่าดีเด่นของโรงเรียนนายเรืออีก ที่ได้รับคิดว่าน่าจะมาจากที่ประสบความสำเร็จในการทำงาน และทำงานให้กองทัพเรืออย่างเต็มที่ที่สุดความสามารถ ...ในเรื่องการสอน การอบรมกับรุ่นน้อง ๆ ครูมักเน้นให้เขามีคุณธรรม ทำมาประจำ ประมาณเกือบ 30 ปีได้”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

2. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผู้ทรงคุณวุฒิ 2)

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 เป็นเพศชาย อายุ 50 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากโรงเรียนนายเรือ การศึกษาสูงสุดจบปริญญาโทจากประเทศสหรัฐอเมริกา ปัจจุบันชั้นยศพลเรือโท ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการหน่วยขึ้นตรงหน่วยหนึ่งของกองทัพเรือ ประสบการณ์การทำงานในกองทัพเรือ 36 ปี มีประสบการณ์การสอน/การทำงานเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมให้แก่แก่นักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ 22 ปี เป็นผู้มีจิตใจดี เป็นที่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมของนายทหารนักเรียนหลักสูตรเสนาธิการทหารเรือและนักศึกษาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพเรือ

“ครูสนใจและสอนเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนเตรียมทหารตั้งแต่ชั้นยศเรือเอกแล้ว และให้การอบรมกับนักเรียนนายเรืออีกหลายปี ปัจจุบันยังชอบจัดกิจกรรม

เกี่ยวกับการทำบุญให้แก่ข้าราชการของหน่วยเป็นประจำ...มีแต่คนชอบว่าครูน่าจะไปบวชได้แล้ว...นายทหารนักเรียนกับนักศึกษายังชอบให้ครูเป็นที่ปรึกษาในการเขียนเอกสารวิจัยจริงๆ นี่ก็เพิ่งให้คำปรึกษาไปอีกคน ก็เรื่องเกี่ยวกับคุณธรรม”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

3. ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (ผู้ทรงคุณวุฒิ 3)

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 เป็นเพศชาย อายุ 47 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากโรงเรียนนายเรือ การศึกษาสูงสุดจบปริญญาโทสาขาการบริหารจากมหาวิทยาลัยบูรพา ปัจจุบันชั้นยศนาวาเอก ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกอง ซึ่งเป็นกองหนึ่งที่สังกัดโรงเรียนนายเรือ ประสบการณ์การทำงานในกองทัพเรือ 33 ปี มีประสบการณ์การสอน/การทำงานเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ 12 ปี เป็นผู้ที่ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ พยายามหาวิธีการต่าง ๆ เช่น ให้การอบรม การประพฤติเป็นตัวอย่างที่ดี ซึ่งการปฏิบัติของท่านนี้ได้รับการยอมรับจากนักเรียนนายเรือ ผู้บังคับบัญชาผู้ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา

“ผมว่าคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องที่สำคัญมาก โดยเฉพาะกับนักเรียนนายเรือ ซึ่งจะจบไปเป็นนายทหารหลักของกองทัพเรือ เป็นระดับผู้นำ ถ้าไม่มีคุณธรรม ก็แยกกันทั้งคนทั้งกองทัพเลย...สิ่งที่ผมพอจะทำได้ก็เพียงประพฤติเป็นตัวอย่างที่ดีให้นักเรียน ลูกน้องได้เห็น ถ้ามีโอกาสก็ให้การอบรมบ้าง แต่กับนักเรียนผมจะทำเป็นประจำ ท่านผู้บัญชาการก็เห็นด้วย”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

ส่วนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของราชนาวีไทย

การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (informal interview) กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของราชนาวีไทย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. คุณธรรมจริยธรรมของราชนาวีไทย คุณธรรมจริยธรรมตามคุณสมบัตินายทหารเรือไทย ถือว่าเป็นคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานสำหรับราชนาวีไทย (รายละเอียดตามผนวก ค) ซึ่งคุณธรรมจริยธรรมที่ควรมีสำหรับราชนาวีไทย ได้แก่ 1) ความซื่อสัตย์สุจริต 2) ความมีสติสัมปชัญญะ 3) ความรับผิดชอบ 4) ความขยันหมั่นเพียร 5) ความมีวินัย 6) ความอดทน และ 7) ความยุติธรรม จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อมูลว่า

“หลักคุณธรรมจริยธรรมของทหารเรือเรายังไม่ได้มีการกำหนดออกมาว่านี่คือหลักคุณธรรมจริยธรรมนะ แต่เราจะให้คุณสมบัตินายทหารเรือไทยเป็นแนวทางการประพฤติปฏิบัติตน...ถ้าจะยึดตามหลักการหรือตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมที่คุณศึกษามาตามหลักวิชาการมันก็ใช้ได้ และครูคุณแล้วมันก็เหมาะสมกับเราดี สอดคล้องกับคุณสมบัติของนายทหารเรือเราด้วย”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“คุณสมบัตินายทหารเรือไทย ก็ถือได้ว่าเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนของเราอยู่แล้ว...ที่คุณศึกษามาว่าตัวบ่งชี้คุณธรรม 7 ตัวนั้นเป็นคุณธรรมที่ต้องเฝ้าระวัง มันก็มีหลักการดี ภาพรวมก็สอดคล้องกับทหารเรือเราดี ก็คล้ายกับในคุณสมบัติทหารเรือไทยด้วยเหมือนกัน”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“กองทัพเรือเราให้คุณสมบัตินายทหารเรือไทยเป็นแนวทางที่ให้ข้าราชการประพฤติปฏิบัติตนเป็นภาพกว้าง ๆ ถ้าจะเจาะลึกคุณธรรมเป็นด้าน ๆ ไป ที่คุณบอกมาก็ใช้ได้ มันมีหลักการดี ภาพรวมก็สอดคล้องกับทหารเรือเรา และก็คล้ายกับคุณสมบัตินายทหารเรือเรา แต่รายละเอียดมากกว่า”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

2. ระดับคุณธรรมจริยธรรมของราชนาวีไทย ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับเรื่องระดับคุณธรรมจริยธรรมของราชนาวีไทย ได้ผลดังนี้

2.1 ระดับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ มีความแตกต่างกัน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ความคิดเห็นว่า

“คุณธรรมของแต่ละบุคคล มันแตกต่างกันอยู่แล้วด้วยแต่ละคนมีการเลี้ยงดูประสบการณ์ชีวิตที่ต่างกัน แต่จะด้านไหนมากด้านไหนน้อยกว่ากันก็ต้องศึกษาในรายละเอียดอีกที แต่โดยพื้นฐานบุคคลแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกันด้วยวัยและประสบการณ์ความมีศีลธรรมก็แตกต่างกัน”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“คนแต่ละคนแตกต่างกัน เรื่องนี้ก็ต้องแตกต่างกัน ยิ่งเด็กกับผู้ใหญ่ คนละวัยกัน

ก็ต้องมีความต่างกัน”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“คนมันต่างกันอยู่แล้ว แต่ละคนมีวิถีชีวิตที่ต่างกัน ในทุกเรื่องย่อมไม่เหมือนกัน ในศีลธรรมก็เหมือนกัน ยิ่งเด็กกับผู้ใหญ่ก็คงต้องแตกต่างกันแน่...”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

2.2 นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือและนักเรียนนายเรือที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีระดับคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกัน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ความคิดเห็นว่า

“นักเรียนได้รับการฝึกอบรม มีการเรียนรู้ก็ต้องมีคุณธรรมแตกต่างจากเดิม ชั้นปีที่ต่างกัน ก็ต้องมีคุณธรรมในแต่ละด้านแตกต่างกันบ้าง”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“นักเรียนแต่ละชั้น ในภาพรวมครูดคิดว่า ก็น่าจะมีความต่างกันนะ ก็มีตั้ง 7 ตัว คงไม่เหมือนกันหรอก”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“นักเรียนแต่ละปี ก็แตกต่างกันบางปีก็ทำตัวกันดี บางปีก็ปวดหัวจริง ๆ”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

2.3 ข้าราชการทหารเรือที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันจะมีระดับคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกัน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อมูลว่า

“ประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน ก็อาจทำให้บุคคลมีคุณธรรมต่างกันได้ ก็ได้ เรียนรู้ชีวิตที่มากขึ้น อะไรก็เปลี่ยนไปได้”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“คนที่มีประสบการณ์มากขึ้นคุณธรรม ศีลธรรมก็คงแตกต่างจากเดิม เวลาเปลี่ยนไปอะไรๆ ก็เปลี่ยนได้ทั้งนั้น”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“ข้าราชการที่มีประสบการณ์มากกับคนที่เพิ่งทำงานก็ย่อมมีความต่างกันเรื่อง
คุณธรรมบ้างเป็นของธรรมดา”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

ส่วนที่ 3 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของราชนาวิไทย
จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้ผลสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการ
พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของราชนาวิไทย แบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ราชนาวิไทยที่เป็นนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ และนักเรียนนายเรือ มี
แนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม แบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. **ด้านกองทัพเรือ** ควรมีการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนเตรียมทหาร
ในส่วนของกองทัพเรือและนักเรียนนายเรืออย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม เช่น การสอบคัดเลือก
บุคคลเข้ามาเป็นนักเรียนในส่วนของกองทัพเรือ การบรรจุบุคคลที่จะเป็นครูหรือนายทหารปกครอง
ซึ่งในส่วนของนักเรียนเตรียมทหารต้องประสานงานและร่วมมือกับกองทัพไทย สำหรับส่วนของ
นักเรียนนายเรือสามารถมอบนโยบายให้กับโรงเรียนนายเรือประสานกับหน่วยที่รับผิดชอบได้
โดยตรง นอกจากนี้ควรมีการกำหนดแนวทางการรับราชการผู้ที่จะเป็นนายทหารปกครอง โรงเรียน
นายเรือให้ชัดเจน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อมูลว่า

“กองทัพเรือต้องมีนโยบายอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมในการส่งเสริมให้มีการ
พัฒนานักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือและนักเรียนนายเรือ”

“...ตั้งแต่เรื่องการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นนักเรียน ในส่วนนี้มอบนโยบายให้กับ
โรงเรียนนายเรือได้โดยตรง”

“...ครูที่สอนและนายทหารปกครองก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่กองทัพจะต้องมีการ
คัดเลือกและกำหนดแนวทางการรับราชการไว้ ซึ่งถ้าเป็นของโรงเรียนเตรียมทหารคงต้อง
ประสานงานกับทางกองทัพไทย เขารับผิดชอบอยู่ ในส่วนที่เราทำได้เราก็ทำเอง”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“นโยบายของกองทัพเรือก็เป็นส่วนสำคัญในเรื่องนี้ ต้องกำหนดให้ชัดเจน ปฏิบัติ
ได้จริง...และในส่วนของครูหรือนายทหารปกครองก็ต้องดูแลเขาให้ดีมีความเจริญใน
หน้าที่การงาน เขาก็จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“ควรเริ่มต้นนโยบายของกองทัพเรือเลย มียุทธศาสตร์ในการพัฒนาและส่งเสริมกัน
อย่างจริงจัง มองเห็นเป็นรูปธรรมได้”

“คนที่จะมาเป็นครูสอนหรือนายทหารปกครองต้องมีการกำหนดแนวทางการ
รับราชการที่ชัดเจนให้เขา ในส่วนนี้กองทัพเรือต้องมีนโยบายมาจริงจัง”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

2. ด้านโรงเรียนเตรียมทหารและโรงเรียนนายเรือ ควรมีการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีความร่วมมือและประสานกันอย่าง
ใกล้ชิดระหว่างโรงเรียนเตรียมทหาร กับโรงเรียนนายเรือ เช่น จัดให้มีการดูงานแลกเปลี่ยนความ
คิดเห็นของบุคลากรระหว่างโรงเรียนเตรียมทหารกับโรงเรียนนายเรือ มีการกำหนดนโยบาย
ระหว่างกองทัพกับกองบัญชาการทหารสูงสุดเป็นแนวทางเดียวกันในเรื่องการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมของนักเรียน นอกจากนี้ต้องมีร่วมมือและประสานงานระหว่างโรงเรียนกับสถาบัน
ครอบครัว เช่น การจัดทำคู่มือผู้ปกครอง การแจ้งข่าวสารให้ผู้ปกครองทราบตามระยะเวลา และ
จัดประชุมผู้ปกครองของนักเรียนตามโอกาสที่เหมาะสมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ซึ่งจากการสัมภาษณ์
ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อมูลว่า

“ระหว่างโรงเรียนด้วยกันต้องมีการติดต่อประสานงานกัน จะเป็นการดูงาน หรือ
ประชุมปรึกษาหารือเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นกัน แบบพี่ๆ น้องๆ ต่างก็ทำงาน
เป้าหมายเดียวกัน”

“โรงเรียนกับบ้านต้องร่วมมือประสานงานกัน เพราะครอบครัวมีส่วนสำคัญในการ
ที่เด็กจะเป็นอย่างไร โรงเรียนจะทำฝ่ายเดียวไม่ได้ ต้องใช้ความร่วมมือกับพ่อแม่ หรือ
ผู้ปกครองของเด็ก จะจัดประชุมผู้ปกครอง มีการแจ้งเรื่องของลูกให้เขาทราบว่าอยู่
โรงเรียน ลูกเขาเป็นอย่างไร”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“ต้องมีการประสานงาน ทำงานกันเป็นทีมระหว่างโรงเรียนเตรียมทหารกับ
โรงเรียนนายเรือ แลกเปลี่ยนข้อมูล ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะแก่กัน ต้องมีการประเมินผล
ในเรื่องนี้เป็นประจำ ถ้าจะให้ดีต้องใช้นโยบายที่สอดคล้องกันไปในแนวทางเดียวกัน”

“ควรจัดการประชุมผู้ปกครองอย่างน้อยปีละครั้ง มีการแจ้งเรื่องผลการเรียน

พฤติกรรมให้ทราบ ถ้าเด็กมีปัญหาอะไรก็ร่วมมือกันแก้ไขปัญหา ต้องร่วมมือกันทั้งบ้านทั้งโรงเรียน”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“จะให้ดีต้องมีการประสานงาน ร่วมมือกันระหว่างทั้งสองโรงเรียน เหมือนกับการส่งเวรต่อ แลกเปลี่ยนข้อมูลว่าเด็กของตนเองเป็นอย่างไร มีปัญหาแบบไหน และจะแก้ไขอย่างไร มีการกำหนดให้มีการดูงานแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันก็ดี”

“เรื่องพ่อแม่ ครอบครัวยุคนี้ของเด็กก็สำคัญนะ เด็กเขาไม่ได้อยู่โรงเรียนตลอดเวลา วันหยุดเขาก็ต้องกลับบ้านไปหาครอบครัวของเขา ซึ่งที่บ้านก็ต้องเข้ามามีส่วนร่วม”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

2.2 กำหนดคุณสมบัติของครูและนายทหารปกครองที่ต้องการ แล้วประสานหน่วยที่เกี่ยวข้องแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาคัดเลือกบรรจุครูและนายทหารปกครองที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้บุคคลดังกล่าว มีความต้องการที่อยากจะสอน หรือสามารถทุ่มเทเวลาการทำงานได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อมูลว่า

“แต่ละโรงเรียนสามารถกำหนดคุณสมบัติครูและนายทหารปกครองเสนอไปยังหน่วยที่รับผิดชอบในการบรรจุได้...บรรจุเขาแล้วต้องดูแลเขาให้ดีด้วย เขาจะได้มีกำลังใจทำงาน ทำงานได้เต็มที่”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“ในการย้ายบรรจุในตำแหน่งครูหรือนายทหารปกครอง ทางโรงเรียนต้องให้ความสำคัญ ต้องเสนอไปยังหน่วยที่เกี่ยวข้องให้เขาตั้งคณะกรรมการ หรือทำอะไรก็ได้ที่จะให้โรงเรียนได้บุคคลที่ตนเองต้องการ...เขามาทำหน้าที่แล้วต้องกำหนดแนวทางการรับราชการให้เขามีความเจริญก้าวหน้าตามสิทธิที่ควรได้ จะทำให้เขามีใจทำงานไม่ต้องพะวงเรื่องตำแหน่ง”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“ผู้ที่จะมาบรรจุเป็นครูหรือนายทหารปกครองต้องมีคุณสมบัติที่ทางโรงเรียนต้องการทั้งด้านความรู้และความประพฤติ ต้องมีการคัดเลือกนะ ทางโรงเรียนจะรู้ว่าต้องการคนแบบไหนมาเป็นครูหรือนายทหารปกครอง ก็เสนอแนะไปยังที่เกี่ยวข้องได้ ...ได้

คนที่มีคุณสมบัติต้องการมาแล้วต้องดูแลให้เขามีขวัญและกำลังใจทำงานด้วย”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

2.3 จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการ ครู นายทหารปกครอง นักเรียน และบุคคลที่อุทิศเวลาตั้งใจต่อการปฏิบัติงาน การศึกษาเล่าเรียน และประพฤติปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมจริยธรรมที่ดี เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุน ชักจูงให้เห็นความสำคัญของการมีหลักคุณธรรมจริยธรรมประจำใจในการดำเนินชีวิต รวมทั้งปรับปรุงพัฒนาระบบการประกาศเกียรติคุณ และระบบการลงทัณฑ์นักเรียนให้เหมาะสมตามยุคสมัย ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อมูลว่า

“ครูเห็นด้วยกับการให้รางวัลแก่ข้าราชการ ครู นายทหารปกครอง หรือบุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรม หรือแม้แต่ตัวนักเรียนที่มีการให้โล่เกียรติคุณในเรื่องการทำคุณงามความดี เป็นแรงจูงใจที่นักเรียนเห็นผล เป็นตัวอย่างกับนักเรียนได้เป็นอย่างดี”

“การลงทัณฑ์ การตัดคะแนนหรือการลงโทษของนักเรียนก็ต้องปรับปรุงให้ทันสมัย เด็กเดี๋ยวนี้ไม่เหมือนเมื่อก่อนจะเขินดี ดูด่าแรงๆ ก็คงไม่ได้แล้ว”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“การยกย่องผู้ที่ทำคุณงามความดีให้เด็กเห็นเป็นตัวอย่างก็ดี เด็กเขาจะรู้ว่าในชีวิตถ้าทำดีก็จะได้ดี เห็นเป็นรูปธรรมเลย...แต่ควรปรับปรุงและพัฒนาการให้บางอย่างให้ไต่ยากนัก เห็นผลช้าไปก็ไม่ได้”

“เรื่องการลงโทษของนักเรียนก็ควรปรับให้ทันยุคทันสมัย เหมาะสมกับโอกาสและกาลเวลา”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“การให้รางวัลเกียรติคุณของบุคคลที่กระทำความดี ไม่ว่าจะป็นข้าราชการ ครู นายทหารปกครอง หรือนักเรียน ก็สมควรทำ...เป็นตัวอย่างให้กับนักเรียน...ให้นักเรียนได้เห็นว่าการทำดีแล้วมีผลดีอย่างไร”

“ควรมีการปรับปรุงระบบการให้รางวัลไม่ยากไป มีหลักเกณฑ์ไม่ยุ่งยาก คนทำได้มีกำลังใจ ...แล้วระบบการลงโทษนักเรียนก็ต้องนำมาปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมกับยุคสมัย เหมาะกับสภาพสังคมของเด็กในปัจจุบัน”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

2.4 มีการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เช่น ควรมีการจัดทำมาตรการในการป้องกันการใช้สื่อหรือระบบสารสนเทศที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ในระหว่างที่อยู่ในโรงเรียน และพัฒนาระบบฐานข้อมูลของนักเรียนให้ผู้ปกครองสามารถเข้าถึงได้ ด้วยระบบสารสนเทศ เป็นต้น ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อมูลว่า

“ตอนที่อยู่ในโรงเรียนต้องมีมาตรการในการควบคุมการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศต่าง เช่น การใช้อินเทอร์เน็ต การใช้โทรศัพท์มือถือ การใช้คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ต้องชี้ให้เขาใช้ไปในทางที่เป็นประโยชน์ ไม่มั่วซุ่ม...เดี๋ยวนี้เด็กกลุ่มหลงการเล่นเกมส์ บางครั้งไม่หลับไม่นอน”

“การจัดทำระบบฐานข้อมูลของเด็กนักเรียนแล้วมี password ให้ผู้ปกครองเข้าถึงข้อมูลเฉพาะเด็กของตนได้ก็สมควรทำนะ...ใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ ไม่ต้องเปลืองกระดาษด้วย”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“การควบคุมการใช้เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศนี้ก็สำคัญ ต้องมีมาตรการใช้ไม่ให้ใช้ไปในทางที่ไม่สมควร เช่น ดูหนังโป๊ เล่นเกมส์ หรือคุยสนทนาออนไลน์ โรงเรียนต้องควบคุมให้ได้ ...และทางโรงเรียนต้องใช้ระบบสารสนเทศให้เป็นประโยชน์ในการแจ้งข่าวสารกับพ่อแม่เด็ก ไม่ต้องเปลืองกระดาษ ต้นไม้ยังหายากอยู่...เดี๋ยวนี้มักมีการใช้ระบบฐานข้อมูลกันมากจะนำมาใช้กับเขาบ้างก็ดีเหมือนกัน แต่ต้องให้เหมาะสมกับโอกาสด้วยนะ”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“ต้องมีการปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการในเรื่องเทคโนโลยีที่เหมาะสม มีมาตรการที่ดี ได้ประโยชน์ในการใช้ของนักเรียน เช่น ที่ทำอยู่ที่เรื่องการใช้อินเทอร์เน็ต การใช้โทรศัพท์มือถือ...แต่ก็ยังคงตามสมัยอยู่”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

2.5 ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยและพัฒนารูปแบบการสอน สื่อการสอน รายวิชาหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะช่วยปลูกฝังและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อมูลว่า

“การส่งเสริมให้มีการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ของนักเรียนก็ดี แล้วนำผลมาใช้ในการ

พัฒนา จะได้ว่าควรพัฒนาอะไรก่อนหลัง หรือผลก่อนทำกับหลังทำแตกต่างกันอย่างไร มีแนวทางดี”

“รูปแบบการเรียนการสอน สื่อต่างๆ ต้องมีการปรับปรุงพัฒนา ...แล้วเรื่องวิชาเกี่ยวกับ เรื่องนี้ต้องเด่นชัด “

“กิจกรรมต่างๆ ก็เป็นการส่งเสริมได้เป็นอย่างดี เป็นสิ่งที่ทางโรงเรียนต้องส่งเสริมให้ มีมาก ๆ”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“การวิจัยก็สำคัญทำให้รู้เหตุรู้ผล เป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ดี ต้องส่งเสริมให้ครูอาจารย์นั้นทำ เป็นการศึกษาวิจัยในชั้นเรียน แล้วนำผลมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนเกี่ยวกับการปลูกฝัง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนตนเอง”
“...วิชาเรียนแทบไม่เหลือ ต้องเพิ่มชั่วโมงเรียน เพิ่มวิชาเรียนเข้าไปอีกก็ดี”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“การทำวิจัยในเรื่องนี้ของเรายังน้อย ควรมีการส่งเสริม แล้วนำผลมาเป็นแนวทางในการพัฒนา จะได้ประโยชน์มาก”

“ต้องส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอน การใช้สื่อต่าง ๆ ตลอดจนกิจกรรมของนักเรียน ในเรื่องที่จะพัฒนาและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

3. ด้านหลักสูตร ควรมีการดำเนินการในด้านหลักสูตร ดังนี้

3.1 ควรจัดให้มีการเรียนการสอนจริยศึกษาไว้ในทุกชั้นปี โดยจัดวิชาให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละชั้น การสอนอาจจะสอนโดยอนุศาสนาจารย์ หรือนิมนต์พระสงฆ์ มาสอนร่วมด้วย และจัดให้เป็นวิชาที่สามารถจะผสมผสานเข้ากับวิชาอื่นได้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อมูลว่า

“วิชาเกี่ยวกับจริยศึกษาถูกบรรจุไว้ในหลักสูตรน้อยมาก...ก็น่าจะปรับชั่วโมงมาให้มากขึ้น บรรจุไว้ทุกชั้นปีก็ยิ่งดี หรือจะเรียนผสมผสานในวิชาหลัก ๆ ได้ก็ยิ่งดีใหญ่”

“วิชาพวกนี้คนสอนให้สนุกมีน้อย..ตัวเองบรรยายเกี่ยวกับเรื่องนี้ยังต้องพัฒนาตนเองหาวิธีการถ่ายทอดให้เหมาะกับวัยของผู้ฟัง.แต่ปัจจุบันก็มีหลายคนทีสอนแล้วสนุกได้เนื้อหาที่เห็น ๆ ก็มีพระหลายองค์ที่ท่านบรรยายได้ดี จะนิมนต์มาบรรยายในบางครั้งก็ดี”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“...วิชาเรียนแทบไม่เหลือ ต้องเพิ่มชั่วโมงเรียน เพิ่มวิชาเรียนเข้าไปอีกก็ดี ...ครูก็จะ
เป็นอนุศาสนาจารย์ของเราก็มี จะเป็นพระวัดใกล้ๆ ก็ได้ หรือครูที่ชำนาญด้านนี้จะเป็น
ผู้บรรยายเองก็ได้ เช่น ครูก็บรรยายมาหลายสิบปีแล้ว”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“ต้องจัดชั่วโมงจริยศึกษาให้มากขึ้น เท่าที่มีน้อยมาก จะผสมผสานกับวิชาอื่นๆ
ให้ลงตัวก็ได้ นี่ก็กำลังคิดอยู่เหมือนกัน...ผู้สอนก็หาไม่ยาก จะเป็นครูของเราเอง
อนุศาสนาจารย์ของเราก็มีมาก หรือจะเปลี่ยนบรรยายภาคกีมนิมิตพระมาบ้าง”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

3.2 ให้มีการสอดแทรกการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในกระบวนการเรียนการสอนใน
ชั้นเรียน โดยกลวิธีในการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม สามารถสรุปได้ ดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.12 กลวิธีในการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในชั้นเรียน

คุณธรรมจริยธรรม	กลวิธีในการสอดแทรก
1. ความซื่อสัตย์สุจริต	เน้นความสำคัญของคำพูดและการกระทำที่สอดคล้องกัน การทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง การยอมรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้น การปฏิบัติตามกติกา โดยอาจยกตัวอย่างของคุณธรรมจริยธรรมที่เกิดขึ้น เป็นต้น
2. ความมีสติสัมปชัญญะ	เน้นการแก้ปัญหาในชั้นเรียน การอยู่ร่วมกันเพื่อน และการใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียน
3. ความรับผิดชอบ	วิเคราะห์ผลของการส่งงาน การรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งงานทันตามกำหนด
4. ความยุติธรรม	มิให้ความเสมอภาคกับนักเรียนเท่าเทียมกัน ไม่เลือกว่าเป็นลูกใคร
5. ความขยันหมั่นเพียร	วิเคราะห์ผลของความพยายามค้นคว้าหาความรู้ การไม่ท้อแท้และความกระตือรือร้นในการเรียน
6. ความมีวินัย	เน้นความสำคัญต่อเวลาในการเข้าชั้นเรียน เลิกเรียน การส่งรายงานภายในเวลากำหนด
7. ความอดทน	ชี้ให้เห็นว่าการทำงานทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่มจะต้องปฏิบัติงานจนสำเร็จ ไม่ทิ้งงานกลางคัน อดทนอดกลั้นต่อการช่วยการวิจารณ์

ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อมูลว่า

“ต้องมีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมเข้าไปในกระบวนการเรียนการสอน...จะยกตัวอย่างตามตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมที่เราศึกษา... ด้านความซื่อสัตย์ เน้นความสำคัญของคำพูดและการกระทำที่สอดคล้องกัน การทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง การยอมรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้น การปฏิบัติตามกติกา โดยอาจยกตัวอย่างของคุณธรรมจริยธรรมที่เกิดขึ้น เป็นต้น ด้านความมีสติสัมปชัญญะ ต้องเน้นการแก้ปัญหาในชั้นเรียน การอยู่ร่วมกันเพื่อน และการใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียน ด้านความรับผิดชอบ วิเคราะห์ผลของการส่งงาน การรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ด้านความยุติธรรม มีให้ความเสมอภาคกับนักเรียนเท่าเทียมกัน ไม่เลือกว่าเป็นลูกใคร ด้านความขยันหมั่นเพียร ใช้การวิเคราะห์ผลของความพยายามค้นคว้าหาความรู้ การไม่ท้อแท้และความกระตือรือร้นในการเรียน ด้านความมีวินัย เน้นความสำคัญต่อเวลาในการเข้าชั้นเรียน เลิกเรียน การส่งรายงานภายในเวลากำหนด และด้านความอดทน ต้องชี้ให้เห็นว่าการทำงานทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่มจะต้องปฏิบัติงานจนสำเร็จ ไม่ทิ้งงานกลางคัน อดทนอดกลั้นต่อการขู่ขู่การวิจารณ์”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“ในกระบวนการเรียนการสอนต้องมีการสอดแทรกคุณธรรมเข้าไปตลอด ให้เห็นเป็นรูปธรรม เช่น ต้องเข้าห้องสอนตรงเวลา ไม่ล่าเอียง”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“ต้องมีการสอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรมเข้าไปในกระบวนการสอน เท่าที่มีโอกาส เช่น การตรงต่อเวลาในการส่งงาน รับผิดชอบงานที่ทำให้ส่งทันตามกำหนดเวลา”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

3.3 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมปลูกจิตสำนึกเชิงคุณธรรมจริยธรรม โครงการส่งเสริมการประหยัด โครงการพัฒนาสาธารณประโยชน์ โครงการเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน เป็นต้น ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อมูลว่า

“ต้องจัดกิจกรรมหลากหลาย ให้เด็กได้ทำ เขาจะซึบซาบได้เอง การลงมือปฏิบัติเป็นการเรียนรู้ที่ดี”

“...โครงการเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน เช่น โครงการอุปสมบทหมู่ หรือการทำอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อปลูกจิตสำนึก หรือกิจกรรมส่งเสริมการประหยัดการออมทรัพย์ก็น่าสนับสนุนให้มี”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“ต้องมีกิจกรรมหลากหลาย สร้างเสริมโครงการใหม่ ๆ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน หรือ เพื่อปลูกจิตสำนึกก็ได้ เช่น การพัฒนาสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“...แม้เวลาจะมีกิจกรรมเต็ม แต่มีการส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาด้าน จิตใจ เช่นการอุปสมบทหมู่ การออมทรัพย์ของนักเรียน เป็นเรื่องดี”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

4. ด้านครูผู้สอนและนายทหารปกครอง มีอบรมครูผู้สอนและนายทหารปกครองให้มี ทักษะหรือวิธีการถ่ายทอดและการอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้งในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมได้ และซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อมูลว่า

“ต้องมีการอบรมครูกับนายทหารปกครองให้มีทั้งความรู้แลทักษะในการถ่ายทอด อบรมสั่งสอนเรื่องนี้ ถ้าทำได้ก็จะดีมาก ด้วยบุคคลเหล่านี้เป็นคนที่ใกล้ชิดกับนักเรียน เป็นตัวแบบก็ว่าได้ ต้องทำเป็นตัวอย่างที่ดี ครูที่สอนนอกจากต้องมีความรู้ในวิชาที่สอนแล้ว ต้องมีคุณธรรมจริยธรรมประจำใจด้วย แสดงแต่พฤติกรรมที่ดี เด็กเขาดูอยู่”

“นายทหารปกครองมีอิทธิพลอย่างมากกับเด็ก ต้องรู้จักการถ่ายทอดเรื่องแบบนี้ ต้องมีเทคนิคในการอบรมสั่งสอน เด็กเขาจะได้เชื่อ ต้องทำตัวให้ดีด้วยนะ เดี่ยวสอนแล้ว เขาไม่ฟัง”

“คนที่เป็นครูต้องมีจิตสำนึกในความเป็นครู ต้องชวนชวนหาความรู้อยู่เสมอ เรียนรู้ สิ่งใหม่ๆ เพื่อปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนการอบรมเด็ก”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“จะต้องมีการจัดการอบรมให้แก่บุคลากรเหล่านี้ให้เขาเกิดทักษะ วิธีการถ่ายทอด เรื่องที่ละเอียดอ่อนแบบนี้”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“คนที่จะเป็นครูเขา จะเป็นผู้สอนหรือนายทหารปกครองก็ดี ตัวครูเองต้องมี จิตสำนึกในความเป็นครู ว่าต้องมีทั้งความรู้และความดีในตัวเอง”

“ครูกับนายทหารปกครองเป็นคนที่ใกล้ชิดกับนักเรียน มีโอกาสสั่งสอนในเรื่องนี้ได้ โดยตรง เป็นต้นแบบของเด็กด้วย ดังนั้นบุคคลกลุ่มนี้ต้องมีความประพฤติดี มีเทคนิคใน

การอบรมสั่งสอน เรื่องนี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อนต้องใช้ฝีมือเหมือนกัน”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

5. ด้านตัวนักเรียน ให้จัดระบบการคัดเลือกบุคคลพลเรือนเข้ามาเป็นนักเรียนเตรียมทหาร ในส่วนของกองทัพเรืออย่างมีความยุติธรรม โดยเน้นระบบคุณธรรม ไม่ใช่ระบบอุปถัมภ์ มีการสอบคัดเลือกทั้งด้านความรู้และด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อมูลว่า

“...จะต้องเริ่มตั้งแต่คัดคนเข้ามาเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพเรือเลย ต้องสอบกันจริงจังทั้งด้านความรู้ ด้านความประพฤติ ว่ากันไปตามความเป็นจริง... เรื่องฝากก็มีบ้างแต่ต้องเส้นใหญ่จริงๆ เดี่ยวนี้ยาก มีน้อยลงมาก ...ระบบอุปถัมภ์กับสังคมไทยมันเป็นของคู่กัน”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“ต้องมีการสอบเข้ามาเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพเรือกันทั้งด้านวิชาการและความประพฤติทำกันอย่างยุติธรรมที่สุดเท่าที่จะทำได้ ...ระบบอุปถัมภ์ควรน้อย ๆ ลงบ้าง ...”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“สอบเข้าเตรียมทหารยากมากในปัจจุบัน โดยเฉพาะเหล่าทหารเรือ แต่สอบด้านวิชาการมากกว่าด้านจิตใจ ควรเน้นคะแนนพฤติกรรมด้วย อย่างละห้าสิบก็ยังมี”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

กลุ่มที่ 2 ราชนาวิไทยที่เป็นข้าราชการทหารเรือ มีแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม แบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านกองทัพเรือ ควรต้องมีการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ต้องมียุทธศาสตร์ เกี่ยวกับ

- 1) การตระหนักรู้ในความสำคัญของการมีคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการทหารเรือ
- 2) การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นค่านิยมที่ดีในหมู่ข้าราชการของกองทัพเรือ
- 3) ส่งเสริมทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการมีคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการ

- 4) มีมาตรการ/ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมข้าราชการอย่างต่อเนื่อง
- 5) ส่งเสริมให้ข้าราชการเกิดความภาคภูมิใจในการเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมของกองทัพเรือและส่งผลให้กองทัพเรือได้รับการยอมรับจากสังคมภายนอก
- 6) ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมขององค์กร จากยึดถือวัตถุดิบมาเป็นยึดถือทางด้านคุณธรรมจริยธรรมหรือด้านจิตใจ

ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อมูลว่า

“กองทัพเรือต้องกำหนดยุทธศาสตร์เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการ ให้มีความสำคัญในเรื่องนี้ มีการปลูกฝังในแนวทางที่ถูกต้อง มีการส่งเสริมทัศนคติที่ดี มีมาตรการต่าง ๆ ออกมาอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้คนที่ทำดีแล้วเขาภาคภูมิใจในสิ่งที่เขาทำ และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมขององค์กรจากการยึดถือวัตถุดิบเป็นการยึดถือด้านจิตใจ ถ้ายุทธศาสตร์ดี มีการปฏิบัติที่สามารถทำได้ก็ได้ชัยชนะแน่”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“ในเรื่องนี้ทางกองทัพเรือต้องมียุทธศาสตร์อย่างเด่นชัด ให้มีความสำคัญอย่างมาก... ต้องมีมาตรการในการพัฒนาอย่างชัดเจน มีการส่งเสริมให้ข้าราชการเห็นความสำคัญและปฏิบัติได้อย่างอัตโนมัติ ...”

“...ต้องส่งเสริมให้เขารู้สึกภาคภูมิใจในเมื่อเขาทำดี ต้องปลูกฝังทุกวิถีทางที่จะทำได้ ส่งเสริมให้ข้าราชการเกิดความภาคภูมิใจว่าถ้าทำดีกองทัพเรือจะได้ดีไปด้วย สังคมจะยอมรับทหารเรือเกิดความนิยมชมชอบ ประชาชนก็จะรัก อย่างที่เราได้รับความไว้วางใจมาในอดีต”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ของกองทัพเรือก็ดีเหมือนกัน จะได้ปฏิบัติกันถ้วนหน้า... เช่น การส่งเสริมให้ข้าราชการเห็นความสำคัญ มีการปลูกฝังในเรื่องนี้อย่างจริงจัง จะทำให้ข้าราชการเกิดทัศนคติที่ดีต่อการประพฤติปฏิบัติดี และถ้าทำดีต้องยกย่องจะทำให้เกิดความภาคภูมิใจที่จะทำความดี”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

1.2 แนวทางการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ ได้แก่

- 1) ให้มีการอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมแก่ข้าราชการ เช่น การเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม

- 2) บรรจุเนื้อหาการเรียน เรื่องคุณธรรมจริยธรรมในหลักสูตรการศึกษาทุกหลักสูตรของกองทัพเรือในทุกระดับ
- 3) กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการปฏิบัติเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการให้เป็นระเบียบปฏิบัติประจำของกองทัพเรือ (รปจ.ทร.)
- 4) ยกย่องให้เกียรติข้าราชการที่มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีเป็นแบบอย่างแก่กำลังพลของกองทัพเรือ
- 5) กวดขัน ลงโทษข้าราชการที่ขาดคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจัง
- 6) มีการประเมินผลการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการแล้วนำไปประกอบการพิจารณำาเหน็จประจำปีอย่างยุติธรรมและโปร่งใส
- 7) ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยและนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการของกองทัพเรือ
- 8) การดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชาในระดับต่าง ๆ ของกองทัพเรือ นอกจากใช้เรื่องความรู้ ชำาเงินเดือน ตำแหน่ง และระยะเวลาปีครองยศ ควรใช้เรื่องคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลเป็นหลักสำหรับประกอบการพิจารณาด้วย

ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อมูลว่า

“มีนโยบายแล้วต้องมีแนวทางปฏิบัติได้จริงด้วย ก็เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการ การบรรจุเนื้อหาเรื่องนี้อย่างในหลักสูตรของกองทัพเรือทุกระดับ กำหนดเป็น รปจ.ทร.ก็ได้ ให้รางวัลยกย่องเชิดชูกับข้าราชการดีเด่น มีการกวดขันลงโทษกันอย่างจริงจัง มีการทำวิจัยแล้วนำผลมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา การให้บำาเหน็จประจำปีและการย้ายบรรจุลงตำแหน่ง สมควรต้องนำเรื่องคุณธรรมจริยธรรมไปประกอบการพิจารณาด้วย”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“แนวทางการปฏิบัติให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ในเรื่องนี้ก็ต้องมี เช่น ส่งเสริมการทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้แล้วนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา การจัดการอบรม การจัดกิจกรรมต่างๆ จะเป็นการเข้าค่ายอบรมก็ดี ให้มีการเรียนการสอนเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในทุกหลักสูตรของกองทัพเรือ”

“...ต้องมีการกวดขัน ลงโทษผู้ที่กระทำผิดอย่างจริงจังก็เป็นวิธีหนึ่งที่ต้องดำเนินการในเรื่องการพิจารณำาเหน็จประจำปีก็ต้องใช้เรื่องนี้ประกอบการพิจารณาอย่างตรงไปตรงมาให้ได้ผลกันเห็นชัดๆ ว่าทำาดีต้องได้ดี แล้วที่สำคัญถ้านำไปใช้ในการประกอบการโยกย้ายได้ยิ่งดี ยิ่งตำแหน่งสำคัญๆ เป็นคุณสมบัติที่จำเป็นอย่างมากอย่างหนึ่ง”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“แนวทางการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ที่คิดว่าน่าจะทำได้ เช่น การจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ การส่งเสริมการทำวิจัยแล้วนำมาผลไปใช้ กวดขันลงโทษผู้ที่ทำผิดอย่างจริงจัง ผู้ที่ทำได้ต้องยกย่องเชิดชูเกียรติ ทำให้เขาภาคภูมิใจในการทำดี นำไปประกอบการพิจารณาการให้ขึ้นเงินเดือน การย้ายบรรจุ ก็ได้”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

2. ด้านหน่วยขึ้นตรงของกองทัพเรือ ควรมีการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ปรับปรุงการอบรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการให้ทันสมัย มีความน่าสนใจ โดยมีความเหมาะสมกับกาลเทศะ และวัย ของผู้เข้าอบรม ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อมูลว่า

“นขต. แต่ละหน่วยต้องมีการปรับปรุงการอบรมเรื่องศีลธรรมที่มีอยู่ให้ทันสมัย น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อหน่าย แต่การปรับปรุงต้องดูให้ถูกกาลเทศะด้วยนะ และดูวัยของผู้เข้าอบรมด้วยข้าราชการจะได้อยากเข้าร่วมอบรม ไม่หลีกเลี่ยงการอบรม”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“การอบรมเกี่ยวกับศีลธรรม แต่ละหน่วยต้องมีการปรับปรุงให้ที่น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ ให้เหมาะกับวัยของผู้เข้ารับการอบรมด้วย จะได้เป็นกิจกรรมที่เขาสนใจและอยากเข้าร่วมการอบรม”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“ต้องมีการพัฒนาปรับปรุงเรื่องการอบรมศีลธรรมให้เป็นเรื่องที่น่าสนใจ ข้าราชการอยากเข้าร่วมการอบรม”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

2.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการภายในหน่วยอย่างน้อยอาทิตย์ละ 1 ครั้ง เช่น การสัมมนาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของทหาร การออกบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ จัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม การตักบาตรในวันสำคัญภายในหน่วยงาน เป็นต้น ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อมูลว่า

“ต้องมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมเรื่องคุณธรรมจริยธรรมบ่อย ๆ อย่างน้อยอาทิตย์ละ 1 ครั้ง เป็นการกระตุ้นจิตใจ จะเป็นการจัดนิทรรศการของแต่ละหน่วย หรือการออกบำเพ็ญ

สาธารณประโยชน์ ภายในหน่วยหรือนอกสถานที่ ก็ได้ เป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ ทำให้สนุก”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“แต่หน่วยต้องมีการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝัง ส่งเสริม ในเรื่องนี้ เช่น จัดให้มีการ ตักบาตรในวันสำคัญทางศาสนาภายในหน่วย การสัมมนาเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของ ทหารก็ได้...”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“กิจกรรมที่แต่ละหน่วยจัดขึ้นได้เอง เช่น การตักบาตรในวันสำคัญทางศาสนา การ อุปสมบทหมู่ของข้าราชการในโอกาสสำคัญต่าง ๆ ก็น่าเป็นการสนับสนุนและปลูกฝังเรื่อง คุณธรรมได้นะ”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

2.3 จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการที่อุทิศเวลาตั้งใจต่อการปฏิบัติงาน และ ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมจริยธรรมที่ดี อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการ ส่งเสริมและสนับสนุน ชักจูงให้เห็นความสำคัญของการมีหลักคุณธรรมจริยธรรมประจำใจในการ ดำเนินชีวิต ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อมูลว่า

“...การยกย่องเชิดชูเกียรติให้ข้าราชการที่ทำความดี หรือให้เป็นข้าราชการดีเด่น ของแต่ละหน่วย นขต.ทร.แต่ละหน่วยก็น่ากระทำนะ”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“การให้รางวัลแก่ข้าราชการดีเด่น เป็นสิ่งที่แต่ละหน่วยสามารถพิจารณาให้แก่ ข้าราชการของตนเองได้เลย และเป็นสิ่งดีที่ทำให้ข้าราชการคนอื่นเห็นเป็นตัวอย่าง ”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“...ผู้ที่ทำดีต้องยกย่องเชิดชูเกียรติ ทำให้เขาภาคภูมิใจในการทำดี...นขต.ทร. นำไปปฏิบัติได้จริง.

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

2.4 การโยกย้ายหรือบรรจุลงตำแหน่งต่าง ๆ ของหน่วย นอกจากใช้เรื่องความรู้ ตำแหน่ง
ขั้นเงินเดือน และระยะเวลาปีครองยศ ควรใช้การพิจารณาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของบุคคล
ประกอบการพิจารณาด้วย ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อมูลว่า

“...การย้ายบรรจุในตำแหน่งต่าง ๆ ของแต่ละหน่วยต้องใช้การพิจารณาเรื่อง
คุณธรรมจริยธรรมหรือมีคะแนนความประพฤติของข้าราชการแต่ละบุคคลด้วย”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“...ให้ได้ผลกันเห็นชัดๆ ว่าทำดีต้องได้ดี...แล้วที่สำคัญถ้านำไปใช้ในการประกอบการ
โยกย้ายได้ยิ่งดี ยิ่งตำแหน่งสำคัญๆ เป็นคุณสมบัติที่จำเป็นอย่างมากอย่างหนึ่ง”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“...นอกจากจะพิจารณาเรื่องปีครองยศ ขั้นเงินเดือน ตำแหน่ง ความรู้ เรื่อง
คุณธรรมจริยธรรมของบุคคลก็ควรนำไปประกอบการพิจารณาการย้ายบรรจุลงตำแหน่งต่าง ๆ”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

2.5 กวดขัน ลงโทษข้าราชการของหน่วยที่ขาดคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจัง มีความ
ยุติธรรมและโปร่งใส ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อมูลว่า

“แต่แต่ละหน่วยต้องมีการกวดขันและลงโทษผู้ที่กระทำผิดอย่างจริงจัง ด้วยความ
ยุติธรรมและโปร่งใส”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“...ต้องมีการกวดขัน ลงโทษผู้ที่กระทำผิดอย่างจริงจังก็เป็นวิธีหนึ่งที่ต้องดำเนินการ
โดยหน่วยต้นสังกัดของข้าราชการสามารถกระทำตามสายการบังคับบัญชาได้”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“ถ้าข้าราชการภายในหน่วยกระทำผิดต้องมีการสอบสวนว่ากระทำจริง ๆ แล้วจึงมี
การลงโทษอย่างจริงจัง ต้องยุติธรรมและโปร่งใส”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

2.6 มีการประเมินผลการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการแล้วนำไปประกอบการพิจารณาบำเหน็จประจำปีอย่างยุติธรรมและโปร่งใส ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อมูลว่า

“...สำหรับการพิจารณาบำเหน็จประจำปี ทางหน่วยงานสังกัดของข้าราชการต้องใช้ผลการประเมินพฤติกรรมโดยเฉพาะเรื่องศีลธรรม มาประกอบการพิจารณาด้วย ต้องทำอย่างตรงไปตรงมา ตรวจสอบได้ และให้ความสำคัญในส่วนนี้ด้วย”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“ในเรื่องการพิจารณาบำเหน็จประจำปีก็ต้องใช้เรื่องนี้ประกอบการพิจารณาอย่างตรงไปตรงมา ให้ได้ผลกันเห็นชัดๆ ว่าทำดีต้องได้ดี ...ต้องเริ่มจากหน่วยงานสังกัดเลย”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“ต้องใช้ส่วนนี้ไปร่วมการพิจารณาบำเหน็จประจำปีด้วย ให้เห็นผลกันทันที”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

2.7 ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยและนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการภายในหน่วย ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อมูลว่า

“...อย่างที่คุณทำนี่ก็ดี ทำวิจัยกันเลย มีหลักฐาน นำผลไปใช้ได้จริง เป็นการหาข้อมูลจากสถานการณ์จริง แล้วนำไปพัฒนาปรับปรุงกันตามจริง กลับมาแล้วทำในที่ทำงานของคุณเลย...”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 1/20 มีนาคม 2551

“ผมเห็นด้วยนะที่จะนำผลการวิจัยมาใช้ เป็นการหาข้อมูลเบื้องต้น จะได้ว่ามีปัญหาตรงไหน หรือตรงไหนที่ต้องพัฒนา ก่อนหลัง จะได้จัดลำดับในการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง...แต่ละหน่วยจะมีบุคลากรที่มีความสามารถกันอยู่แล้ว นำบุคคลเหล่านี้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในด้านนี้ได้เลย”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 2/14 มีนาคม 2551

“เรื่องการนำผลการวิจัยมาใช้นี้ก็น่าสนใจ แต่ละหน่วยต้องส่งเสริมให้ทำ บุคลากรของเราก็มีความสามารถด้านนี้เยอะแยะ ทำเองใช้ผลเอง ข้อมูลจะได้ไม่รั่วไหลด้วยถ้าเป็น

เรื่องที่จะเอืยดอ่อนแบบนั้”

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3/16 มีนาคม 2551

ส่วนที่ 4 สรุปผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

การศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพในประเด็น ต่าง ๆ ได้แก่

1. คุณธรรมจริยธรรมที่ควรมีสำหรับราชนาวิไทย
2. การเปรียบเทียบระดับคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน ของราชนาวิไทย ดังนี้

2.1 ระหว่างนักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ

2.2 นักเรียนเตรียมทหาร ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน

2.3 นักเรียนนายเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน

2.4 ข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับราชนาวิไทย

จากการศึกษาพบว่าข้อมูลเชิงคุณภาพดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 สรุปผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

ประเด็น	ผลการศึกษา
1. คุณธรรมจริยธรรมที่ควรมี สำหรับราชนาวิไทย	- ความซื่อสัตย์สุจริต - ความมีสติสัมปชัญญะ - ความรับผิดชอบ - ความขยันหมั่นเพียร - ความมีวินัย - ความอดทน - ความยุติธรรม
2. การเปรียบเทียบระดับคุณธรรม จริยธรรมระหว่าง	
2.1 นักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือ และ ข้าราชการทหารเรือ	แตกต่างกัน
2.2 นักเรียนเตรียมทหาร ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน	แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 สรุปผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ (ต่อ)

ประเด็น	ผลการศึกษา
2.3 นักเรียนนายเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน	แตกต่างกัน
2.4 ข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกัน	แตกต่างกัน
3. แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมสำหรับราชนาวีไทย	<p>1. สำหรับนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือและนักเรียนนายเรือ ด้านกองทัพเรือต้องมีนโยบายเป็นรูปธรรม ด้านโรงเรียนเตรียมทหารและโรงเรียนนายเรือ มีการความร่วมมือและประสานงานระหว่าง 2 โรงเรียน และกับสถาบันครอบครัว คัดเลือกครูและนายทหารปกครอง และจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ด้านหลักสูตร บรรจุเนื้อหาจริยศึกษาและสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในชั้นเรียน ด้านครู/นายทหารปกครอง แสวงหาความรู้อยู่เสมอ และด้านตัวนักเรียน มีการสอบคัดเลือก ทั้งด้านความรู้และด้านคุณธรรมจริยธรรม</p> <p>2. สำหรับข้าราชการทหารเรือ ด้านกองทัพเรือ ต้องมียุทธศาสตร์ชัดเจน ด้านหน่วยขึ้นตรงของกองทัพเรือ จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม สนับสนุนให้มีการวิจัย และใช้ประกอบการพิจารณาบำเหน็จ การโยกย้าย และบรรจุลงตำแหน่ง</p>

ตอนที่ 3 การสังเคราะห์ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

การศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพในประเด็น ต่าง ๆ ได้แก่

1. คุณธรรมจริยธรรมที่ควรมีสำหรับราชนาวีไทย
2. การเปรียบเทียบระดับคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ

ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน ของราชนาวีไทย

ดังนี้

- 2.1 ระหว่างนักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ
- 2.2 นักเรียนเตรียมทหาร ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน
- 2.3 นักเรียนนายเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน
- 2.4 ข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่าข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 สรุปผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ

ประเด็น	ผลการศึกษา		สรุปผลการศึกษา
	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	
1. คุณธรรมจริยธรรมที่ควรมีสำหรับราชนาวิไทย	<ul style="list-style-type: none"> - ความซื่อสัตย์สุจริต - ความมีสติสัมปชัญญะ - ความรับผิดชอบ - ความขยันหมั่นเพียร - ความมีวินัย - ความอดทน - ความยุติธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ความซื่อสัตย์สุจริต - ความมีสติสัมปชัญญะ - ความรับผิดชอบ - ความขยันหมั่นเพียร - ความมีวินัย - ความอดทน - ความยุติธรรม 	สอดคล้อง
2. การเปรียบเทียบระดับคุณธรรมจริยธรรมระหว่าง			
2.1 นักเรียนเตรียมทหารนักเรียนนายเรือ กับข้าราชการทหารเรือ	แตกต่างกันบางด้าน	แตกต่างกัน	สอดคล้อง
2.2 นักเรียนเตรียมทหารที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน	แตกต่างกันบางด้าน	แตกต่างกัน	สอดคล้อง
2.3 นักเรียนนายเรือที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน	แตกต่างกันบางด้าน	แตกต่างกัน	สอดคล้อง
2.4 ข้าราชการทหารเรือที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน	แตกต่างกันบางด้าน	แตกต่างกัน	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณกับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ มีความสอดคล้องกันในทุกประเด็น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ ประการแรก เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน ของราชาราชการทหารเรือ ดังนี้ 1) ระหว่างนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ 2) นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน 3) นักเรียนนายเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน และ 4) ข้าราชการทหารเรือที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ประการที่สอง เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ ให้มีระดับสูงยิ่งขึ้น

การศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้ใช้ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจึงได้แบ่งวิธีการดำเนินการศึกษาเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ และตอนที่ 2 การศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ใช้การเลือกแบบเจาะจง (purpose sampling) เนื่องจากต้องการกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะพิเศษตรงกับปัญหาวิจัย (ศิริเดช สุชีวะ, มปป.) คือ 1) นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนเตรียมทหาร ปีการศึกษา 2550 จำนวน 165 คน ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ชั้นปี ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 - 3 ชั้นปีละ 55 คน 2) นักเรียนนายเรือที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนนายเรือ ปีการศึกษา 2550 จำนวน 280 คน ซึ่งจำแนกออกเป็น 4 ชั้นปี ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 - 4 ชั้นปีละ 70 คน และ 3) ข้าราชการทหารเรือที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนนายเรือ ปีการศึกษา 2550 ชั้นยศตั้งแต่เรือตรีขึ้นไป และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากโรงเรียนนายเรือ จำนวน 105 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ชั้นยศเรือตรี - เรือโท 2) ชั้นยศเรือเอก - นาวาตรี และ 3) ชั้นยศนาวาโทขึ้นไป กลุ่มละ 35 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ ผู้วิจัยเลือกผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนนายเรือ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนและข้าราชการทหารเรือ ที่เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรหลักของกองทัพเรือ จึงต้องศึกษาบุคคลที่มีวิถีทางการศึกษาตามแนวทางการรับราชการของนายทหารชั้นสัญญาบัตรหลักเหล่านี้ ตลอดจนข้าราชการกลุ่มนี้เป็นผู้ที่ทำหน้าที่โดยตรงในการเสริมสร้างนักเรียนอันจะเป็นกำลังหลักของกองทัพเรือ ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม ตรงตามแบบที่กองทัพเรือต้องการ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ คือ ประเภทของบุคคล ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 2) นักเรียนนายเรือ ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 และ 3) ข้าราชการทหารเรือ แบ่งเป็น ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 6 ปี, 6 - 10ปี และมากกว่า 10ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม เพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับวัดระดับคุณธรรมจริยธรรม 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีสติสัมปชัญญะ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความยุติธรรม ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความมีวินัย และด้านความอดทน ซึ่งผู้วิจัยนำแบบสอบถามของ นางลักษณีย์ วิรัชชัย และคณะ (2550) ประกอบด้วยข้อคำถาม 112 ข้อ มาตัดข้อคำถามบางข้อ เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง เหลือข้อคำถาม จำนวน 105 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้โปรแกรม SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percent) การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานคุณธรรมจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าความเบ้ (skewness) และค่าความโด่ง (kurtosis) และการเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมระหว่างประเภทของบุคคล ระดับชั้นปี และประสบการณ์การทำงาน ที่แตกต่างกัน ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุ (MANOVA)

ตอนที่ 2 การศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์แบบสัมภาษณ์กึ่งทางการ (semi-formal interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ให้ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้ 1) เป็นข้าราชการทหารเรือหรืออดีตข้าราชการทหารเรือ 2) เป็นผู้ที่มีความยินดีให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และ 3) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การสอนและมีโอกาสพัฒนาคุณธรรมแก่นักเรียนเตรียมทหารนักเรียนนายเรือ หรือข้าราชการทหารเรือ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การวิเคราะห์แบบสร้างข้อสรุป และการวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล แล้วนำเสนอเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับคุณธรรมจริยธรรมตามตัวแปรประเภทของบุคคล ระดับชั้นปีของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ระดับชั้นปีของนักเรียนนายเรือ และประสบการณ์การทำงานของข้าราชการทหารเรือ มีคุณธรรมจริยธรรมส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ($2.51 \geq \bar{x} \geq 3.50$) ยกเว้นคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการทหารเรือ ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($3.51 \geq \bar{x} \geq 4.00$)

2.ผลการเปรียบเทียบระดับคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน ระหว่างนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ พบว่า

2.1 นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่านักเรียนนายเรือ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความมีวินัยและความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ข้าราชการทหารเรือ มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่านักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความขยันหมั่นเพียร และความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ข้าราชการทหารเรือ มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรม สูงกว่านักเรียนนายเรือ ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.ผลการเปรียบเทียบระดับคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน ของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน พบว่า

3.1 นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่าชั้นปีที่ 1 ใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีสติสัมปชัญญะและด้านความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 นักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรม สูงกว่าชั้นปีที่ 2 ใน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.ผลการเปรียบเทียบระดับคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน ของนักเรียนนายเรือ ที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน พบว่า

4.1 นักเรียนนายเรือ ชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรม สูงกว่าชั้นปีที่ 3 ใน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 นักเรียนนายเรือชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรม สูงกว่าชั้นปีที่ 3 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ ความมีวินัย และความอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.ผลการเปรียบเทียบระดับคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน ของข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน พบว่า

5.1 ข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 6 ปี ทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2 ข้าราชการทหารเรือ ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 6 -10 ปีใน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และ ข้าราชการทหารเรือ มีแนวทางปฏิบัติแบ่งเป็น 2 แนวทาง ดังนี้

6.1 ราชนาวิไทยที่เป็นนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ และนักเรียนนายเรือ มีแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม แบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

6.1.1 ด้านกองทัพเรือ ควรมีการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนเตรียมทหาร ในส่วนของกองทัพเรือและนักเรียนนายเรืออย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

6.1.2 ด้านโรงเรียนเตรียมทหารและโรงเรียนนายเรือ ต้องส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีความร่วมมือและประสานกันอย่างใกล้ชิดระหว่างโรงเรียนเตรียมทหารกับโรงเรียนนายเรือ และระหว่างโรงเรียนกับสถาบันครอบครัว มีการกำหนดคุณสมบัติของครูและนายทหารปกครองที่ต้องการ แล้วประสานหน่วยที่เกี่ยวข้องแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาคัดเลือกบรรจครูและนายทหารปกครองที่มีคุณภาพ จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการ ครู นายทหารปกครองนักเรียน และบุคคลที่อุทิศเวลาตั้งใจต่อการปฏิบัติงาน การศึกษาเล่าเรียน และประพฤติปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมจริยธรรมที่ดี มีการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการทำวิจัยและพัฒนารูปแบบการสอน สื่อการสอน รายวิชาหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะช่วยปลูกฝังและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.1.3 ด้านหลักสูตร จัดให้มีการเรียนการสอนจริยศึกษาไว้ในทุกชั้นปี ให้มีการสอดแทรกการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยกลวิธีในการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม และจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่หลากหลาย

6.1.4 ด้านครูผู้สอนและนายทหารปกครอง อบรมครูผู้สอนและนายทหารปกครองให้มีทักษะหรือวิธีการถ่ายทอดและการอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้งในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมได้

6.1.5 ด้านตัวนักเรียน ให้จัดระบบการคัดเลือกบุคคลพลเรือนเข้ามาเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพเรืออย่างมีความยุติธรรม โดยเน้นระบบคุณธรรม ไม่ใช่ระบบอุปถัมภ์ มีการสอบคัดเลือก ทั้งด้านความรู้และด้านคุณธรรมจริยธรรม

6.2 ราชนาวิไทยที่เป็นข้าราชการทหารเรือ มีแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม แบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

6.2.1 ด้านกองทัพเรือ ต้องมียุทธศาสตร์เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการทหารเรือ ในเรื่อง การตระหนักรู้และให้ความสำคัญ การปลูกฝังให้เป็นค่านิยมที่ดีในหมู่ข้าราชการ ส่งเสริมทัศนคติที่ดี มีมาตรการ/ยุทธศาสตร์ในการพัฒนา ส่งเสริมให้ข้าราชการเกิดความภาคภูมิใจในการเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมของกองทัพเรือและส่งผลให้กองทัพเรือได้รับการยอมรับจากสังคมภายนอกส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมขององค์กร จากยึดถือวัตถุดิบมาเป็นยึดถือทางด้านคุณธรรมจริยธรรมหรือด้านจิตใจ โดยมีเครื่องมือการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ ได้แก่ การอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมแก่ข้าราชการ บรรจุเนื้อหาการเรียนในหลักสูตรการศึกษาทุกหลักสูตรของกองทัพเรือในทุกระดับ กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการปฏิบัติเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการให้เป็นระเบียบปฏิบัติประจำของกองทัพเรือ (รปจ.ทร.) ยกย่องให้เกียรติข้าราชการที่มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีเป็นแบบอย่างแก่กำลังพลของกองทัพเรือ กวดขัน ลงโทษข้าราชการที่ขาดคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจัง มีการประเมินผลการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการแล้วนำไปประกอบการพิจารณาบำเหน็จประจำปียุติธรรมและโปร่งใส ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยและนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการของกองทัพเรือ การดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชาในระดับต่าง ๆ ของกองทัพเรือ นอกจากใช้เรื่องความรู้ ชั้นเงินเดือน ตำแหน่ง และระยะเวลาปีครองยศ ควรใช้เรื่องคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลเป็นหลักสำหรับประกอบการพิจารณาด้วย

6.2.2 ด้านหน่วยขึ้นตรงของกองทัพเรือ มีการปรับปรุงการอบรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการให้ทันสมัย มีความน่าสนใจ โดยมีความเหมาะสมกับกาลเทศะ และวัยของผู้เข้าอบรม จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการภายในหน่วยอย่างน้อยอาทิตย์ละ 1 ครั้ง ให้มีกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการที่อุทิศเวลาตั้งใจต่อการปฏิบัติงานและประพฤติปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมจริยธรรมที่ดี อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ สำหรับการโยกย้ายหรือบรรจุลงตำแหน่งต่าง ๆ ของหน่วย นอกจากใช้เรื่องความรู้ ตำแหน่ง ชั้นเงินเดือน และระยะเวลาปีครองยศ ควรใช้การพิจารณาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลประกอบการพิจารณาด้วย มีการกวดขัน ลงโทษข้าราชการของหน่วยที่ขาดคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจัง มีความยุติธรรมและโปร่งใส รวมทั้งมีการประเมินผลการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการแล้วนำไปประกอบการพิจารณาบำเหน็จประจำปียุติธรรมและโปร่งใส และส่งเสริมให้มีการทำวิจัยและนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการภายในหน่วย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลสรุปการวิจัยที่นำเสนอข้างต้น ผลการวิจัยยังมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน ของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ พบว่า ระดับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ ตระหนักถึงความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องมีในตนเอง ซึ่งมีความสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่การงาน โดยอาชีพทหารเรือ เป็นอาชีพที่ต้องปกป้องดูแลอธิปไตยของประเทศชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ และยังต้องปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งต้องใช้คุณธรรมจริยธรรมอย่างมาก จึงต้องมีคุณธรรมจริยธรรมระดับมากอยู่ในจิตใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของนางลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ (2550) ที่ทำการศึกษาระดับคุณธรรมจริยธรรมของคนไทยจำแนกตามอาชีพ พบว่า อาชีพทหาร/ตำรวจ มีคะแนนคุณธรรมจริยธรรมรวมสูงเป็นอันดับที่สองรองลงมาจากอาชีพครูอาจารย์ และอาชีพทหาร/ตำรวจ ประเมินระดับคุณธรรมจริยธรรมของตนเอง และเพื่อนร่วมอาชีพในระดับใกล้เคียงกัน โดยส่วนใหญ่จะประเมินให้อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง

จากการศึกษา พบว่า ระดับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือมีระดับสูงขึ้นตามระดับชั้นปีและประสบการณ์ ยกเว้นระดับคุณธรรมจริยธรรมในช่วงชั้นปีที่ 3 ของนักเรียนนายเรือ มีระดับคุณธรรมจริยธรรมที่ลดลง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ บุคคลพลเรือนเมื่อสามารถสอบเข้ามาเป็นนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือแล้ว ผลการศึกษาจากโรงเรียนเตรียมทหารไม่มีผลต่อการเรียนต่อในโรงเรียนนายเรือ ระดับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ จึงมีการพัฒนาไปตามลำดับชั้น เมื่อเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในโรงเรียนนายเรือแล้ว หลักสูตรของนักเรียนนายเรือ ชั้นปีที่ 3 มีการศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่หนักกว่าระดับชั้นปีอื่นๆ โดยเฉพาะการเรียนภาคทฤษฎีในหมวดวิชาเฉพาะสาขา ด้านวิศวกรรมที่เนื้อหาที่มีความเข้มข้น รวมทั้งผลการศึกษาของนักเรียนนายเรือ ในชั้นปีนี้ ส่งผลต่อการเลือกพรรค-เหล่า ซึ่งมี 3 พรรค-เหล่า ได้แก่ พรรคนาวิน พรรคกลิน และพรรคนาวิกโยธิน โดยผู้ที่มีผลการศึกษาที่สูง จะมีสิทธิ์ในการเลือกพรรคเหล่าที่ดีด้วย และเมื่อสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือเป็นข้าราชการชั้นสัญญาบัตรของกองทัพเรือที่ต้องมีคุณสมบัตินายทหารเรือไทย ตลอดจนภาระหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและผู้ใต้บังคับบัญชา จึงทำให้ระดับคุณธรรมจริยธรรมมีพัฒนาการเป็นไปตามลำดับชั้น สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางคุณธรรมจริยธรรมเกี่ยวข้องกับการพัฒนา Superego ของบุคคล ซึ่งเป็นส่วนที่ได้รับการพัฒนาจากประสบการณ์ การอบรมสั่งสอน หรือกระบวนการสังคม

ประกิตโดยอาศัยหลักของศีลธรรม จริยธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและค่านิยมในสังคมนั้น ๆ เป็นส่วนของบุคลิกภาพที่คอยควบคุมหรือปรับการแสดงออกของ Id และ Ego ให้สอดคล้องกับความ มีเหตุผล คุณธรรมจริยธรรม Superego เป็นการพัฒนาของจิตใจตามวัย (Freud, 1933) รวมทั้งการใช้ ทฤษฎีทางสังคม (Bandura, 1977) มาเป็นตัวการกำหนดเงื่อนไขทางสังคมให้บุคคลตั้งแต่เกิดโดย นำเอาหลักการเสริมแรงและหลักการเชื่อมโยงมาอธิบายวิธีการตามลำดับขั้น ซึ่งบุคคลจะพัฒนา ข้ามขั้นไม่ได้ เพราะคนใช้เหตุผลในระดับสูงขึ้นไปจะเกิดขึ้นได้ด้วยการมีความสามารถในการใช้ เหตุผลในขั้นต่ำอยู่ก่อนแล้ว และต่อมาบุคคลจะได้รับประสบการณ์ทางสังคมใหม่ ๆ หรือเข้าใจ ความหมายของประสบการณ์เก่า ๆ ขั้นสูงต่อไปมีมากตามลำดับ ส่วนเหตุผลในขั้นต่ำก็จะถูกใช้ น้อยลงจนถูกละทิ้งไปในที่สุด (Kohlberg, 1976) สอดคล้องกับงานวิจัยของประพรทิพย์ คุณากรพิทักษ์ (2546) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลเชิงจริยธรรมกับพฤติกรรมวินัยในตนเองของ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีพฤติกรรมวินัยใน ตนเองมากกว่านักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีอื่น ๆ นักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่สูง มีพฤติกรรมวินัยในตนเอง แตกต่างกับนักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่อยู่ในชั้น ปีที่สูงมีเหตุผลเชิงจริยธรรมมากกว่านักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่ต่ำ และนักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่สูง มี เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันนักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย นักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่สูงมีเหตุผลเชิงจริยธรรมมากกว่านักศึกษาที่อยู่ในชั้นปีที่ต่ำกว่าและ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑาทิพย์ เจริญนำ (2548) ได้ศึกษาคุณลักษณะทางจริยธรรมของครูใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 6 ปี มีคุณลักษณะทางจริยธรรมด้านความเสียสละต่ำกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 6 – 15 ปี และประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Bull (1998) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อ ระดับการสนับสนุนในการใช้กฎระเบียบและการทำตามกฎระเบียบเพื่อรักษาความปลอดภัยใน โรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาของประสบการณ์ในการทำงาน และ ระดับการส่งเสริมรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและสิทธิเสรีภาพของ

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ พบว่า มีแนวทางปฏิบัติแบ่งเป็น 2 แนวทาง ได้แก่

2.1 แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของราชนาวีไทยที่เป็นนักเรียนเตรียมทหาร เหล่าทหารเรือ และนักเรียนนายเรือ มีแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ในส่วนของโรงเรียน เตรียมทหารและโรงเรียนนายเรือ ต้องส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีความร่วมมือและ ประสานกันอย่างใกล้ชิดระหว่างโรงเรียนเตรียมทหารกับโรงเรียนนายเรือ และระหว่างโรงเรียนกับ สถาบันครอบครัว มีการกำหนดคุณสมบัติของครูและนายทหารปกครองที่ต้องการ แล้วประสาน

หน่วยที่เกี่ยวข้องแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาคัดเลือกบรรจครูและนายทหารปกครองที่มีคุณภาพ จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการ ครู นายทหารปกครอง นักเรียน และบุคคลที่อุทิศเวลาตั้งใจต่อการปฏิบัติงาน การศึกษาเล่าเรียน และประพฤติปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมจริยธรรมที่ดี มีการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ อภิปรายได้ว่า อาจเป็นไปตามหลักทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของ Bandura (1977) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ของคนส่วนใหญ่เกิดจากการสังเกตตัวแบบ ซึ่งสามารถถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกได้พร้อม ๆ กัน โดยตัวแบบนี้จะทำหน้าที่ทั้งส่งเสริม หรือยับยั้งการเกิดพฤติกรรม หรือทำให้พฤติกรรมนั้นคงอยู่ได้ โดยตัวแบบนี้อาจเป็นบุคคลจริง ๆ เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง ครู/อาจารย์ หรือนายทหารปกครอง เป็นต้น หรือเป็นตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ ได้แก่ ตัวแบบที่เสนอผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ ระบบสารสนเทศต่าง ๆ ดังนั้นถ้านักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ และนักเรียนนายเรือ ได้ต้นแบบที่ดี จะเป็นการสร้างเสริมแรงจูงใจในการปรับปรุงพฤติกรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ และนักเรียนนายเรือไปในทางที่ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือและนักเรียนนายเรือควรจัดให้มีการเรียนการสอนจริยศึกษาไว้ในทุกชั้นปี ให้มีการสอดแทรกการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยกลวิธีในการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม และจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่หลากหลาย อภิปรายได้ว่า การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือและนักเรียนนายเรือรู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น มีโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพของนักเรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้มีความเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์มากขึ้น ตลอดจนการจัดกิจกรรมทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงตน แสดงความคิดเห็น เรียนรู้ที่จะเข้าใจผู้อื่น เพื่อความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ Harry C. Mc Know (อ้างใน ฉันทนา จันทร์บรรจง, 2541) ที่เชื่อว่าวิธีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมมีทั้งทางตรงและทางอ้อม การพัฒนาโดยตรง หมายถึง การพิจารณากำหนดอุดมการณ์ คุณงามความดี หรือบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ไว้อย่างแน่ชัด แล้วจึงพัฒนาบุคคลเพื่อให้เกิดสิ่งเหล่านั้น ส่วนการพัฒนาทางอ้อม หมายถึง การที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม มีเสรีภาพในการพูด การแสดงความคิดเห็น การได้รับการยอมรับ และการปลอดภัยจากการถูกลงโทษ และการกล่าวหาต่าง ๆ ซึ่งทั้งสองวิธีนี้ควรกระทำควบคู่กันไป จะทำให้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือและนักเรียนนายเรือเป็นไปในทางที่กองทัพเรือต้องการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของนางลักษณะ วิรัชชัย และคณะ (2550) ที่ได้ศึกษาเชิงทดลอง โดยการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในกระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการและการบันทึกไดอารี่ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 - 3 พบว่า นักเรียนมี

คุณธรรมจริยธรรมในระดับดีทั้งจากการประเมินตนเอง และการประเมินโดยผู้ปกครอง กลุ่มที่ได้รับ การสอนแบบบูรณาการและกระบวนการกลุ่ม และใช้การบันทึกไดอารี่สัปดาห์จะอธิษฐานมีคะแนนเฉลี่ย ของคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้นสูงสุด และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นเส้นตรงจากการวัดรวม 3 ครั้ง ใน ภาพรวม มีนักเรียนร้อยละ 23.8 – 34.93 ที่มีการเปลี่ยนแปลงคุณธรรมจริยธรรมตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไป

2.2 แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของราชานาวีไทยที่เป็นข้าราชการทหารเรือ มี แนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สำหรับหน่วยขึ้นตรงของกองทัพเรือ ต้องมีจัดกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการภายในหน่วยที่หลากหลาย อภิปรายได้ว่า การจัดกิจกรรมที่ ส่งเสริมให้ข้าราชการทหารเรือรู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น มีโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพของตน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้มีความเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์มากขึ้น ตลอดจนการ จัดกิจกรรมทำให้ข้าราชการมีส่วนร่วมในการแสดงตน แสดงความคิดเห็น เรียนรู้ที่จะเข้าใจผู้อื่น เพื่อความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ที่ ฉันทนา จันทรบรรจง (2541) ได้กล่าวถึงแนวคิดของ Harry C. Mc Know ว่าวิธีการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมมีทั้งทางตรงและทางอ้อม การพัฒนาโดยตรง หมายถึง การพิจารณากำหนด อุดมการณ์ คุณงามความดี หรือบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ไว้อย่างแน่ชัด แล้วจึงพัฒนาบุคคลเพื่อให้ เกิดสิ่งเหล่านั้น ส่วนการพัฒนาทางอ้อม หมายถึง การที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม มีเสรีภาพ ในการพูด การแสดงความคิดเห็น การได้รับการยอมรับ และการปลอดภัยจากการถูกลงโทษ และ การกล่าวหาต่าง ๆ ซึ่งทั้งสองวิธีนี้ควรกระทำควบคู่กันไป จะทำให้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของข้าราชการทหารเรือเป็นไปในทางที่กองทัพเรือต้องการ

จากการศึกษา พบว่า สำหรับการโยกย้ายหรือบรรจุลงตำแหน่งต่าง ๆ ของหน่วย นอกจากใช้ เรื่องความรู้ ตำแหน่ง ชั้นเงินเดือน และระยะปีครองยศ ควรใช้การพิจารณาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของบุคคลประกอบการพิจารณาด้วย มีการกดดัน ลงโทษข้าราชการของหน่วยที่ขาด คุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจัง มีความยุติธรรมและโปร่งใส รวมทั้งมีการประเมินผลการประพฤติ ปฏิบัติตนของข้าราชการแล้วนำไปประกอบการพิจารณาบำเหน็จประจำปีอย่างยุติธรรมและโปร่งใส อภิปรายได้ว่า อาจมาจากการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่ง Bandura (1977) อธิบายวิธีการและกระบวนการที่ บุคคลได้รับอิทธิพลจากสังคมทำให้เกิดการยอมรับลักษณะและกฎเกณฑ์ทางสังคมมาเป็น ลักษณะของตนโดยนำเอาหลักการเสริมแรง และหลักการเชื่อมโยงมาใช้อธิบายปรากฏการณ์ทาง สังคม ทฤษฎีนี้เชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมเป็นพัฒนาการทางจิตใจและพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ทางศีลธรรมของสังคม โดยมีแรงขับ พันฐานมาจากความต้องการทางชีวภาพ การสนองตอบต่อรางวัลและการหลีกเลี่ยงการลงโทษ จากสังคม พฤติกรรมแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในบุคคลซึ่งไม่เคยปฏิบัติเช่นนั้นมาก่อนเลย บางครั้ง

ไม่สามารถอธิบายได้โดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ แต่สามารถอธิบายได้ว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นกระบวนการเรียนรู้เกิดจากการได้เห็นแบบอย่างและอิทธิพลของรางวัลที่มีต่อการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ กระบวนการของการเกิดพฤติกรรมกระทำตามนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวการใช้ประเมินผลการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการแล้วนำไปประกอบการพิจารณาบำเหน็จประจำปีหรือมีการกวดขัน ลงโทษข้าราชการของหน่วยที่ขาดคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจัง จึงสามารถนำมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการทหารเรือได้

3. การวิจัยครั้งนี้จำนวนกลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็กทำให้การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการทดสอบจาก Box'M Test of Covariance แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นการวิจัยที่ต้องใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุ (MANOVA) ควรมีการเก็บกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากพอ

4. ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเพื่อวัดระดับคุณธรรมจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง ที่ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามของนางลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ (2550) มีค่าเท่ากับ 0.9587 ซึ่งถือว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความเที่ยงอยู่ในระดับเกณฑ์สูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยนำแบบสอบถามของนางลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ (2550) มาตัดข้อคำถาม จาก 112 ข้อ เหลือ 105 ข้อ โดยไม่กระทบโครงสร้างของแบบสอบถาม จึงส่งผลให้มีค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในอยู่ในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

การนำเสนอในตอนนี้นำเสนอโดยแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนแรก เป็นการนำเสนอข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และส่วนที่สอง เป็นการนำเสนอข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ตามรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ มีคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นที่น่าพึงพอใจ อย่างไรก็ตามโรงเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนนายเรือ และกองทัพเรือควรจะได้มีการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นสม่ำเสมอ โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน/ข้าราชการของหน่วยงานตนเอง เช่น การสอดแทรกการอบรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในชั้นเรียน สร้างทัศนคติเกี่ยวกับการทำความดีละเว้นความชั่วให้แก่ นักเรียนข้าราชการ ด้วยประสบการณ์ของตนเอง เป็นต้น

2. ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนนายเรือ มีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรมจริยธรรมทุกด้าน น้อยกว่าข้าราชการทหารเรือ และด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความมีวินัยและ ความอดทน น้อยกว่านักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ ดังนั้นโรงเรียนนายเรือ ควรปรับปรุง หลักสูตรการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาวิธีการสอนให้ถูกต้องตามหลัก วิชาการให้ได้ผลมากขึ้น ตลอดจนควรพัฒนาและปรับปรุงการประเมินผล ให้สามารถวัดการ พัฒนาทางด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนนายเรือให้ได้ดียิ่งขึ้น

3. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียม ทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ จากผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นข้าราชการ ทหารเรือหรืออดีตข้าราชการทหารเรือ และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การสอนและมีโอกาสพัฒนา คุณธรรมแก่นักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือ หรือข้าราชการทหารเรือ จำนวน 3 ท่าน ผู้บริหารของกองทัพเรือ/โรงเรียนนายเรือ/โรงเรียนเตรียมทหาร สามารถนำแนวทางการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมที่ได้จากผลการวิจัยไปใช้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการ/นักเรียน ได้ อย่างเป็นรูปธรรม เช่น ใช้ประกอบการพิจารณาการโยกย้ายบรรจุลงตำแหน่ง การจัดกิจกรรม การ สอดแทรกการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ ราชนาวิไทย โดยผู้วิจัยได้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียน นายเรือ และข้าราชการทหารเรือเท่านั้น หน่วยงานอื่นๆ เช่น ทหารบก ทหารอากาศ และตำรวจ สามารถนำแนวทางการวิจัยครั้งนี้ไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการของตนเอง เช่น ทหารบก ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารบก นักเรียนนายร้อย- พระจุลจอมเกล้า และข้าราชการทหารบก เป็นต้น

2. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมี สติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระดับคุณธรรมจริยธรรมด้านอื่น ๆ ของนักเรียน เตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ เช่น ความเป็นผู้นำ ความเสียสละ และความรักชาติ เป็นต้น

3. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรอิสระ ได้แก่ ประเภทของบุคคล ระดับชั้นปี และ ประสบการณ์การทำงาน ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่น่าจะมีความสัมพันธ์กับ ระดับคุณธรรมจริยธรรม เช่น กฎระเบียบของโรงเรียน/หน่วยงาน สัมพันธภาพระหว่างผู้บังคับบัญชา กับผู้ใต้บังคับบัญชา และสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกโรงเรียน/หน่วยงาน เป็นต้น

4. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดยการสัมภาษณ์แบบ กึ่งทางการจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นข้าราชการทหารเรือหรืออดีตข้าราชการทหารเรือ และเป็นผู้ที่มี ประสบการณ์การสอนและมีโอกาสพัฒนาคุณธรรมแก่นักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือ หรือ ข้าราชการทหารเรือ จำนวน 3 ท่าน ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาแนวทางการพัฒนาจากผู้ที่มี วิทยุวุฒิ และคุณวุฒิที่แตกต่างกันและครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม

5. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระดับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเตรียมทหารเหล่า ทหารเรือ นักเรียนนายเรือ และข้าราชการทหารเรือ ซ้ำทุกๆ ปี เพราะสภาพเศรษฐกิจ สังคมมีการ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งจะทำให้โรงเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนนายเรือ และกองทัพเรือ ควบคุมดูแลความประพฤตินักเรียนและข้าราชการของตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. (2538). *การจัดจริยศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2531). *การประเมินคุณลักษณะทางจิตพิสัย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กองการกำลังพล โรงเรียนนายเรือ. (2550). *บัญชีพลโรงเรียนนายเรือ*. สมุทรปราการ: โรงเรียนนายเรือ
- กัลยา ศรีปาน. (2542). *การศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนบุญเลิศอนุสรณ์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จารุวรรณ พานทอง. (2536). *การเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- จุฑาทิพย์ เจริญนำ. (2548). *การศึกษาคุณลักษณะทางจริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ฉันทนา จันทร์บรรจง. (2541). *การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม*. รายงานการวิจัยเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ. (อัดสำเนา)
- ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. (2524). *คุณธรรมและจริยธรรม หลักการและวิธีการพัฒนาจริยศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิม. (2520). *จริยธรรมของเยาวชนไทย*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). *ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น*. รายงานการวิจัย ฉบับที่ 26. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2543). *ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม การวิจัย และการพัฒนาบุคคล*. ตำราชั้นสูงทางจิตวิทยา และพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จิตติภัทร สิงห์ล้ำเลิศ. (2547). *การศึกษาจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ธงชัย สันติวงษ์. (2532). *องค์การและการบริหาร*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธาริณี มลารวม. (2547). *คุณลักษณะเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 และ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีรเดช ฉายอรุณ. (2540). *ข้อตกลงในการทดสอบ MANOVA และ Discriminat Analysis: สาระสำคัญการทดสอบ และแนวทางแก้ไข*. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย 10 (กรกฎาคม- ธันวาคม) :46-63.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2537). *ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น สถิติการวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทาง สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ. (2550). *โครงการวิจัยเรื่องตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม: การพัฒนา และพัฒนาการ*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (อัคราเนา) นวลละออ แสงสุข. (2544). *การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง*. รายงานการวิจัย ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิตา ชูโต. (2540). *การวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพมหานคร: พี เอ็น การพิมพ์.
- นิตา ชูโต. (2548). *การวิจัยเชิงคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรินต์โพร จำกัด.
- บุญช่วย ประมวล. (2546). *จริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตพระอภัยมณี สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดระยอง*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญรอด สมทัศน์. (2550). *ความคาดหวังของรัฐบาลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกองทัพเรือ*. กรุงเทพมหานคร: กองทัพเรือ. (อัคราเนา)
- ประจวบ รัตนธรรมาภิบาล. (2545). *ศึกษาพฤติกรรมด้านจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 11*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประพรทิพย์ คุณากรพิทักษ์. (2546). *ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลเชิงจริยธรรมกับพฤติกรรม วินัยในตนเอง ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประภาศรี สีอำไพ. (2540). *พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ประสาร ศรีพงษ์เพลิง. (2548). *เปรียบเทียบการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรชูลี อาชาวอรุณ. (2525). *การพัฒนานิสัยนักศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียร์สโตร์.
- พรพิพัฒน์ เบญญศรี. (2550). *การปกครองและการปลูกฝังความเป็นผู้นำ*. นครนายก: โรงเรียนเตรียมทหาร. (อัดสำเนา)
- พศิน ปัจฉิม. (2545). *ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 10*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พระจิระวัฒน์ แก้วมะ. (2548). *การเปรียบเทียบจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความขยันหมั่นเพียร และความสามัคคี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระราชวรมุณี (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2532). *พุทธจริยธรรม*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- พระธรรมปิฎก. (2540). *คุณธรรมของครู อาจารย์ และผู้บริหาร*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บริษัท สหธรรมิกจำกัด.
- พระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาสภิกขุ). (2523). *ธรรมสำหรับครู*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุภาพใจ.
- พระเมธีธรรมมาภรณ์. (2542). *ความสัมพันธ์ระหว่างจริยศาสตร์และจริยศึกษา*. ใน *ความรู้คู่คุณธรรม: รวบรวมบทความเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พรธน เทพสุเมธานันท์. (2542). *จริยธรรมของอาจารย์และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร*. รายงานการวิจัย ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เพียงดาว มีนมนี. (2546). *การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มนัส นิมมนี. (2547). *การศึกษาการรับรู้ของนักเรียนเตรียมทหารในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- เยาวภา รักการงาน. (2535). การเปรียบเทียบการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขตภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- วรท ริมฝ่าย. (2546). คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนนายเรือ. เอกสารวิจัยนายทหารนักเรียนหลักสูตรเสนาธิการทหารเรือ. สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง.
- วัชรินทร์ น้อยพิทักษ์. (2547). ปัจจัยทางชีวสังคม ความพึงพอใจในงาน และ คักดีศรีแห่งตนที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิกิร มาสู่วัฒน์. (2550). แนวทางการพัฒนาคุณธรรมให้กับนักเรียนนายเรือ. เอกสารวิจัยนายทหารนักเรียนหลักสูตรเสนาธิการทหารเรือ. สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง กองทัพเรือ.
- วิบูลลักษณ์ สุขแป. (2540). การเปรียบเทียบจริยธรรมระหว่างนักเรียนประจำและนักเรียนไป-กลับของโรงเรียนประชามงคล (โครงการหน่วยของคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิเชียร อินทรสมพันธ์. (2546). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการบูรณาการจริยธรรมในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับครูมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วีระ บำรุงรักษ์. (2523). จริยวิทยา. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์คุณธรรม. (2548). การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในสังคม. รายงานการประชุมเสวนา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).
- สมบุญ ชิตพงศ์. (2544). การวัดและประเมินด้านคุณธรรมจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สมพิศ แซ่เฮง. (2546). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกการวิจัยและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.*
- สมเดช มุ่งเมือง. (2526). *การศึกษาธรรมจริยา 4 ประการของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- สถิตพันธ์ุ เกยานนท์. (2550). *วิสัยทัศน์และการพัฒนาดอกทัพเรือ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง. (อัดสำเนา)*
- สิทธิ จิรใจณ์. (2527). "สภาพสังคมและเศรษฐกิจจากปัญหาทางจริยธรรมและวัฒนธรรม". *ใบลาน 2* (15 ธันวาคม): 25.
- สุพล วังสิทธิ์. (2534). "องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการจริยธรรม". *วารสารแนะแนว 25*. (ธันวาคม): 31-35.
- สุรยุทธ์ จุลานนท์. (2550). *การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (อัดสำเนา)*
- อรพินท์ สันติชัย. (2549). *การศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.*
- อนุสรณ์ อรรถศิริ. (2516). *การศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมบางประการของอาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาตรีและนิสิตระดับชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร.*
- อภิชาติ ปัญญาภิตติวัฒน์. (2550). *การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมผู้นำทางทหารตามรอยพระราชจริยาวัตรและยุทธศาสตร์กองทัพเรือ. เอกสารประจำภาควิทยาลัยการทัพเรือ สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง.*
- อััจฉมา วันแดง. (2538). *เปรียบเทียบจริยธรรมของนักศึกษาครูทายาทในกลุ่มสหวิทยาลัย สังกัดกรมการฝึกหัดครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- อารมณ สุคมี. (2537). *พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.*

- อัมพวัน สวัสดิ์พงษ์. (2544). *การศึกษาคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ในโรงเรียน*.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร.
- อำนาจ ทะพิงค์แก และชยันต์ วรรณะภูติ. (2522). *ปัญหาจริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะคติของนักศึกษา*. รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร:
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

ภาษาอังกฤษ

- Bandura, A. (1977). *A Social Learning Theory*. New Jersey: Prentice Hall.
- Briks, E. (1956). *The relationships among moral reasoning perceptual orientation and self concept*. Dissertation Abstracts International. 49(11): 3271.
- Bull, H.C. (1998). *High School Administrators Perceptions of their Comfort levels with the Law of Safe Schools*. Dissertation Abstracts International. 59(32): 699-A.
- De Young, A.M. (1982). *A study of the relationships between teacher and student levels of moral reasoning in a Japanese setting*. Dissertation Abstracts International. 35(10): 3522.
- Erickson, H.Lynn. (1998). *Concept-Based Curriculum and Instruction*. California: Corwin.
- Fieser, J. (2004). *Hume's Wide View of The Virtues: His Critics and His Defense* [Online]. Available from: <http://www.utm.edu/staff/jfieser/vita/research/vice.html> [2007, August 29]
- Fowle, D.O. (1996). *The relationship of shared decision-making on teacher moral: Implications for middle school administrators* [Online]. Available from: <http://www.grad.cmu.ac.th/abstract/1996/edu/abstract/edu04055.html> [2008, Feb 30]
- Freud, S. (1933). *New Introductory Lecture on Psychoanalysis*. New York: Norton.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill.
- Kohlberg, L. (1976). "Moral Stage and Moralization: The Cognitive Development Approach." *Moral Development and Behavior*. New York: Holt Rinehart and Winston.

- Kohlberg, L. (1976). *Moral Stage and Moralization: The Cognitive Development Approach*. in *Moral Development and Behavior*. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Lowe, M. G. (1976). *Value Orientation in Counseling and Psychotherapy*. London: The control Preso Publish.
- Mischel, Waiter and Mischel, Harriet N. (1976). "A Cognitive Social-Learning Approach to morality and Self-Regulation" *Moral Development and Behavior: Theory, Research, and Social Issues*. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Piaget, J. (1969). *The psychology of the child*. New York: Besic Book.
- Rest, J. R. (1976). *New Approach in Assessing Moral Judgement*. in *Moral Development and Behavior*. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Robert , K. (1978). *A Comparision of Perceptions of School Discipline between Students, Parent, Teacher and School Administrators*. Dissertation Abstracts International. 50(12): 3826-A.
- Turiel, E. (1966). "An Experiment Test of the Sequentiality of Development Stages in the Child's Moral Judgement." *Journal of Personality and Social Psychology*. (June): 611-618.
- Walker, M.E. (1997). *A longitudinal analysis of teacher values from 1973-1994: Implications for school leaders*. New York: UMI company.
- Warshaw, R. (1978). *Moral Reasoning of Children in Fourth and Sixth Grades in Two Different Educational Environments*. Dissertation Abstracts International. 39(5): 1450-1451.
- Webster's Ninth New Collegiate Dictionary*. (1991). Springfield, Massachusetts: Merriam Webster.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง “ผลการวิเคราะห์ตัวแปรพหุของคุณธรรมจริยธรรม
เพื่อพัฒนาแนวทางการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมของราชनावีไทย”

เรียน นักเรียนเตรียมทหาร/นักเรียนนายเรือ/ข้าราชการทหารเรือ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของนักเรียนเตรียมทหาร/นักเรียนนายเรือ / ข้าราชการทหารเรือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลไปศึกษาการปฏิบัติของนักเรียนเตรียมทหาร/นักเรียนนายเรือ/ ข้าราชการทหารเรือ ขอให้ท่านช่วยตอบตามความเป็นจริง ด้วยคำตอบของท่าน ไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด ไม่มีผลกระทบต่อการเรียน/การทำงานของท่าน และไม่มีข้อเสียหายใดๆ ต่อตัวท่านหรือสถาบันการศึกษาของท่าน ข้อมูลที่ได้จะถูกเก็บเป็นความลับ และข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาการปฏิบัติของนักเรียนเตรียมทหาร/นักเรียนนายเรือ/ข้าราชการทหารเรือต่อไป

2. เนื้อหาสาระในแบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามการปฏิบัติของผู้ตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้สละเวลาอันค่าในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

น.ท.หญิงอาภรณ์ พลเสน ร.น.

นิสิต ป.โท สาขาวิจัยการศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริง

- อายุ.....ปี
- สถานภาพปัจจุบันของท่าน
 1. นักเรียนเตรียมทหาร 2. นักเรียนนายเรือ 3. ข้าราชการทหารเรือ
- ท่านกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น (กรณีเป็นนักเรียนเตรียมทหาร/นักเรียนนายเรือ)
 1. ชั้นปีที่ 1 2. ชั้นปีที่ 2 3. ชั้นปีที่ 3 4. ชั้นปีที่ 4
- ชั้นยศ (กรณีเป็นข้าราชการทหารเรือ)
 1. เรือตรี - เรือโท 2. เรือเอก - นาวาตรี 3. นาวาโทขึ้นไป
- ประสบการณ์การทำงาน (กรณีเป็นข้าราชการทหารเรือ)
 1. น้อยกว่า 6 ปี 2. 6 – 10 ปี 3. มากกว่า 10 ปี

**ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติของนักเรียนเตรียมทหาร/นักเรียนนายเรือ/
ข้าราชการทหารเรือ**

คำชี้แจง ให้ท่านสำรวจตัวท่านเองและประเมินการกระทำ หรือความคิดเห็นของท่านว่าอยู่ในระดับใด โดยให้คะแนน 1 = ตงน้อยที่สุด 4 = ตงมากที่สุด แล้วกรณำทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่มีข้อความตงกับตัวท่านมากที่สุด เช่น

การกระทำหรือความคิดเห็น	ระดับการกระทำหรือความคิดเห็น			
	1	2	3	4
	น้อยที่สุด → มากที่สุด			
0 พุดอย่าง ทำอย่าง ไม่ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา	✓			

*****

การกระทำหรือความคิดเห็น	ระดับการกระทำหรือความคิดเห็น			
	1	2	3	4
	น้อยที่สุด → มากที่สุด			
1. ท่านไม่ทุจริตต่อหน้าที่ ทำอะไรตรงไปตรงมา				
2. ท่านรักษาความลับได้ และเป็นทีไว้วางใจของผู้อื่น				
3. ท่านให้สินบนบ้างเล็กน้อย ช่วยให้งานสำเร็จลุล่วง				
4. ท่านโกหกหรือปกปิดข้อเท็จจริง เพื่อความอยู่รอดของตนเอง				
5. ท่านไม่แสวงหาผลประโยชน์ในทางที่มีชอบ				
6. ท่านรู้สึกไม่สบายใจเมื่อพูดโกหก				
7. ท่านไม่รับเงินส่วนที่แม่ค้าทอนเกิน				
8. ท่านเก็บของที่ตก มาเป็นของตนเอง หากไม่เห็นเจ้าของ				
9. ท่านทำตามทีพุดเสมอ				
10. ท่านไม่ทำอะไรทีทำให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร				
11. ท่านไม่ช่วยเหลือเพื่อน/คนในครอบครัวท่านทีขโมยของจากร้านค้า				
12. ท่านคอยเตือนเพื่อนไม่ให้คดโกงคนอื่นเสมอ				
13. แม้ว่าท่านจะมีโอกาสทีจะได้รับสินบนจากฝ่ายตงข้าม แต่ท่านไม่รับสินบนนั้น				
14. ท่านรู้สึกไม่สบายใจ เมื่อเห็นนักการเมื่องโกงประเทศชาติ				
15. ท่านคิดว่าสังคมจะสงบสุขได้ ถ้าทุกคนมีความซื่อสัตย์สุจริต				
16. ท่านไม่หลงมัวเมาไปกับสิ่งชั่วยุ				

การกระทำหรือความคิดเห็น	ระดับการกระทำหรือความคิดเห็น			
	1	2	3	4
	น้อยที่สุด → มากที่สุด			
17. ท่านใจเร็วด่วนได้ ไม่ไตร่ตรองให้ถ่วงถึ				
18. ท่านขาดความรอบคอบในการทำงาน				
19. ท่านใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผลในการตัดสินใจ				
20. ท่านคิดว่ากันไว้ดีกว่า ถ้าแยแล้วแก้ไม่ทัน				
21. บางครั้งท่านจำไม่ได้ว่าวางปากกาไว้ที่เ็น				
22. บางครั้งท่านต้องเดินไปดูว่าท่านปิดไฟแล้วหรือยังในเดือนที่แล้ว 2-3 ครั้ง				
23. ท่านเลือกรับประทานอาหารแต่สิ่งที่ดีมีประโยชน์				
24. ท่านไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนการตัดสินใจทุกครั้ง				
25. ท่านสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้ดีเสมอ				
26. แม้ว่าจะข้ามถนนที่ทางม้าลาย ท่านจะเหลียวซ้ายแลขวาให้ปลอดภัยก่อนข้ามถนน				
27. ท่านสามารถควบคุมสติได้ แม้จะเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้น				
28. ท่านสามารถหาทางแก้ไขให้ครบครันได้ เมื่อเกิดปัญหาขึ้น				
29. ท่านคอยเตือนคนในครอบครัวท่านไม่ใช้อารมณ์ในการตัดสินใจปัญหา				
30. ท่านคิดว่าปัญหาสังคมไทยลดลง หากคนคิดก่อนทำมากขึ้น				
31. ท่านปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้องครบถ้วน				
32. ท่านมุ่งมั่นที่จะทำงานในส่วนของตนให้ดี สำเร็จลุล่วงตรงเวลา				
33. ท่านรักษาผลประโยชน์ของชาติ				
34. ท่านไม่สร้างปัญหาให้แก่สังคม				
35. ท่านยอมรับผลการกระทำของตนเอง และปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น				
36. ท่านไม่หลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย				
37. ท่านเข้าประชุมทุกครั้งที่มีการประชุม				
38. ท่านร่วมมือในการทำงานของกลุ่มอย่างเต็มที่				
39. ท่านทำงานในส่วนที่ท่านได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด				
40. ท่านปฏิบัติตามภาระหน้าที่ของท่านต่อครอบครัว				
41. ท่านดูแลเอาใจใส่สมาชิกทุกคนในครอบครัวเมื่อเจ็บป่วย				
42. ท่านรักษาสุขภาพแวดล้อมรอบตัวท่านให้ดี				
43. ท่านยอมอดนดึกเพื่อทำงานส่งให้ทันตามกำหนด				
44. ท่านคอยเตือนคนรอบข้างให้ช่วยกันรับผิดชอบต่อสังคม				
45. ท่านสนับสนุนคนในครอบครัวให้รับผิดชอบต่อสิ่งที่ได้รับมอบหมายเสมอ				

การกระทำหรือความคิดเห็น	ระดับการกระทำหรือความคิดเห็น			
	1	2	3	4
	น้อยที่สุด → มากที่สุด			
46. ท่านให้ความเสมอภาคเท่าเทียมกันแก่ทุกคน				
47. ท่านฟังความรอบด้าน เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น				
48. ท่านได้แย่ง เมื่อมีการใช้อำนาจที่ไม่ถูกต้องเป็นธรรม				
49. ท่านไม่เข้าข้างคนผิด แม้จะเป็นคนใกล้ชิด				
50. ท่านทำงานโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง				
51. ท่านเคารพสิทธิของผู้อื่นเสมอ				
52. ท่านรู้สึกไม่สบายใจที่ต้องช่วยเหลือคนผิด				
53. แม้ว่าคนในครอบครัวท่านทำผิด ท่านยึดหลักความถูกต้องเสมอ				
54. ท่านไม่อยู่ฝ่ายเดียวกับองค์กรของท่าน หากองค์กรของท่านทำผิดต่อสังคม				
55. ท่านคิดว่าสังคมจะสงบสุขได้ ถ้าทุกคนในสังคมปฏิบัติตนด้วยความยุติธรรม				
56. ท่านคอยเตือนคนในครอบครัวให้ความยุติธรรมแก่คนรอบข้าง				
57. ท่านตัดสินทุกอย่างด้วยความยุติธรรมเสมอ				
58. ท่านคอยเตือนคนรอบข้างให้เคารพสิทธิของผู้อื่นเสมอ				
59. ท่านคิดว่าสังคมจะสงบสุขได้ ถ้าทุกคนไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น				
60. ท่านเห็นด้วยที่รัฐบาลตัดสินทุกอย่างด้วยความเป็นธรรม				
61. ท่านไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิต				
62. ท่านยอมอดหลับอดนอนเพื่อที่จะทำงานให้สำเร็จ				
63. ท่านรู้สึกเครียดบ้างหากต้องทำงานซ้ำๆ เป็นประจำ				
64. ท่านทำงานโดยไม่อมมือยอมแพ้				
65. ท่านคิดว่าอุปสรรคคือความท้าทายที่ต้องก้าวข้ามไปให้ได้				
66. ท่านตั้งใจที่จะขยันให้มากกว่าที่ผ่านมา				
67. ท่านรู้สึกไม่เห็นด้วยที่เพื่อนบ้านของท่านไม่ทำงาน รอที่จะถูกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล				
68. ท่านคิดว่าสังคมจะเจริญก้าวหน้าได้ ถ้าทุกคนขยันมากขึ้น				
69. ท่านสนับสนุนให้คนในครอบครัวทำงานล่วงเวลาเพิ่มขึ้น				
70. หากมีเวลาว่าง ท่านทำงานพิเศษเพิ่มเสมอ				
71. ท่านอาสาทำงานเมื่อมีเวลาว่างเสมอ				
72. ท่านไม่เคยปล่อยให้เวลาหมดไปอย่างไร้ประโยชน์				
73. ท่านใช้เวลาว่างในแต่ละวันให้เกิดประโยชน์สูงสุดเสมอ				
74. ท่านเห็นด้วยที่รัฐบาลสนับสนุนให้คนทำงานล่วงเวลามากขึ้น				

การกระทำหรือความคิดเห็น	ระดับการกระทำหรือความคิดเห็น			
	1	2	3	4
	น้อยที่สุด → มากที่สุด			
75. ท่านคอยเตือนให้คนในครอบครัวทำงาน ไม่หวังรอแต่โชคกลาง				
76. ท่านละเอียดข้อห้ามเล็ก ๆ น้อย ๆ เมื่อมีโอกาส				
77. ท่านมักหาเหตุผลเพื่อทำการฝ่าฝืนกฎระเบียบ				
78. ต้องออกกฎบังคับ ท่านจึงจะปฏิบัติตาม				
79. ท่านช่วยกันรักษาและไม่ทำลายสาธารณสมบัติ				
80. ท่านรู้จักและปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตน				
81. ท่านปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ และไม่ใช้อิทธิสิทธิ์เสมอ				
82. ท่านส่งเสริมให้คนรอบข้างปฏิบัติตามกฎหมาย				
83. ท่านไม่ทิ้งขยะในที่ไม่ควรทิ้ง				
84. ท่านไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม				
85. ท่านไม่แข่งควงขณะรอซื้ออาหารเสมอ				
86. ท่านไม่แก้ปัญหาด้วยความรุนแรงที่ขัดกับกฎหมายบ้านเมือง				
87. ท่านคอยเตือนคนในครอบครัวไม่ให้ทำอะไรที่ขัดกับกฎหมาย				
88. ท่านขยับยานพาหนะเป็นไปตามกฎจราจรอย่างสม่ำเสมอ				
89. ท่านไม่เดินลัดสนามที่ติดป้ายห้าม				
90. ท่านเห็นด้วยกับการที่รัฐบาลออกกฎหมายให้คนอยู่ภายใต้กติกา เพื่อให้สังคมสงบสุข				
91. ท่านทำงานด้วยความบากบั่นไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค				
92. ท่านควบคุมอารมณ์ได้ เมื่อมีสิ่งที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวัง				
93. ท่านหยุดกิจกรรมทุกอย่าง เมื่อรู้สึกท้อหรือเหนื่อยหน่าย				
94. ท่านรู้สึกรำคาญและหงุดหงิด เมื่อต้องร่วมงานกับคนที่ไม่ชอบ				
95. ท่านไม่โกรธ เมื่อถูกตำหนิหรือวิจารณ์ด้วยถ้อยคำที่รุนแรง				
96. แม้จะเป็นงานที่หนักมาก ท่านยังคงทำงานนั้น				
97. ท่านคอยเตือนคนรอบข้างไม่ให้ท้อแท้ต่ออุปสรรค				
98. แม้ครอบครัวมีปัญหาหนัก ท่านสามารถผ่านพ้นไปได้				
99. ท่านสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ แม้ท่านยากจนมาก				
100. แม้ท่านจะถูกกลั่นแกล้ง ท่านยังคงอยู่นิ่ง				
101. แม้ว่ารอบบ้านท่านมีเสียงรบกวนดังมาก ท่านสามารถทนได้				
102. แม้คนรอบข้างจะชวนท่านสูบบุหรี่ ท่านปฏิเสธทุกครั้ง				
103. แม้ถูกเพื่อนพุดจาจากถาง ท่านไม่ได้ตอบ				
104. ท่านยังคงทำงานนั้น แม้ว่าจะเป็งานที่ยากมาก				
105. ท่านคอยเตือนคนรอบข้างให้อดทนต่อสิ่งยั่วยุทั้งหลาย				

แนวทางการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิของทหารเรือ

เรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของราชนาวีไทย

ชื่อ – นามสกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ .....

วัน/เดือน/ปี/เวลาที่สัมภาษณ์ .....

ก. ขั้นตอนการสัมภาษณ์

- 1) แนะนำตัวผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยที่ช่วยจัดบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์
- 2) ผู้วิจัยชี้แจงเหตุผลและวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์
- 3) ขออนุญาตบันทึกเสียงและจัดบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์

ข. ขั้นตอนการสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา/สาขา .....

ชั้นยศ .....

ตำแหน่ง .....

อายุการทำงานในกองทัพเรือ ..... ปี

ประสบการณ์การสอน/การทำงานเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ..... ปี

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของราชนาวีไทย

1) ในความคิดเห็นของท่าน ท่านคิดว่าบุคคลที่เป็นทหารเรือไทยควรมีคุณธรรมจริยธรรมในด้านใดบ้าง

2) ในความคิดเห็นของท่าน ท่านคิดว่าระดับคุณธรรมจริยธรรมของราชนาวีไทยเป็นอย่างไร

ในกรณีเปรียบเทียบระหว่าง

- นักเรียนเตรียมทหารเหล่าทหารเรือ นักเรียนนายเรือ กับข้าราชการทหารเรือ
- ชั้นปีที่แตกต่างกันของนักเรียนเตรียมทหาร
- ชั้นปีที่แตกต่างกันของนักเรียนนายเรือ
- ประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันของข้าราชการทหารเรือ

3) ในความคิดเห็นของท่าน มีแนวทางในพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของราชนาวีไทยอย่างไร

ค. ขั้นการปิดการสัมภาษณ์

- 1) ขอความร่วมมือในการตรวจสอบข้อสรุปจากการสัมภาษณ์ซึ่งจัดส่งให้
- 2) แสดงความขอบคุณและมอบของที่ระลึกแก่ผู้ให้สัมภาษณ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

การปรับปรุงแบบสอบถาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

การปรับปรุงแบบสอบถาม

ตอนที่	ข้อความเดิม	รูปแบบที่แก้ไขปรับปรุง
1	ไม่มีการปรับปรุงแก้ไข	
2	15. ท่านรู้สึกผิดหวัง เมื่อองค์กรของท่าน หลอกลวงสังคม	ตัดออก (กลุ่มตัวอย่างให้คำแนะนำว่า ไม่เหมาะสมกับ กลุ่มตัวอย่าง)
	32. ท่านคิดว่าอันตรายที่เกิดจากอุบัติเหตุที่เกิด จากความประมาทในสังคมลดลง	ตัดออก (กลุ่มตัวอย่าง ให้คำแนะนำว่า ภาษาไม่ ชัดเจน)
	45. ท่านบอกคนรอบข้างให้ช่วยกันอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ	ตัดออก (กลุ่มตัวอย่าง ให้คำแนะนำว่า มีความซ้ำซ้อน กับข้อ 44)
	61. ท่านไม่ชอบใช้อำนาจเหนือผู้อื่น	ตัดออก (กลุ่มตัวอย่าง ให้คำแนะนำว่า ไม่เหมาะสม กับกลุ่มตัวอย่าง)
	77. ท่านเห็นด้วยที่รัฐบาลมีนโยบายขยายเวลา ในการทำงานต่อวันเพิ่มขึ้น	ตัดออก (กลุ่มตัวอย่าง ให้คำแนะนำว่า ไม่เหมาะสม กับกลุ่มตัวอย่าง)
	86. ท่านเห็นด้วยที่รัฐบาลส่งเสริมให้ทุกคน เคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย	ตัดออก (กลุ่มตัวอย่าง ให้คำแนะนำว่า มีความซ้ำซ้อน กับข้อ 96)
	107. ท่านคอยเตือนให้คนรอบข้างให้อดกลั้นไม่ ดื่มสุรา	ตัดออก (กลุ่มตัวอย่าง ให้คำแนะนำว่า มีความซ้ำซ้อน กับข้อ 112)

ภาคผนวก ค

คุณสมบัตินายทหารเรือไทย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

คุณสมบัตินายทหารเรือไทย

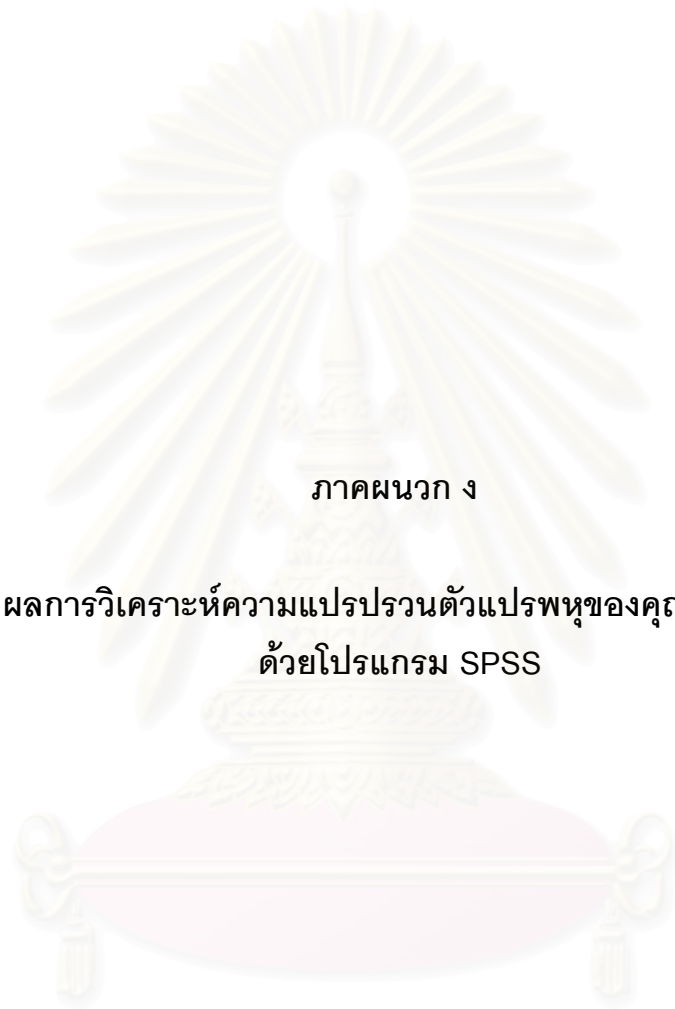
กองทัพเรือได้กำหนดคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของนายทหารเรือไทย ไว้ 5 ประการ ซึ่งถือว่าเป็นคุณธรรมพื้นฐานสำหรับนายทหารเรือไทยทุกคนที่ใช้เป็นแนวทางการประพฤติ ปฏิบัติตน ได้แก่

1. มีความรู้
  - 1.1 จะต้องขวนขวายหาความรู้และฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ
  - 1.2 รู้จักถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น
  - 1.3 รู้จักใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์

2. เป็นผู้นำทางทหาร
  - 2.1 มีลักษณะท่าทางองอาจสมเป็นทหารและมีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ
  - 2.2 มีระเบียบวินัย
  - 2.3 มีความสำนึกในหน้าที่ กล้าตัดสินใจและรับผิดชอบ
  - 2.4 มีมนุษยสัมพันธ์ดี
  - 2.5 มีจิตใจแน่วแน่ ไม่ห่อถอย
  - 2.6 มีความอดทนพากเพียรและกระตือรือร้น
  - 2.7 มีความริเริ่ม
  - 2.8 มีความเป็นธรรม
  - 2.9 มีไหวพริบ

3. มีความซื่อสัตย์และความจงรักภักดี
  - 3.1 ยึดมั่นในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ประพฤติตนอยู่ในกรอบของศีลธรรม
  - 3.2 รักษาประโยชน์ของหน่วยงานตนและเชิดชูสถาบัน ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่เหนือสิ่งอื่นใด กระทำการใด ๆ ก็เพื่อประโยชน์ของหน่วยงาน และสถาบัน

4. เป็นสุภาพบุรุษ
  - 4.1 มีความเมตตา กรุณา เสียสละ ไม่อิจฉาริษยา
  - 4.2 มีคุณธรรมและจริยธรรม
  - 4.3 มีความสุภาพอ่อนโยน
  - 4.4 รู้จักกาลเทศะ

5. มีความละเอียดรอบคอบไม่ประมาท
  - 5.1 มีสติสัมปชัญญะ ระลึกรู้และเตือนตนเองตลอดเวลา
  - 5.2 รู้จักวิเคราะห์ และใช้วิจารณญาณ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุของคุณธรรมจริยธรรม
ด้วยโปรแกรม SPSS

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุของคุณธรรมจริยธรรม
ด้วยโปรแกรม SPSS

General Linear Model ประเภทของบุคคล

Between-Subjects Factors

	Value Label	N
ประเภทของบุคคล 1	นักเรียนเตรียม ทหาร	165
2	นักเรียนนายเรือ	280
3	ข้าราชการทหารเรือ	105

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Descriptive Statistics

ประเภทของบุคคล	Mean	Std. Deviation	N	
ข้อสัถย	นักเรียนเตรียมทหาร	3.4509	.28408	165
	นักเรียนนายเรือ	3.3462	.36566	280
	ข้าราชการทหารเรือ	3.4768	.41703	105
	Total	3.4025	.35830	550
สดีสัมปชัญญะ	นักเรียนเตรียมทหาร	3.2929	.29501	165
	นักเรียนนายเรือ	3.1633	.39626	280
	ข้าราชการทหารเรือ	3.3283	.42333	105
	Total	3.2337	.38083	550
รบัผดชอบ	นักเรียนเตรียมทหาร	3.3956	.28132	165
	นักเรียนนายเรือ	3.3148	.43095	280
	ข้าราชการทหารเรือ	3.5327	.43200	105
	Total	3.3806	.40010	550
ยุดิธรรม	นักเรียนเตรียมทหาร	3.3612	.27724	165
	นักเรียนนายเรือ	3.2869	.39795	280
	ข้าราชการทหารเรือ	3.4552	.43682	105
	Total	3.3413	.37907	550
ขยััน	นักเรียนเตรียมทหาร	3.1289	.29870	165
	นักเรียนนายเรือ	3.0676	.35948	280
	ข้าราชการทหารเรือ	3.3683	.36656	105
	Total	3.1434	.36116	550
วินัย	นักเรียนเตรียมทหาร	3.3741	.29167	165
	นักเรียนนายเรือ	3.2493	.45163	280
	ข้าราชการทหารเรือ	3.4993	.41464	105
	Total	3.3345	.41353	550
อดทน	นักเรียนเตรียมทหาร	3.1240	.28455	165
	นักเรียนนายเรือ	2.9879	.40866	280
	ข้าราชการทหารเรือ	3.3016	.36993	105
	Total	3.0886	.38628	550

Box's Test of Equality of Covariance Matrices^a

Box's M	172.203
F	3.009
df1	56
df2	351364.8
Sig.	.000

Tests the null hypothesis that the observed covariance matrices of the dependent variables are equal across groups.

a. Design: Intercept+สถานภาพ

Bartlett's Test of Sphericity^a

Likelihood Ratio	.000
Approx. Chi-Square	2447.635
df	27
Sig.	.000

Tests the null hypothesis that the residual covariance matrix is proportional to an identity matrix.

- a. Design: Intercept+สถานภาพ

Multivariate Tests^c

Effect		Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.
Intercept	Pillai's Trace	.991	8735.062 ^a	7.000	541.000	.000
	Wilks' Lambda	.009	8735.062 ^a	7.000	541.000	.000
	Hotelling's Trace	113.023	8735.062 ^a	7.000	541.000	.000
	Roy's Largest Root	113.023	8735.062 ^a	7.000	541.000	.000
สถานภาพ	Pillai's Trace	.162	6.802	14.000	1084.000	.000
	Wilks' Lambda	.843	6.914 ^a	14.000	1082.000	.000
	Hotelling's Trace	.182	7.026	14.000	1080.000	.000
	Roy's Largest Root	.150	11.645 ^b	7.000	542.000	.000

- a. Exact statistic
 b. The statistic is an upper bound on F that yields a lower bound on the significance level.
 c. Design: Intercept+สถานภาพ

Levene's Test of Equality of Error Variances^a

	F	df1	df2	Sig.
ชื่อสัตย์	11.094	2	547	.000
สติสัมปชัญญะ	12.383	2	547	.000
รับผิดชอบ	14.394	2	547	.000
ยุติธรรม	14.259	2	547	.000
ขยัน	2.842	2	547	.059
วินัย	20.294	2	547	.000
อดทน	7.427	2	547	.001

Tests the null hypothesis that the error variance of the dependent variable is equal across groups.

- a. Design: Intercept+สถานภาพ

Tests of Between-Subjects Effects

Source	Dependent Variable	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	ชื่อเสียง	1.855 ^a	2	.927	7.391	.001
	สติสัมปชัญญะ	2.904 ^b	2	1.452	10.352	.000
	รับผิดชอบ	3.680 ^c	2	1.840	11.952	.000
	ยุติธรรม	2.257 ^d	2	1.128	8.055	.000
	ขยัน	6.951 ^e	2	3.476	29.404	.000
	วินัย	5.145 ^f	2	2.572	15.857	.000
	อดทน	7.812 ^g	2	3.906	28.832	.000
Intercept	ชื่อเสียง	5510.252	1	5510.252	43920.56	.000
	สติสัมปชัญญะ	4997.784	1	4997.784	35633.14	.000
	รับผิดชอบ	5477.147	1	5477.147	35580.95	.000
	ยุติธรรม	5328.806	1	5328.806	38036.95	.000
	ขยัน	4775.810	1	4775.810	40401.89	.000
	วินัย	5349.282	1	5349.282	32973.73	.000
	อดทน	4625.935	1	4625.935	34145.82	.000
สถานภาพ	ชื่อเสียง	1.855	2	.927	7.391	.001
	สติสัมปชัญญะ	2.904	2	1.452	10.352	.000
	รับผิดชอบ	3.680	2	1.840	11.952	.000
	ยุติธรรม	2.257	2	1.128	8.055	.000
	ขยัน	6.951	2	3.476	29.404	.000
	วินัย	5.145	2	2.572	15.857	.000
	อดทน	7.812	2	3.906	28.832	.000
Error	ชื่อเสียง	68.626	547	.125		
	สติสัมปชัญญะ	76.720	547	.140		
	รับผิดชอบ	84.202	547	.154		
	ยุติธรรม	76.632	547	.140		
	ขยัน	64.660	547	.118		
	วินัย	88.739	547	.162		
	อดทน	74.105	547	.135		
Total	ชื่อเสียง	6438.004	550			
	สติสัมปชัญญะ	5830.862	550			
	รับผิดชอบ	6373.556	550			
	ยุติธรรม	6219.369	550			
	ขยัน	5506.120	550			
	วินัย	6209.186	550			
	อดทน	5328.636	550			
Corrected Total	ชื่อเสียง	70.481	549			
	สติสัมปชัญญะ	79.624	549			
	รับผิดชอบ	87.882	549			
	ยุติธรรม	78.889	549			
	ขยัน	71.611	549			
	วินัย	93.884	549			
	อดทน	81.917	549			

a. R Squared = .026 (Adjusted R Squared = .023)

b. R Squared = .036 (Adjusted R Squared = .033)

c. R Squared = .042 (Adjusted R Squared = .038)

d. R Squared = .029 (Adjusted R Squared = .025)

e. R Squared = .097 (Adjusted R Squared = .094)

f. R Squared = .055 (Adjusted R Squared = .051)

g. R Squared = .095 (Adjusted R Squared = .092)

Parameter Estimates

Dependent Variable	Parameter	B	Std. Error	t	Sig.	99% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
ชื่อเสียง	Intercept	3.477	.035	100.583	.000	3.387	3.566
	[สถานภาพ=1]	-.026	.044	-.586	.558	-.140	.088
	[สถานภาพ=2]	-.131	.041	-3.223	.001	-.235	-.026
	[สถานภาพ=3]	0 ^a	.	.	.	.	.
สติสัมปชัญญะ	Intercept	3.328	.037	91.065	.000	3.234	3.423
	[สถานภาพ=1]	-.035	.047	-.756	.450	-.156	.086
	[สถานภาพ=2]	-.165	.043	-3.848	.000	-.276	-.054
	[สถานภาพ=3]	0 ^a	.	.	.	.	.
รับผิดชอบ	Intercept	3.533	.038	92.264	.000	3.434	3.632
	[สถานภาพ=1]	-.137	.049	-2.800	.005	-.264	-.011
	[สถานภาพ=2]	-.218	.045	-4.854	.000	-.334	-.102
	[สถานภาพ=3]	0 ^a	.	.	.	.	.
ยุติธรรม	Intercept	3.455	.037	94.593	.000	3.361	3.550
	[สถานภาพ=1]	-.094	.047	-2.012	.045	-.215	.027
	[สถานภาพ=2]	-.168	.043	-3.930	.000	-.279	-.058
	[สถานภาพ=3]	0 ^a	.	.	.	.	.
ขยัน	Intercept	3.368	.034	100.387	.000	3.282	3.455
	[สถานภาพ=1]	-.239	.043	-5.577	.000	-.350	-.128
	[สถานภาพ=2]	-.301	.039	-7.641	.000	-.402	-.199
	[สถานภาพ=3]	0 ^a	.	.	.	.	.
วินัย	Intercept	3.499	.039	89.026	.000	3.398	3.601
	[สถานภาพ=1]	-.125	.050	-2.490	.013	-.255	.005
	[สถานภาพ=2]	-.250	.046	-5.425	.000	-.369	-.131
	[สถานภาพ=3]	0 ^a	.	.	.	.	.
อดทน	Intercept	3.302	.036	91.915	.000	3.209	3.394
	[สถานภาพ=1]	-.178	.046	-3.864	.000	-.296	-.059
	[สถานภาพ=2]	-.314	.042	-7.448	.000	-.423	-.205
	[สถานภาพ=3]	0 ^a	.	.	.	.	.

a. This parameter is set to zero because it is redundant.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Between-Subjects SSCP Matrix

		ข้อสัถย	สดีลลปลขัณณ	รบัศดีดขอบ	ยุดีธรรม	ขยัน	วีนัย	อดทน
Hypothesis Intercept	ข้อสัถย	5510.252	5247.766	5493.675	5418.770	5129.904	5429.170	5048.769
	สดีลลปลขัณณ	5247.766	4997.784	5231.978	5160.642	4885.536	5170.547	4808.266
	รบัศดีดขอบ	5493.675	5231.978	5477.147	5402.467	5114.471	5412.837	5033.580
	ยุดีธรรม	5418.770	5160.642	5402.467	5328.806	5044.736	5339.034	4964.948
	ขยัน	5129.904	4885.536	5114.471	5044.736	4775.810	5054.419	4700.275
	วีนัย	5429.170	5170.547	5412.837	5339.034	5054.419	5349.282	4974.478
	อดทน	5048.769	4808.266	5033.580	4964.948	4700.275	4974.478	4625.935
	สธณภพ	ข้อสัถย	1.855	2.320	2.345	1.906	2.834	2.946
	สดีลลปลขัณณ	2.320	2.904	2.953	2.398	3.584	3.703	4.446
	รบัศดีดขอบ	2.345	2.953	3.680	2.872	4.952	4.301	5.346
	ยุดีธรรม	1.906	2.398	2.872	2.257	3.797	3.400	4.199
	ขยัน	2.834	3.584	4.952	3.797	6.951	5.605	7.081
	วีนัย	2.946	3.703	4.301	3.400	5.605	5.145	6.322
	อดทน	3.534	4.446	5.346	4.199	7.081	6.322	7.812
Error	ข้อสัถย	68.626	44.863	51.620	46.043	27.486	49.260	32.920
	สดีลลปลขัณณ	44.863	76.720	55.708	48.214	38.021	49.921	38.454
	รบัศดีดขอบ	51.620	55.708	84.202	58.818	40.608	58.640	42.363
	ยุดีธรรม	46.043	48.214	58.818	76.632	45.759	58.533	45.736
	ขยัน	27.486	38.021	40.608	45.759	64.660	43.138	42.437
	วีนัย	49.260	49.921	58.640	58.533	43.138	88.739	50.449
	อดทน	32.920	38.454	42.363	45.736	42.437	50.449	74.105

Based on Type III Sum of Squares

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Residual SSCP Matrix

	ข้อสัต์ย	สดีสั่มปชัฎญญะ	ร้บผดชอบ	ยุดิธรรม	ขยััน	วีนััย	อดทน	
Sum-of-Squares and Cross-Products	ข้อสัต์ย	68.626	44.863	51.620	46.043	27.486	49.260	32.920
	สดีสั่มปชัฎญญะ	44.863	76.720	55.708	48.214	38.021	49.921	38.454
	ร้บผดชอบ	51.620	55.708	84.202	58.818	40.608	58.640	42.363
	ยุดิธรรม	46.043	48.214	58.818	76.632	45.759	58.533	45.736
	ขยััน	27.486	38.021	40.608	45.759	64.660	43.138	42.437
	วีนััย	49.260	49.921	58.640	58.533	43.138	88.739	50.449
	อดทน	32.920	38.454	42.363	45.736	42.437	50.449	74.105
Covariance	ข้อสัต์ย	.125	.082	.094	.084	.050	.090	.060
	สดีสั่มปชัฎญญะ	.082	.140	.102	.088	.070	.091	.070
	ร้บผดชอบ	.094	.102	.154	.108	.074	.107	.077
	ยุดิธรรม	.084	.088	.108	.140	.084	.107	.084
	ขยััน	.050	.070	.074	.084	.118	.079	.078
	วีนััย	.090	.091	.107	.107	.079	.162	.092
	อดทน	.060	.070	.077	.084	.078	.092	.135
Correlation	ข้อสัต์ย	1.000	.618	.679	.635	.413	.631	.462
	สดีสั่มปชัฎญญะ	.618	1.000	.693	.629	.540	.605	.510
	ร้บผดชอบ	.679	.693	1.000	.732	.550	.678	.536
	ยุดิธรรม	.635	.629	.732	1.000	.650	.710	.607
	ขยััน	.413	.540	.550	.650	1.000	.569	.613
	วีนััย	.631	.605	.678	.710	.569	1.000	.622
	อดทน	.462	.510	.536	.607	.613	.622	1.000

Based on Type III Sum of Squares

Post Hoc Tests ประเภทของบุคคล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Multiple Comparisons

Dunnett T3

Dependent Variab (I) ประเภทของบุคคล (J) ประเภทของบุคคล	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	99% Confidence Interval		
				Lower Bound	Upper Bound	
ชื่อเสียง	นักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือ	.1047*	.03109	.002	.0130	.1965
	ข้าราชการทหารเรือ	-.0259	.04632	.924	-.1638	.1120
	นักเรียนนายเรือ นักเรียนเตรียมทหาร	-.1047*	.03109	.002	-.1965	-.0130
	ข้าราชการทหารเรือ	-.1306	.04619	.016	-.2681	.0069
สติสัมปชัญญะ	นักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือ	.1296*	.03299	.000	.0322	.2269
	ข้าราชการทหารเรือ	-.0353	.04727	.838	-.1760	.1054
	นักเรียนนายเรือ นักเรียนเตรียมทหาร	-.1296*	.03299	.000	-.2269	-.0322
	ข้าราชการทหารเรือ	-.1649*	.04762	.002	-.3066	-.0233
รับผิดชอบ	นักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือ	.0808	.03381	.051	-.0189	.1805
	ข้าราชการทหารเรือ	-.1371	.04751	.013	-.2786	.0044
	นักเรียนนายเรือ นักเรียนเตรียมทหาร	-.0808	.03381	.051	-.1805	.0189
	ข้าราชการทหารเรือ	-.2179*	.04940	.000	-.3648	-.0711
ยุติธรรม	นักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือ	.0743	.03212	.062	-.0204	.1691
	ข้าราชการทหารเรือ	-.0940	.04778	.144	-.2364	.0483
	นักเรียนนายเรือ นักเรียนเตรียมทหาร	-.0743	.03212	.062	-.1691	.0204
	ข้าราชการทหารเรือ	-.1683*	.04881	.002	-.3136	-.0231
ขยัน	นักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือ	.0613	.03166	.152	-.0322	.1547
	ข้าราชการทหารเรือ	-.2394*	.04267	.000	-.3662	-.1126
	นักเรียนนายเรือ นักเรียนเตรียมทหาร	-.0613	.03166	.152	-.1547	.0322
	ข้าราชการทหารเรือ	-.3006*	.04173	.000	-.4247	-.1766
วินัย	นักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือ	.1249*	.03527	.001	.0208	.2289
	ข้าราชการทหารเรือ	-.1252	.04640	.023	-.2633	.0129
	นักเรียนนายเรือ นักเรียนเตรียมทหาร	-.1249*	.03527	.001	-.2289	-.0208
	ข้าราชการทหารเรือ	-.2500*	.04864	.000	-.3945	-.1056
อดทน	นักเรียนเตรียมทหาร นักเรียนนายเรือ	.1362*	.03297	.000	.0389	.2335
	ข้าราชการทหารเรือ	-.1775*	.04236	.000	-.3035	-.0516
	นักเรียนนายเรือ นักเรียนเตรียมทหาร	-.1362*	.03297	.000	-.2335	-.0389
	ข้าราชการทหารเรือ	-.3137*	.04359	.000	-.4431	-.1843
	ข้าราชการทหารเรือ นักเรียนเตรียมทหาร	.1775*	.04236	.000	.0516	.3035
	นักเรียนนายเรือ	.3137*	.04359	.000	.1843	.4431

Based on observed means.

*. The mean difference is significant at the .01 level.

General Linear Model นักเรียนเตรียมทหารที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน

Between-Subjects Factors

	Value Label	N
ชั้นปีเตรียมทหาร	1	55
	2	55
	3	55

Descriptive Statistics

	ชั้นปีเตรียมทหาร	Mean	Std. Deviation	N
ชื่อเสียง	ชั้นปีที่1	3.4145	.31314	55
	ชั้นปีที่ 2	3.4582	.27036	55
	ชั้นปีที่ 3	3.4800	.26771	55
	Total	3.4509	.28408	165
สติสัมปชัญญะ	ชั้นปีที่1	3.2194	.34681	55
	ชั้นปีที่ 2	3.2897	.26704	55
	ชั้นปีที่ 3	3.3697	.24740	55
	Total	3.2929	.29501	165
รับผิดชอบ	ชั้นปีที่1	3.3745	.30075	55
	ชั้นปีที่ 2	3.3976	.28049	55
	ชั้นปีที่ 3	3.4145	.26533	55
	Total	3.3956	.28132	165
ยุติธรรม	ชั้นปีที่1	3.3770	.29094	55
	ชั้นปีที่ 2	3.3236	.29156	55
	ชั้นปีที่ 3	3.3830	.24819	55
	Total	3.3612	.27724	165
ขยัน	ชั้นปีที่1	3.1285	.31814	55
	ชั้นปีที่ 2	3.0739	.30434	55
	ชั้นปีที่ 3	3.1842	.26635	55
	Total	3.1289	.29870	165
วินัย	ชั้นปีที่1	3.3697	.33403	55
	ชั้นปีที่ 2	3.3709	.27510	55
	ชั้นปีที่ 3	3.3818	.26650	55
	Total	3.3741	.29167	165
อดทน	ชั้นปีที่1	3.0703	.28355	55
	ชั้นปีที่ 2	3.0812	.30730	55
	ชั้นปีที่ 3	3.2206	.23826	55
	Total	3.1240	.28455	165

Box's Test of Equality of Covariance Matrices^a

Box's M	69.070
F	1.158
df1	56
df2	74962.34
Sig.	.196

Tests the null hypothesis that the observed covariance matrices of the dependent variables are equal across groups.

- a. Design: Intercept + ปีเตอร์

Bartlett's Test of Sphericity^a

Likelihood Ratio	.000
Approx. Chi-Square	387.119
df	27
Sig.	.000

Tests the null hypothesis that the residual covariance matrix is proportional to an identity matrix.

- a. Design: Intercept + ปีเตอร์

Multivariate Tests^c

Effect		Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.
Intercept	Pillai's Trace	.996	6042.516 ^a	7.000	156.000	.000
	Wilks' Lambda	.004	6042.516 ^a	7.000	156.000	.000
	Hotelling's Trace	271.139	6042.516 ^a	7.000	156.000	.000
	Roy's Largest Root	271.139	6042.516 ^a	7.000	156.000	.000
ปีเตอร์	Pillai's Trace	.127	1.521	14.000	314.000	.102
	Wilks' Lambda	.876	1.521 ^a	14.000	312.000	.102
	Hotelling's Trace	.137	1.521	14.000	310.000	.102
	Roy's Largest Root	.100	2.233 ^b	7.000	157.000	.034

- a. Exact statistic
 b. The statistic is an upper bound on F that yields a lower bound on the significance level.
 c. Design: Intercept + ปีเตอร์

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Levene's Test of Equality of Error Variances^a

	F	df1	df2	Sig.
ชื่อสัตย์	1.118	2	162	.329
สติสัมปชัญญะ	2.643	2	162	.074
รับผิดชอบ	.425	2	162	.654
ยุติธรรม	.485	2	162	.617
ขยัน	.676	2	162	.510
วินัย	1.650	2	162	.195
อดทน	1.902	2	162	.153

Tests the null hypothesis that the error variance of the dependent variable is equal across groups.

a. Design: Intercept+ ปีเตอร์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Tests of Between-Subjects Effects

Source	Dependent Variable	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	ชื่อสัตย์	.122 ^a	2	.061	.755	.472
	สติสัมปชัญญะ	.622 ^b	2	.311	3.691	.027
	รับผิดชอบ	.044 ^c	2	.022	.278	.758
	ยุติธรรม	.117 ^a	2	.059	.762	.468
	ขยัน	.335 ^d	2	.167	1.896	.154
	วินัย	.005 ^e	2	.002	.028	.972
	อดทน	.773 ^f	2	.386	5.004	.008
Intercept	ชื่อสัตย์	1964.948	1	1964.948	24276.37	.000
	สติสัมปชัญญะ	1789.158	1	1789.158	21232.80	.000
	รับผิดชอบ	1902.417	1	1902.417	23826.86	.000
	ยุติธรรม	1864.128	1	1864.128	24183.10	.000
	ขยัน	1615.341	1	1615.341	18302.62	.000
	วินัย	1878.497	1	1878.497	21819.51	.000
	อดทน	1610.339	1	1610.339	20859.13	.000
ปีเตอร์	ชื่อสัตย์	.122	2	.061	.755	.472
	สติสัมปชัญญะ	.622	2	.311	3.691	.027
	รับผิดชอบ	.044	2	.022	.278	.758
	ยุติธรรม	.117	2	.059	.762	.468
	ขยัน	.335	2	.167	1.896	.154
	วินัย	.005	2	.002	.028	.972
	อดทน	.773	2	.386	5.004	.008
Error	ชื่อสัตย์	13.112	162	.081		
	สติสัมปชัญญะ	13.651	162	.084		
	รับผิดชอบ	12.935	162	.080		
	ยุติธรรม	12.488	162	.077		
	ขยัน	14.298	162	.088		
	วินัย	13.947	162	.086		
	อดทน	12.507	162	.077		
Total	ชื่อสัตย์	1978.182	165			
	สติสัมปชัญญะ	1803.431	165			
	รับผิดชอบ	1915.396	165			
	ยุติธรรม	1876.733	165			
	ขยัน	1629.973	165			
	วินัย	1892.449	165			
	อดทน	1623.618	165			
Corrected Total	ชื่อสัตย์	13.235	164			
	สติสัมปชัญญะ	14.273	164			
	รับผิดชอบ	12.979	164			
	ยุติธรรม	12.605	164			
	ขยัน	14.632	164			
	วินัย	13.952	164			
	อดทน	13.279	164			

a. R Squared = .009 (Adjusted R Squared = -.003)

b. R Squared = .044 (Adjusted R Squared = .032)

c. R Squared = .003 (Adjusted R Squared = -.009)

d. R Squared = .023 (Adjusted R Squared = .011)

e. R Squared = .000 (Adjusted R Squared = -.012)

f. R Squared = .058 (Adjusted R Squared = .047)

Parameter Estimates

Dependent Variable	Parameter	B	Std. Error	t	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
ชื่อเสียง	Intercept	3.480	.038	90.715	.000	3.404	3.556
	[ปีเตอร์=1]	-.065	.054	-1.206	.229	-.173	.042
	[ปีเตอร์=2]	-.022	.054	-.402	.688	-.129	.085
	[ปีเตอร์=3]	0 ^a	.	.	.	.	.
สติสัมปชัญญะ	Intercept	3.370	.039	86.090	.000	3.292	3.447
	[ปีเตอร์=1]	-.150	.055	-2.715	.007	-.260	-.041
	[ปีเตอร์=2]	-.080	.055	-1.445	.150	-.189	.029
	[ปีเตอร์=3]	0 ^a	.	.	.	.	.
รับผิดชอบ	Intercept	3.415	.038	89.618	.000	3.339	3.490
	[ปีเตอร์=1]	-.040	.054	-.742	.459	-.146	.066
	[ปีเตอร์=2]	-.017	.054	-.315	.753	-.123	.089
	[ปีเตอร์=3]	0 ^a	.	.	.	.	.
ยุติธรรม	Intercept	3.383	.037	90.366	.000	3.309	3.457
	[ปีเตอร์=1]	-.006	.053	-.114	.909	-.111	.098
	[ปีเตอร์=2]	-.059	.053	-1.122	.264	-.164	.045
	[ปีเตอร์=3]	0 ^a	.	.	.	.	.
ขยัน	Intercept	3.184	.040	79.490	.000	3.105	3.263
	[ปีเตอร์=1]	-.056	.057	-.984	.326	-.168	.056
	[ปีเตอร์=2]	-.110	.057	-1.947	.053	-.222	.002
	[ปีเตอร์=3]	0 ^a	.	.	.	.	.
วินัย	Intercept	3.382	.040	85.477	.000	3.304	3.460
	[ปีเตอร์=1]	-.012	.056	-.217	.829	-.123	.098
	[ปีเตอร์=2]	-.011	.056	-.195	.846	-.121	.100
	[ปีเตอร์=3]	0 ^a	.	.	.	.	.
อดทน	Intercept	3.221	.037	85.962	.000	3.147	3.295
	[ปีเตอร์=1]	-.150	.053	-2.837	.005	-.255	-.046
	[ปีเตอร์=2]	-.139	.053	-2.631	.009	-.244	-.035
	[ปีเตอร์=3]	0 ^a	.	.	.	.	.

a. This parameter is set to zero because it is redundant.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Between-Subjects SSCP Matrix

		ข้อสัต์ย	สดีลัมปชัญญ	รับผัดชอบ	ยุดิธรรม	ขยััน	วินัย	อดทน
Hypothesis Intercept	ข้อสัต์ย	1964.948	1874.994	1933.429	1913.874	1781.589	1921.236	1778.829
	สดีลัมปชัญญ	1874.994	1789.158	1844.919	1826.259	1700.030	1833.284	1697.395
	รับผัดชอบ	1933.429	1844.919	1902.417	1883.175	1753.012	1890.419	1750.296
	ยุดิธรรม	1913.874	1826.259	1883.175	1864.128	1735.282	1871.299	1732.593
	ขยััน	1781.589	1700.030	1753.012	1735.282	1615.341	1741.957	1612.838
	วินัย	1921.236	1833.284	1890.419	1871.299	1741.957	1878.497	1739.257
	อดทน	1778.829	1697.395	1750.296	1732.593	1612.838	1739.257	1610.339
ปีเตอร	ข้อสัต์ย	.122	.269	.073	-.012	.067	.020	.245
	สดีลัมปชัญญ	.269	.622	.165	.035	.245	.051	.633
	รับผัดชอบ	.073	.165	.044	.000	.052	.013	.158
	ยุดิธรรม	-.012	.035	.000	.117	.180	.012	.158
	ขยััน	.067	.245	.052	.180	.335	.033	.425
	วินัย	.020	.051	.013	.012	.033	.005	.062
	อดทน	.245	.633	.158	.158	.425	.062	.773
Error	ข้อสัต์ย	13.112	6.075	6.702	5.764	2.979	5.886	3.500
	สดีลัมปชัญญ	6.075	13.651	6.726	6.444	6.774	5.488	5.776
	รับผัดชอบ	6.702	6.726	12.935	6.922	4.945	7.395	4.657
	ยุดิธรรม	5.764	6.444	6.922	12.488	5.530	7.271	5.725
	ขยััน	2.979	6.774	4.945	5.530	14.298	4.863	6.266
	วินัย	5.886	5.488	7.395	7.271	4.863	13.947	4.672
	อดทน	3.500	5.776	4.657	5.725	6.266	4.672	12.507

Based on Type III Sum of Squares

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Residual SSCP Matrix

	ข้อสัต์ย	สดีลัฒปชัฎญฤ	รบัผดชอบ	ยุดิถรรรม	ขยััน	วินัย	อดทน	
Sum-of-Squares a	ข้อสัต์ย	13.112	6.075	6.702	5.764	2.979	5.886	3.500
Cross-Products	สดีลัฒปชัฎญฤ	6.075	13.651	6.726	6.444	6.774	5.488	5.776
	รบัผดชอบ	6.702	6.726	12.935	6.922	4.945	7.395	4.657
	ยุดิถรรรม	5.764	6.444	6.922	12.488	5.530	7.271	5.725
	ขยััน	2.979	6.774	4.945	5.530	14.298	4.863	6.266
	วินัย	5.886	5.488	7.395	7.271	4.863	13.947	4.672
	อดทน	3.500	5.776	4.657	5.725	6.266	4.672	12.507
	Covariance	ข้อสัต์ย	.081	.038	.041	.036	.018	.036
	สดีลัฒปชัฎญฤ	.038	.084	.042	.040	.042	.034	.036
	รบัผดชอบ	.041	.042	.080	.043	.031	.046	.029
	ยุดิถรรรม	.036	.040	.043	.077	.034	.045	.035
	ขยััน	.018	.042	.031	.034	.088	.030	.039
	วินัย	.036	.034	.046	.045	.030	.086	.029
	อดทน	.022	.036	.029	.035	.039	.029	.077
Correlation	ข้อสัต์ย	1.000	.454	.515	.450	.218	.435	.273
	สดีลัฒปชัฎญฤ	.454	1.000	.506	.494	.485	.398	.442
	รบัผดชอบ	.515	.506	1.000	.545	.364	.551	.366
	ยุดิถรรรม	.450	.494	.545	1.000	.414	.551	.458
	ขยััน	.218	.485	.364	.414	1.000	.344	.469
	วินัย	.435	.398	.551	.551	.344	1.000	.354
	อดทน	.273	.442	.366	.458	.469	.354	1.000

Based on Type III Sum of Squares

Post Hoc Tests ^๕ันปีเตรียม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Multiple Comparisons

LSD

Dependent Variable (I) ชั้นปีเตรียมทหา (J) ชั้นปีเตรียมทหา	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval		
				Lower Bound	Upper Bound	
ชื่อเสียง	ชั้นปีที่1 ชั้นปีที่ 2	-.0436	.05425	.422	-.1508	.0635
	ชั้นปีที่1 ชั้นปีที่ 3	-.0655	.05425	.229	-.1726	.0417
	ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่1	.0436	.05425	.422	-.0635	.1508
	ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3	-.0218	.05425	.688	-.1290	.0853
	ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่1	.0655	.05425	.229	-.0417	.1726
	ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 2	.0218	.05425	.688	-.0853	.1290
สถิติสัมปชัญญะ	ชั้นปีที่1 ชั้นปีที่ 2	-.0703	.05535	.206	-.1796	.0390
	ชั้นปีที่1 ชั้นปีที่ 3	-.1503*	.05535	.007	-.2596	-.0410
	ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่1	.0703	.05535	.206	-.0390	.1796
	ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3	-.0800	.05535	.150	-.1893	.0293
	ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่1	.1503*	.05535	.007	.0410	.2596
	ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 2	.0800	.05535	.150	-.0293	.1893
รับผิดชอบ	ชั้นปีที่1 ชั้นปีที่ 2	-.0230	.05388	.670	-.1294	.0834
	ชั้นปีที่1 ชั้นปีที่ 3	-.0400	.05388	.459	-.1464	.0664
	ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่1	.0230	.05388	.670	-.0834	.1294
	ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3	-.0170	.05388	.753	-.1234	.0894
	ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่1	.0400	.05388	.459	-.0664	.1464
	ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 2	.0170	.05388	.753	-.0894	.1234
ยุติธรรม	ชั้นปีที่1 ชั้นปีที่ 2	.0533	.05294	.315	-.0512	.1579
	ชั้นปีที่1 ชั้นปีที่ 3	-.0061	.05294	.909	-.1106	.0985
	ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่1	-.0533	.05294	.315	-.1579	.0512
	ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3	-.0594	.05294	.264	-.1639	.0452
	ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่1	.0061	.05294	.909	-.0985	.1106
	ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 2	.0594	.05294	.264	-.0452	.1639
ขยัน	ชั้นปีที่1 ชั้นปีที่ 2	.0545	.05665	.337	-.0573	.1664
	ชั้นปีที่1 ชั้นปีที่ 3	-.0558	.05665	.326	-.1676	.0561
	ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่1	-.0545	.05665	.337	-.1664	.0573
	ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3	-.1103	.05665	.053	-.2222	.0016
	ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่1	.0558	.05665	.326	-.0561	.1676
	ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 2	.1103	.05665	.053	-.0016	.2222
วินัย	ชั้นปีที่1 ชั้นปีที่ 2	-.0012	.05595	.983	-.1117	.1093
	ชั้นปีที่1 ชั้นปีที่ 3	-.0121	.05595	.829	-.1226	.0984
	ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่1	.0012	.05595	.983	-.1093	.1117
	ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3	-.0109	.05595	.846	-.1214	.0996
	ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่1	.0121	.05595	.829	-.0984	.1226
	ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 2	.0109	.05595	.846	-.0996	.1214
อดทน	ชั้นปีที่1 ชั้นปีที่ 2	-.0109	.05298	.837	-.1155	.0937
	ชั้นปีที่1 ชั้นปีที่ 3	-.1503*	.05298	.005	-.2549	-.0457
	ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่1	.0109	.05298	.837	-.0937	.1155
	ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3	-.1394*	.05298	.009	-.2440	-.0348
	ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่1	.1503*	.05298	.005	.0457	.2549
	ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 2	.1394*	.05298	.009	.0348	.2440

Based on observed means.

*. The mean difference is significant at the .05 level.

General Linear Model นักเรียนนายเรือที่มีระดับชั้นปีแตกต่างกัน

Between-Subjects Factors

		Value Label	N
ชั้นปีนายเรือ	1	ชั้นปีที่ 1	70
	2	ชั้นปีที่ 2	70
	3	ชั้นปีที่ 3	70
	4	ชั้นปีที่ 4	70

Descriptive Statistics

	ชั้นปีนายเรือ	Mean	Std. Deviation	N
ชื่อเสียง	ชั้นปีที่ 1	3.3733	.28991	70
	ชั้นปีที่ 2	3.2981	.34102	70
	ชั้นปีที่ 3	3.2686	.41672	70
	ชั้นปีที่ 4	3.4448	.38418	70
	Total	3.3462	.36566	280
สติสัมปชัญญะ	ชั้นปีที่ 1	3.1590	.34338	70
	ชั้นปีที่ 2	3.1171	.36132	70
	ชั้นปีที่ 3	3.0733	.45587	70
	ชั้นปีที่ 4	3.3038	.38501	70
	Total	3.1633	.39626	280
รับผิดชอบ	ชั้นปีที่ 1	3.3095	.38256	70
	ชั้นปีที่ 2	3.3381	.41164	70
	ชั้นปีที่ 3	3.1848	.47334	70
	ชั้นปีที่ 4	3.4267	.42505	70
	Total	3.3148	.43095	280
ยุติธรรม	ชั้นปีที่ 1	3.2467	.36627	70
	ชั้นปีที่ 2	3.3190	.36601	70
	ชั้นปีที่ 3	3.2352	.44101	70
	ชั้นปีที่ 4	3.3467	.41074	70
	Total	3.2869	.39795	280
ขยัน	ชั้นปีที่ 1	3.0114	.31228	70
	ชั้นปีที่ 2	3.1295	.35128	70
	ชั้นปีที่ 3	3.0133	.40886	70
	ชั้นปีที่ 4	3.1162	.34922	70
	Total	3.0676	.35948	280
วินัย	ชั้นปีที่ 1	3.2400	.41709	70
	ชั้นปีที่ 2	3.2324	.42221	70
	ชั้นปีที่ 3	3.1333	.49915	70
	ชั้นปีที่ 4	3.3914	.43456	70
	Total	3.2493	.45163	280
อดทน	ชั้นปีที่ 1	3.0543	.37649	70
	ชั้นปีที่ 2	2.9629	.37190	70
	ชั้นปีที่ 3	2.8390	.40217	70
	ชั้นปีที่ 4	3.0952	.44070	70
	Total	2.9879	.40866	280

Box's Test of Equality of Covariance Matrices^d

Box's M	176.413
F	2.006
df1	84
df2	172785.1
Sig.	.000

Tests the null hypothesis that the observed covariance matrices of the dependent variables are equal across groups.

- a. Design: Intercept + ปีเรือ

Bartlett's Test of Sphericity^a

Likelihood Ratio	.000
Approx. Chi-Square	1271.677
df	27
Sig.	.000

Tests the null hypothesis that the residual covariance matrix is proportional to an identity matrix.

- a. Design: Intercept + ปีเรือ

Multivariate Tests^c

Effect		Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.
Intercept	Pillai's Trace	.992	4583.031 ^a	7.000	270.000	.000
	Wilks' Lambda	.008	4583.031 ^a	7.000	270.000	.000
	Hotelling's Trace	118.819	4583.031 ^a	7.000	270.000	.000
	Roy's Largest Root	118.819	4583.031 ^a	7.000	270.000	.000
ปีเรือ	Pillai's Trace	.189	2.607	21.000	816.000	.000
	Wilks' Lambda	.820	2.644	21.000	775.844	.000
	Hotelling's Trace	.209	2.677	21.000	806.000	.000
	Roy's Largest Root	.146	5.666 ^b	7.000	272.000	.000

- a. Exact statistic
 b. The statistic is an upper bound on F that yields a lower bound on the significance level.
 c. Design: Intercept + ปีเรือ

สำนักงานทนายบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Levene's Test of Equality of Error Variances^a

	F	df1	df2	Sig.
ชื่อสัตย์	2.641	3	276	.050
สติสัมปชัญญะ	3.362	3	276	.019
รับผิดชอบ	.934	3	276	.425
ยุติธรรม	.448	3	276	.719
ขยัน	.661	3	276	.577
วินัย	1.316	3	276	.270
อดทน	1.160	3	276	.326

Tests the null hypothesis that the error variance of the dependent variable is equal across groups.

a. Design: Intercept+ ปีเรือ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Tests of Between-Subjects Effects

Source	Dependent Variable	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	ข้อสัถย	1.315 ^a	3	.438	3.362	.019
	สดีสัมปชญญะ	2.099 ^b	3	.700	4.630	.004
	รับผดชอบ	2.100 ^c	3	.700	3.885	.010
	ยุดิธรรม	.623 ^d	3	.208	1.315	.270
	ขยัน	.861 ^e	3	.287	2.250	.083
	วินัย	2.382 ^f	3	.794	4.018	.008
	อดทน	2.710 ^g	3	.903	5.681	.001
Intercept	ข้อสัถย	3135.157	1	3135.157	24043.25	.000
	สดีสัมปชญญะ	2801.870	1	2801.870	18539.75	.000
	รับผดชอบ	3076.541	1	3076.541	17079.89	.000
	ยุดิธรรม	3025.048	1	3025.048	19166.72	.000
	ขยัน	2634.880	1	2634.880	20664.33	.000
	วินัย	2956.200	1	2956.200	14963.98	.000
	อดทน	2499.641	1	2499.641	15720.88	.000
ปีเรือ	ข้อสัถย	1.315	3	.438	3.362	.019
	สดีสัมปชญญะ	2.099	3	.700	4.630	.004
	รับผดชอบ	2.100	3	.700	3.885	.010
	ยุดิธรรม	.623	3	.208	1.315	.270
	ขยัน	.861	3	.287	2.250	.083
	วินัย	2.382	3	.794	4.018	.008
	อดทน	2.710	3	.903	5.681	.001
Error	ข้อสัถย	35.989	276	.130		
	สดีสัมปชญญะ	41.711	276	.151		
	รับผดชอบ	49.715	276	.180		
	ยุดิธรรม	43.561	276	.158		
	ขยัน	35.192	276	.128		
	วินัย	54.525	276	.198		
	อดทน	43.884	276	.159		
Total	ข้อสัถย	3172.462	280			
	สดีสัมปชญญะ	2845.680	280			
	รับผดชอบ	3128.356	280			
	ยุดิธรรม	3069.231	280			
	ขยัน	2670.933	280			
	วินัย	3013.107	280			
	อดทน	2546.236	280			
Corrected Total	ข้อสัถย	37.305	279			
	สดีสัมปชญญะ	43.810	279			
	รับผดชอบ	51.815	279			
	ยุดิธรรม	44.183	279			
	ขยัน	36.053	279			
	วินัย	56.907	279			
	อดทน	46.594	279			

a. R Squared = .035 (Adjusted R Squared = .025)

b. R Squared = .048 (Adjusted R Squared = .038)

c. R Squared = .041 (Adjusted R Squared = .030)

d. R Squared = .014 (Adjusted R Squared = .003)

e. R Squared = .024 (Adjusted R Squared = .013)

f. R Squared = .042 (Adjusted R Squared = .031)

g. R Squared = .058 (Adjusted R Squared = .048)

Parameter Estimates

Dependent Variable	Parameter	B	Std. Error	t	Sig.	99% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
ชื่อเสียง	Intercept	3.445	.043	79.813	.000	3.333	3.557
	[ปีเรือ=1]	-.071	.061	-1.170	.243	-.230	.087
	[ปีเรือ=2]	-.147	.061	-2.403	.017	-.305	.012
	[ปีเรือ=3]	-.176	.061	-2.887	.004	-.335	-.018
	[ปีเรือ=4]	0 ^a	.	.	.	.	.
สติสัมปชัญญะ	Intercept	3.304	.046	71.104	.000	3.183	3.424
	[ปีเรือ=1]	-.145	.066	-2.203	.028	-.315	.026
	[ปีเรือ=2]	-.187	.066	-2.841	.005	-.357	-.016
	[ปีเรือ=3]	-.230	.066	-3.507	.001	-.401	-.060
	[ปีเรือ=4]	0 ^a	.	.	.	.	.
รับผิดชอบ	Intercept	3.427	.051	67.551	.000	3.295	3.558
	[ปีเรือ=1]	-.117	.072	-1.633	.104	-.303	.069
	[ปีเรือ=2]	-.089	.072	-1.235	.218	-.275	.098
	[ปีเรือ=3]	-.242	.072	-3.372	.001	-.428	-.056
	[ปีเรือ=4]	0 ^a	.	.	.	.	.
ยุติธรรม	Intercept	3.347	.047	70.481	.000	3.224	3.470
	[ปีเรือ=1]	-.100	.067	-1.489	.138	-.274	.074
	[ปีเรือ=2]	-.028	.067	-.411	.681	-.202	.147
	[ปีเรือ=3]	-.111	.067	-1.659	.098	-.286	.063
	[ปีเรือ=4]	0 ^a	.	.	.	.	.
ขยัน	Intercept	3.116	.043	73.014	.000	3.005	3.227
	[ปีเรือ=1]	-.105	.060	-1.736	.084	-.261	.052
	[ปีเรือ=2]	.013	.060	.221	.825	-.143	.170
	[ปีเรือ=3]	-.103	.060	-1.704	.089	-.259	.054
	[ปีเรือ=4]	0 ^a	.	.	.	.	.
วินัย	Intercept	3.391	.053	63.839	.000	3.254	3.529
	[ปีเรือ=1]	-.151	.075	-2.016	.045	-.346	.043
	[ปีเรือ=2]	-.159	.075	-2.117	.035	-.354	.036
	[ปีเรือ=3]	-.258	.075	-3.435	.001	-.453	-.063
	[ปีเรือ=4]	0 ^a	.	.	.	.	.
อดทน	Intercept	3.095	.048	64.945	.000	2.972	3.219
	[ปีเรือ=1]	-.041	.067	-.608	.544	-.216	.134
	[ปีเรือ=2]	-.132	.067	-1.964	.051	-.307	.042
	[ปีเรือ=3]	-.256	.067	-3.801	.000	-.431	-.081
	[ปีเรือ=4]	0 ^a	.	.	.	.	.

a. This parameter is set to zero because it is redundant.

Between-Subjects SSCP Matrix

	ข้อสัต์ย	สดีสั่มปจัญญ	ร้บผัดชอบ	ยุดีธรรม	ขยััน	วีนัย	อดทน	
Hypothesi Intercept	ข้อสัต์ย	135.157	2963.832	105.711	079.611	874.155	044.364	799.423
	สดีสั่มปจัญญ	963.832	2801.870	935.995	911.321	717.092	878.001	646.445
	ร้บผัดชอบ	105.711	2935.995	076.541	050.686	847.159	015.770	773.130
	ยุดีธรรม	079.611	2911.321	050.686	025.048	823.232	990.426	749.825
	ขยััน	874.155	2717.092	847.159	823.232	634.880	790.920	566.370
	วีนัย	044.364	2878.001	015.770	990.426	790.920	956.200	718.352
	อดทน	799.423	2646.445	773.130	749.825	566.370	718.352	499.641
ปีเรือ	ข้อสัต์ย	1.315	1.606	1.390	.508	.315	1.650	1.760
	สดีสั่มปจัญญ	1.606	2.099	1.846	.821	.636	2.186	2.054
	ร้บผัดชอบ	1.390	1.846	2.100	1.006	.996	2.144	2.130
	ยุดีธรรม	.508	.821	1.006	.623	.697	1.002	.744
	ขยััน	.315	.636	.996	.697	.861	.887	.561
	วีนัย	1.650	2.186	2.144	1.002	.887	2.382	2.263
	อดทน	1.760	2.054	2.130	.744	.561	2.263	2.710
Error	ข้อสัต์ย	35.989	23.451	27.979	24.841	14.775	27.297	18.604
	สดีสั่มปจัญญ	23.451	41.711	31.910	26.475	18.702	27.863	20.465
	ร้บผัดชอบ	27.979	31.910	49.715	33.731	22.755	33.379	26.100
	ยุดีธรรม	24.841	26.475	33.731	43.561	26.302	34.501	28.280
	ขยััน	14.775	18.702	22.755	26.302	35.192	25.886	26.180
	วีนัย	27.297	27.863	33.379	34.501	25.886	54.525	33.589
	อดทน	18.604	20.465	26.100	28.280	26.180	33.589	43.884

Based on Type III Sum of Squares

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Residual SSCP Matrix

	ข้อสัดย	สดีสัฒปชัณญถ	รับผัดชอบ	ยุดิถรรวม	ชยััน	วินัย	อดทน	
Sum-of-Squares a	ข้อสัดย	35.989	23.451	27.979	24.841	14.775	27.297	18.604
Cross-Products	สดีสัฒปชัณญถ	23.451	41.711	31.910	26.475	18.702	27.863	20.465
	รับผัดชอบ	27.979	31.910	49.715	33.731	22.755	33.379	26.100
	ยุดิถรรวม	24.841	26.475	33.731	43.561	26.302	34.501	28.280
	ชยััน	14.775	18.702	22.755	26.302	35.192	25.886	26.180
	วินัย	27.297	27.863	33.379	34.501	25.886	54.525	33.589
	อดทน	18.604	20.465	26.100	28.280	26.180	33.589	43.884
	Covariance	ข้อสัดย	.130	.085	.101	.090	.054	.099
สดีสัฒปชัณญถ		.085	.151	.116	.096	.068	.101	.074
รับผัดชอบ		.101	.116	.180	.122	.082	.121	.095
ยุดิถรรวม		.090	.096	.122	.158	.095	.125	.102
ชยััน		.054	.068	.082	.095	.128	.094	.095
วินัย		.099	.101	.121	.125	.094	.198	.122
อดทน		.067	.074	.095	.102	.095	.122	.159
Correlation	ข้อสัดย	1.000	.605	.661	.627	.415	.616	.468
	สดีสัฒปชัณญถ	.605	1.000	.701	.621	.488	.584	.478
	รับผัดชอบ	.661	.701	1.000	.725	.544	.641	.559
	ยุดิถรรวม	.627	.621	.725	1.000	.672	.708	.647
	ชยััน	.415	.488	.544	.672	1.000	.591	.666
	วินัย	.616	.584	.641	.708	.591	1.000	.687
	อดทน	.468	.478	.559	.647	.666	.687	1.000

Based on Type III Sum of Squares

Post Hoc Tests ชั้นปีนักเรียนนายเรือ

Multiple Comparisons

Dunnnett T3		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	99% Confidence Interval		
Dependent Variable	(I) ชั้นปีนั้นจริง				(J) ชั้นปีนั้นจริง	Lower Bound	Upper Bound
ชื่อเสียง	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	.0752	.05350	.649	-.0963	.2468
		ชั้นปีที่ 3	.1048	.06067	.416	-.0902	.2997
		ชั้นปีที่ 4	-.0714	.05753	.764	-.2561	.1132
	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 1	-.0752	.05350	.649	-.2468	.0963
		ชั้นปีที่ 3	.0295	.06436	.998	-.1769	.2360
		ชั้นปีที่ 4	-.1467	.06140	.104	-.3435	.0502
	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 1	-.1048	.06067	.416	-.2997	.0902
		ชั้นปีที่ 2	-.0295	.06436	.998	-.2360	.1769
		ชั้นปีที่ 4	-.1762	.06774	.060	-.3934	.0410
	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 1	.0714	.05753	.764	-.1132	.2561
		ชั้นปีที่ 2	.1467	.06140	.104	-.0502	.3435
		ชั้นปีที่ 3	.1762	.06774	.060	-.0410	.3934
สถิติสัมประสิทธิ์	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	.0419	.05958	.980	-.1491	.2329
		ชั้นปีที่ 3	.0857	.06821	.754	-.1333	.3047
		ชั้นปีที่ 4	-.1448	.06166	.115	-.3424	.0529
	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 1	-.0419	.05958	.980	-.2329	.1491
		ชั้นปีที่ 3	.0438	.06953	.989	-.1793	.2669
		ชั้นปีที่ 4	-.1867	.06311	.022	-.3890	.0156
	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 1	-.0857	.06821	.754	-.3047	.1333
		ชั้นปีที่ 2	-.0438	.06953	.989	-.2669	.1793
		ชั้นปีที่ 4	-.2305*	.07132	.009	-.4592	-.0018
	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 1	.1448	.06166	.115	-.0529	.3424
		ชั้นปีที่ 2	.1867	.06311	.022	-.0156	.3890
		ชั้นปีที่ 3	.2305*	.07132	.009	.0018	.4592
บัณฑิตจบ	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	-.0286	.06717	.999	-.2439	.1867
		ชั้นปีที่ 3	.1248	.07274	.423	-.1086	.3581
		ชั้นปีที่ 4	-.1171	.06835	.424	-.3363	.1020
	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 1	.0286	.06717	.999	-.1867	.2439
		ชั้นปีที่ 3	.1533	.07498	.229	-.0871	.3937
		ชั้นปีที่ 4	-.0886	.07072	.757	-.3153	.1381
	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 1	-.1248	.07274	.423	-.3581	.1086
		ชั้นปีที่ 2	-.1533	.07498	.229	-.3937	.0871
		ชั้นปีที่ 4	-.2419	.07604	.011	-.4857	.0019
	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 1	.1171	.06835	.424	-.1020	.3363
		ชั้นปีที่ 2	.0886	.07072	.757	-.1381	.3153
		ชั้นปีที่ 3	.2419	.07604	.011	-.0019	.4857
ยุติธรรม	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	-.0724	.06189	.810	-.2707	.1260
		ชั้นปีที่ 3	.0114	.06852	1.000	-.2083	.2312
		ชั้นปีที่ 4	-.1000	.06578	.564	-.3109	.1109
	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 1	.0724	.06189	.810	-.1260	.2707
		ชั้นปีที่ 3	.0838	.06850	.776	-.1359	.3035
		ชั้นปีที่ 4	-.0276	.06576	.999	-.2384	.1832
	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 1	-.0114	.06852	1.000	-.2312	.2083
		ชั้นปีที่ 2	-.0838	.06850	.776	-.3035	.1359
		ชั้นปีที่ 4	-.1114	.07203	.544	-.3423	.1195
	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 1	.1000	.06578	.564	-.1109	.3109
		ชั้นปีที่ 2	.0276	.06576	.999	-.1832	.2384
		ชั้นปีที่ 3	.1114	.07203	.544	-.1195	.3423
ขยัน	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	-.1181	.05618	.203	-.2982	.0620
		ชั้นปีที่ 3	-.0019	.06149	1.000	-.1993	.1955
		ชั้นปีที่ 4	-.1048	.05599	.322	-.2843	.0748
	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 1	.1181	.05618	.203	-.0620	.2982
		ชั้นปีที่ 3	.1162	.06443	.364	-.0904	.3228
		ชั้นปีที่ 4	.0133	.05920	1.000	-.1764	.2031
	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 1	.0019	.06149	1.000	-.1955	.1993
		ชั้นปีที่ 2	-.1162	.06443	.364	-.3228	.0904
		ชั้นปีที่ 4	-.1029	.06427	.505	-.3089	.1032
	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 1	.1048	.05599	.322	-.0748	.2843
		ชั้นปีที่ 2	-.0133	.05920	1.000	-.2031	.1764
		ชั้นปีที่ 3	.1029	.06427	.505	-.1032	.3089
รับ	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	.0076	.07094	1.000	-.2197	.2350
		ชั้นปีที่ 3	.1067	.07775	.674	-.1427	.3560
		ชั้นปีที่ 4	-.1514	.07199	.202	-.3822	.0793
	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 1	-.0076	.07094	1.000	-.2350	.2197
		ชั้นปีที่ 3	.0990	.07814	.747	-.1515	.3496
		ชั้นปีที่ 4	-.1590	.07242	.164	-.3912	.0731
	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 1	-.1067	.07775	.674	-.3560	.1427
		ชั้นปีที่ 2	-.0990	.07814	.747	-.3496	.1515
		ชั้นปีที่ 4	-.2581*	.07910	.008	-.5117	-.0045
	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 1	.1514	.07199	.202	-.0793	.3822
		ชั้นปีที่ 2	.1590	.07242	.164	-.0731	.3912
		ชั้นปีที่ 3	.2581*	.07910	.008	.0045	.5117
อดทน	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	.0914	.06325	.620	-.1113	.2942
		ชั้นปีที่ 3	.2152*	.06584	.008	.0042	.4263
		ชั้นปีที่ 4	-.0410	.06928	.992	-.2631	.1812
	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 1	-.0914	.06325	.620	-.2942	.1113
		ชั้นปีที่ 3	.1238	.06547	.310	-.0861	.3337
		ชั้นปีที่ 4	-.1324	.06892	.294	-.3534	.0887
	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 1	-.2152*	.06584	.008	-.4263	-.0042
		ชั้นปีที่ 2	-.1238	.06547	.310	-.3337	.0861
		ชั้นปีที่ 4	-.2562*	.07131	.003	-.4848	-.0276
	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 1	.0410	.06928	.992	-.1812	.2631
		ชั้นปีที่ 2	.1324	.06892	.294	-.0887	.3534
		ชั้นปีที่ 3	.2562*	.07131	.003	.0276	.4848

Based on observed means.

*. The mean difference is significant at the .01 level.

General Linear Model **ข้าราชการทหารเรือที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน**

Between-Subjects Factors

	Value Label	N	
ประสบการณ์	1	น้อยกว่า 6 ปี	35
	2	6 - 10 ปี	35
	3	มากกว่า 10 ปี	35

Descriptive Statistics

	ประสบการณ์	Mean	Std. Deviation	N
ชื่อเสียง	น้อยกว่า 6 ปี	3.3295	.40031	35
	6 - 10 ปี	3.4114	.47951	35
	มากกว่า 10 ปี	3.6895	.26169	35
	Total	3.4768	.41703	105
สติสัมปชัญญะ	น้อยกว่า 6 ปี	3.1086	.40393	35
	6 - 10 ปี	3.2914	.46641	35
	มากกว่า 10 ปี	3.5848	.22057	35
	Total	3.3283	.42333	105
รับผิดชอบ	น้อยกว่า 6 ปี	3.3886	.42488	35
	6 - 10 ปี	3.5124	.52413	35
	มากกว่า 10 ปี	3.6971	.25685	35
	Total	3.5327	.43200	105
ยุติธรรม	น้อยกว่า 6 ปี	3.2571	.41888	35
	6 - 10 ปี	3.4419	.51286	35
	มากกว่า 10 ปี	3.6667	.24200	35
	Total	3.4552	.43682	105
ขยัน	น้อยกว่า 6 ปี	3.1410	.34519	35
	6 - 10 ปี	3.3962	.36081	35
	มากกว่า 10 ปี	3.5676	.25839	35
	Total	3.3683	.36656	105
วินัย	น้อยกว่า 6 ปี	3.2914	.41510	35
	6 - 10 ปี	3.5037	.45035	35
	มากกว่า 10 ปี	3.7029	.25223	35
	Total	3.4993	.41464	105
อดทน	น้อยกว่า 6 ปี	3.1162	.38479	35
	6 - 10 ปี	3.3124	.35194	35
	มากกว่า 10 ปี	3.4762	.28245	35
	Total	3.3016	.36993	105

Box's Test of Equality of Covariance Matrices^a

Box's M	107.116
F	1.725
df1	56
df2	29717.58
Sig.	.001

Tests the null hypothesis that the observed covariance matrices of the dependent variables are equal across groups.

- a. Design: Intercept+ประสมการ

Bartlett's Test of Sphericity^a

Likelihood Ratio	.000
Approx. Chi-Square	633.784
df	27
Sig.	.000

Tests the null hypothesis that the residual covariance matrix is proportional to an identity matrix.

- a. Design: Intercept+ประสมการ

Multivariate Tests^c

Effect		Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.
Intercept	Pillai's Trace	.993	2069.806 ^a	7.000	96.000	.000
	Wilks' Lambda	.007	2069.806 ^a	7.000	96.000	.000
	Hotelling's Trace	150.923	2069.806 ^a	7.000	96.000	.000
	Roy's Largest Root	150.923	2069.806 ^a	7.000	96.000	.000
ประสมการ	Pillai's Trace	.384	3.294	14.000	194.000	.000
	Wilks' Lambda	.634	3.514 ^a	14.000	192.000	.000
	Hotelling's Trace	.550	3.732	14.000	190.000	.000
	Roy's Largest Root	.493	6.833 ^b	7.000	97.000	.000

- a. Exact statistic
 b. The statistic is an upper bound on F that yields a lower bound on the significance level.
 c. Design: Intercept+ประสมการ

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Levene's Test of Equality of Error Variances^a

	F	df1	df2	Sig.
ชื่อสัตย์	6.753	2	102	.002
สติสัมปชัญญะ	11.928	2	102	.000
รับผิดชอบ	13.775	2	102	.000
ยุติธรรม	11.536	2	102	.000
ขยัน	1.991	2	102	.142
วินัย	5.291	2	102	.007
อดทน	2.427	2	102	.093

Tests the null hypothesis that the error variance of the dependent variable is equal across groups.

a. Design: Intercept+ ประสพการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Tests of Between-Subjects Effects

Source	Dependent Variable	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	ชื่อเสียง	2.493 ^a	2	1.246	8.152	.001
	สติสัมปชัญญะ	4.039 ^b	2	2.020	14.112	.000
	รับผิดชอบ	1.688 ^c	2	.844	4.858	.010
	ยุติธรรม	2.944 ^d	2	1.472	8.885	.000
	ขยัน	3.227 ^e	2	1.613	15.312	.000
	วินัย	2.963 ^f	2	1.482	10.131	.000
	อดทน	2.274 ^g	2	1.137	9.699	.000
	Intercept	ชื่อเสียง	1269.273	1	1269.273	8302.067
	สติสัมปชัญญะ	1163.114	1	1163.114	8127.065	.000
	รับผิดชอบ	1310.396	1	1310.396	7542.531	.000
	ยุติธรรม	1253.560	1	1253.560	7565.953	.000
	ขยัน	1191.239	1	1191.239	11305.62	.000
	วินัย	1285.750	1	1285.750	8791.555	.000
	อดทน	1144.550	1	1144.550	9762.977	.000
ประสพการ	ชื่อเสียง	2.493	2	1.246	8.152	.001
	สติสัมปชัญญะ	4.039	2	2.020	14.112	.000
	รับผิดชอบ	1.688	2	.844	4.858	.010
	ยุติธรรม	2.944	2	1.472	8.885	.000
	ขยัน	3.227	2	1.613	15.312	.000
	วินัย	2.963	2	1.482	10.131	.000
	อดทน	2.274	2	1.137	9.699	.000
	Error	ชื่อเสียง	15.594	102	.153	
สติสัมปชัญญะ		14.598	102	.143		
รับผิดชอบ		17.721	102	.174		
ยุติธรรม		16.900	102	.166		
ขยัน		10.747	102	.105		
วินัย		14.917	102	.146		
อดทน		11.958	102	.117		
Total		ชื่อเสียง	1287.360	105		
	สติสัมปชัญญะ	1181.751	105			
	รับผิดชอบ	1329.804	105			
	ยุติธรรม	1273.404	105			
	ขยัน	1205.213	105			
	วินัย	1303.631	105			
	อดทน	1158.782	105			
	Corrected Total	ชื่อเสียง	18.087	104		
สติสัมปชัญญะ		18.637	104			
รับผิดชอบ		19.409	104			
ยุติธรรม		19.844	104			
ขยัน		13.974	104			
วินัย		17.881	104			
อดทน		14.232	104			

a. R Squared = .138 (Adjusted R Squared = .121)

b. R Squared = .217 (Adjusted R Squared = .201)

c. R Squared = .087 (Adjusted R Squared = .069)

d. R Squared = .148 (Adjusted R Squared = .132)

e. R Squared = .231 (Adjusted R Squared = .216)

f. R Squared = .166 (Adjusted R Squared = .149)

g. R Squared = .160 (Adjusted R Squared = .143)

Parameter Estimates

Dependent Variable Parameter	B	Std. Error	t	Sig.	99% Confidence Interval		
					Lower Bound	Upper Bound	
ข้อสัถย	Intercept	3.690	.066	55.824	.000	3.516	3.863
	[ประสบกการ=1	-.360	.093	-3.852	.000	-.605	-.115
	[ประสบกการ=2	-.278	.093	-2.975	.004	-.523	-.033
	[ประสบกการ=3	0 ^a	.	.	.	.	.
สดีสัสมปชัณญะ	Intercept	3.585	.064	56.060	.000	3.417	3.753
	[ประสบกการ=1	-.476	.090	-5.266	.000	-.714	-.239
	[ประสบกการ=2	-.293	.090	-3.244	.002	-.531	-.056
	[ประสบกการ=3	0 ^a	.	.	.	.	.
รบัผัดชอบ	Intercept	3.697	.070	52.476	.000	3.512	3.882
	[ประสบกการ=1	-.309	.100	-3.097	.003	-.570	-.047
	[ประสบกการ=2	-.185	.100	-1.854	.067	-.446	.077
	[ประสบกการ=3	0 ^a	.	.	.	.	.
ยุดีธรรม	Intercept	3.667	.069	53.292	.000	3.486	3.847
	[ประสบกการ=1	-.410	.097	-4.209	.000	-.665	-.154
	[ประสบกการ=2	-.225	.097	-2.310	.023	-.480	.031
	[ประสบกการ=3	0 ^a	.	.	.	.	.
ขยััน	Intercept	3.568	.055	65.022	.000	3.424	3.712
	[ประสบกการ=1	-.427	.078	-5.499	.000	-.630	-.223
	[ประสบกการ=2	-.171	.078	-2.209	.029	-.375	.032
	[ประสบกการ=3	0 ^a	.	.	.	.	.
รน้อย	Intercept	3.703	.065	57.283	.000	3.533	3.873
	[ประสบกการ=1	-.411	.091	-4.501	.000	-.651	-.171
	[ประสบกการ=2	-.199	.091	-2.179	.032	-.439	.041
	[ประสบกการ=3	0 ^a	.	.	.	.	.
อดทน	Intercept	3.476	.058	60.064	.000	3.324	3.628
	[ประสบกการ=1	-.360	.082	-4.398	.000	-.575	-.145
	[ประสบกการ=2	-.164	.082	-2.001	.048	-.379	.051
	[ประสบกการ=3	0 ^a	.	.	.	.	.

a. This parameter is set to zero because it is redundant.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Between-Subjects SSCP Matrix

	ชื่อสัตย์	สติสัมปชัญญะ	รับผิดชอบ	ยุติธรรม	ขยัน	วินัย	อดทน	
Hypothesi Intercept	ชื่อสัตย์	269.273	1215.035	289.670	261.392	229.637	277.485	205.299
	สติสัมปชัญญะ	215.035	1163.114	234.560	207.491	177.092	222.896	153.795
	รับผิดชอบ	289.670	1234.560	310.396	281.663	249.398	298.014	224.669
	ยุติธรรม	261.392	1207.491	281.663	253.560	222.003	269.553	197.816
	ขยัน	229.637	1177.092	249.398	222.003	191.239	237.593	167.661
	วินัย	277.485	1222.896	298.014	269.553	237.593	285.750	213.098
	อดทน	205.299	1153.795	224.669	197.816	167.661	213.098	144.550
ประสพกา	ชื่อสัตย์	2.493	3.126	2.014	2.626	2.592	2.577	2.231
	สติสัมปชัญญะ	3.126	4.039	2.611	3.438	3.502	3.420	2.979
	รับผิดชอบ	2.014	2.611	1.688	2.226	2.274	2.217	1.932
	ยุติธรรม	2.626	3.438	2.226	2.944	3.038	2.946	2.572
	ขยัน	2.592	3.502	2.274	3.038	3.227	3.078	2.704
	วินัย	2.577	3.420	2.217	2.946	3.078	2.963	2.594
	อดทน	2.231	2.979	1.932	2.572	2.704	2.594	2.274
Error	ชื่อสัตย์	15.594	10.337	13.462	12.315	6.757	11.830	6.581
	สติสัมปชัญญะ	10.337	14.598	12.451	11.000	8.162	10.913	6.546
	รับผิดชอบ	13.462	12.451	17.721	14.934	9.586	13.492	7.385
	ยุติธรรม	12.315	11.000	14.934	16.900	10.013	12.802	8.256
	ขยัน	6.757	8.162	9.586	10.013	10.747	8.390	6.301
	วินัย	11.830	10.913	13.492	12.802	8.390	14.917	7.269
	อดทน	6.581	6.546	7.385	8.256	6.301	7.269	11.958

Based on Type III Sum of Squares

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Residual SSCP Matrix

	ข้อสัต์ย	ตีสั่มปจัญญ	รับผิดชอบ	ยุดิธรรม	ขยััน	วินัย	อดทน	
Sum-of-Squares	ข้อสัต์ย	15.594	10.337	13.462	12.315	6.757	11.830	6.581
Cross-Products	ตีสั่มปจัญญ	10.337	14.598	12.451	11.000	8.162	10.913	6.546
	รับผิดชอบ	13.462	12.451	17.721	14.934	9.586	13.492	7.385
	ยุดิธรรม	12.315	11.000	14.934	16.900	10.013	12.802	8.256
	ขยััน	6.757	8.162	9.586	10.013	10.747	8.390	6.301
	วินัย	11.830	10.913	13.492	12.802	8.390	14.917	7.269
	อดทน	6.581	6.546	7.385	8.256	6.301	7.269	11.958
	Covariance	ข้อสัต์ย	.153	.101	.132	.121	.066	.116
ตีสั่มปจัญญ		.101	.143	.122	.108	.080	.107	.064
รับผิดชอบ		.132	.122	.174	.146	.094	.132	.072
ยุดิธรรม		.121	.108	.146	.166	.098	.126	.081
ขยััน		.066	.080	.094	.098	.105	.082	.062
วินัย		.116	.107	.132	.126	.082	.146	.071
อดทน		.065	.064	.072	.081	.062	.071	.117
Correlation	ข้อสัต์ย	1.000	.685	.810	.759	.522	.776	.482
	ตีสั่มปจัญญ	.685	1.000	.774	.700	.652	.740	.495
	รับผิดชอบ	.810	.774	1.000	.863	.695	.830	.507
	ยุดิธรรม	.759	.700	.863	1.000	.743	.806	.581
	ขยััน	.522	.652	.695	.743	1.000	.663	.556
	วินัย	.776	.740	.830	.806	.663	1.000	.544
	อดทน	.482	.495	.507	.581	.556	.544	1.000

Based on Type III Sum of Squares

Post Hoc Tests ประสพการณั

Multiple Comparisons

Dunnett T3

Dependent Variable	(I) ประสบการณ์	(J) ประสบการณ์	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	99% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
ชื่อเสียง	น้อยกว่า 6 ปี	6 - 10 ปี	-.0819	.10558	.822	-.4033	.2395
		มากกว่า 10 ปี	-.3600*	.08084	.000	-.6072	-.1128
	6 - 10 ปี	น้อยกว่า 6 ปี	.0819	.10558	.822	-.2395	.4033
		มากกว่า 10 ปี	-.2781	.09234	.012	-.5618	.0056
	มากกว่า 10 ปี	น้อยกว่า 6 ปี	.3600*	.08084	.000	.1128	.6072
		6 - 10 ปี	.2781	.09234	.012	-.0056	.5618
สติสัมปชัญญะ	น้อยกว่า 6 ปี	6 - 10 ปี	-.1829	.10429	.230	-.5002	.1345
		มากกว่า 10 ปี	-.4762*	.07779	.000	-.7152	-.2372
	6 - 10 ปี	น้อยกว่า 6 ปี	.1829	.10429	.230	-.1345	.5002
		มากกว่า 10 ปี	-.2933*	.08721	.005	-.5624	-.0243
	มากกว่า 10 ปี	น้อยกว่า 6 ปี	.4762*	.07779	.000	.2372	.7152
		6 - 10 ปี	.2933*	.08721	.005	.0243	.5624
รับผิดชอบ	น้อยกว่า 6 ปี	6 - 10 ปี	-.1238	.11405	.626	-.4711	.2235
		มากกว่า 10 ปี	-.3086*	.08392	.002	-.5657	-.0514
	6 - 10 ปี	น้อยกว่า 6 ปี	.1238	.11405	.626	-.2235	.4711
		มากกว่า 10 ปี	-.1848	.09866	.186	-.4888	.1193
	มากกว่า 10 ปี	น้อยกว่า 6 ปี	.3086*	.08392	.002	.0514	.5657
		6 - 10 ปี	.1848	.09866	.186	-.1193	.4888
ยุติธรรม	น้อยกว่า 6 ปี	6 - 10 ปี	-.1848	.11193	.277	-.5256	.1560
		มากกว่า 10 ปี	-.4095*	.08177	.000	-.6604	-.1587
	6 - 10 ปี	น้อยกว่า 6 ปี	.1848	.11193	.277	-.1560	.5256
		มากกว่า 10 ปี	-.2248	.09586	.067	-.5205	.0710
	มากกว่า 10 ปี	น้อยกว่า 6 ปี	.4095*	.08177	.000	.1587	.6604
		6 - 10 ปี	.2248	.09586	.067	-.0710	.5205
ขยัน	น้อยกว่า 6 ปี	6 - 10 ปี	-.2552	.08440	.010	-.5119	.0014
		มากกว่า 10 ปี	-.4267*	.07288	.000	-.6489	-.2044
	6 - 10 ปี	น้อยกว่า 6 ปี	.2552	.08440	.010	-.0014	.5119
		มากกว่า 10 ปี	-.1714	.07501	.075	-.4004	.0575
	มากกว่า 10 ปี	น้อยกว่า 6 ปี	.4267*	.07288	.000	.2044	.6489
		6 - 10 ปี	.1714	.07501	.075	-.0575	.4004
วินัย	น้อยกว่า 6 ปี	6 - 10 ปี	-.2122	.10353	.126	-.5271	.1026
		มากกว่า 10 ปี	-.4114*	.08210	.000	-.6630	-.1599
	6 - 10 ปี	น้อยกว่า 6 ปี	.2122	.10353	.126	-.1026	.5271
		มากกว่า 10 ปี	-.1992	.08725	.077	-.4671	.0687
	มากกว่า 10 ปี	น้อยกว่า 6 ปี	.4114*	.08210	.000	.1599	.6630
		6 - 10 ปี	.1992	.08725	.077	-.0687	.4671
อดทน	น้อยกว่า 6 ปี	6 - 10 ปี	-.1962	.08814	.085	-.4643	.0719
		มากกว่า 10 ปี	-.3600*	.08068	.000	-.6061	-.1139
	6 - 10 ปี	น้อยกว่า 6 ปี	.1962	.08814	.085	-.0719	.4643
		มากกว่า 10 ปี	-.1638	.07628	.102	-.3961	.0685
	มากกว่า 10 ปี	น้อยกว่า 6 ปี	.3600*	.08068	.000	.1139	.6061
		6 - 10 ปี	.1638	.07628	.102	-.0685	.3961

Based on observed means.

*. The mean difference is significant at the .01 level.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางวาโทหญิง อารรณ์ พลเสน เกิดเมื่อวันอังคารที่ 1 กรกฎาคม 2512 ที่จังหวัดสุพรรณบุรี สำเร็จการศึกษาปริญญาบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ จากวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ เมื่อปีการศึกษา 2534 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2549

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย